

PARTIDUL ȚĂRĂNESC - dr. N.Lupu- I-

1927-1932

A. Crearea PȚ -dr.Lupu , 1927 Lupu 1932./ Retro'27

(DAD, Mo.21, șed.din 1sept.'32,p. 585; MO23, șed.din 6 sept.' 32, p.673-680)

[LD : În legislatura a II -a a PNT, sesiunea 32/33, **V.Rădulescu** (raportor la mesaj) îl atacă pe Lupu pentru atitudinea avută în legătură cu anularea **Actului de la 4 ian.'26** - **V.Rădulescu (PNT) : Congresul PNT** ținut la Craiova (1927) ,

la sugestia lui **Mihalache**, votase o **Rezoluție** în care cerea **anularea Actului**.

Dr. Lupu s-a opus, considerînd o **mare greșală de tact politic**,care **ar fi putut bara drumul PNT spre guvern!** Peste cîteva luni(iun.'27) , era pe banca ministerială a PNL. De aceea s-a rupt Lupu de PNT.

- **Ștefănescu-Goiceanu (P.Ț)** : Asupra **tactului** a fost discuție, nu supra **actului**. Chestiunea a fost că **d.Mihalache a făcut declarațiile respective, fără aprobarea biroului PNT și a conducerii**. (DAD, MO.21, șed. din 1 sept.'32, p. 585)

dr.N.Lupu (PT) : V.Rădulescu a afirmat că **el s-ar fi rupt de PNT** nu pe chestii de principii, ci **pe chestiunea atitudinii față de Prințul Carol** .

Rădulescu nu s-a informat , nu a cercetat documentele vremii, și a făcut "**o aserțiunedăunătoare, falsă și neexactă.**"

Lupu.'32/

▣ **La 4 ian.'26** ,

lumea politică de atunci, care forma "**Statul -Major al opoziției**"

(PNR și PȚ) , înșăși "**conștiința politică a țării**", a fost lovită ca un trăsnet, în zilele Crăciunului, de **abdicarea Principelui Carol** . Lupu era la părinți, cînd **Mihalache și Stere** l-au chemat urgent **la București**. A venit. De la ei a aflat cum s-au petrecut lucrurile.

A avut de atunci intuiția clară și limpede că este un lucru "pripit și grav" și că, în situația cînd "**părintele și Regele dorește acest lucru**" (altfel pleacă el) , "**noi nu avem altceva de făcut decît să ne închinăm acestei dorinți.**"

" **Reprezentantul acestei teze** , a fost **Ion Mihalache**, în calitate de președ. al PNT, cu "agiotantul" său la Sinaia, **d.Stere**". (Lupu a rămas la București) ;

Mihalache a fost pus în situația de **a hotărî singur, în Consil.de Coroană**.

"Eu mă gîndeam :oare **ce aș fi făcut eu în locul lui ?** Lucrasem în războiul din Bulgaria[1913] 4 luni de zile, cu principele Ferdinand și principesa Maria .Ei țineau la mine.[...]

m-aș fi făcut luntre și punte, m-aș fi făcut **nebun ca Solon**, **m-aș fi tăvălit** în Consiliul de Coroană și **aș fi împiedicat** să se ia o decizie așa de gravă și grabnică.

Asta aș fi făcut eu. Dar lucru s-a făcut, PȚ și-a luat obligația în Consiliu de Coroană că respectă voința părintelui și Regelui Ferdinand...

-**Ed.Mirto** : " Să recunoașteți doar că **Mihalache** , cînd era președ.PȚ, **se sfătuia** permanent **cu d-ta** , și că , după ce s-a întors de la Sinaia, **i-ai dat pe de-a-ntregul aprobarea.**"

-**Lupu** : "**Just.**" Recunoaște că i-a dat formal aprobarea, **dar** avînd pe suflet **acel chin**, sfătuindu-se cu **Mihalache**, **a luat cuvîntul la Regentă**, și și-a exprimat adîncă părere de rău că un vlăstar al Dinastiei "cade zdrobit la pămînt", că Prințul "nu a fost văzut de nimeni la abdicare" și **a cerut "amînarea constituirii Regentei "**, cu scopul ca , într-o săptămîină, "**să răsturnăm ce s-a făcut la Sinaia.**"

Atunci, **d.Stere**, "**sfătuitoarul juridic al soluției de la Sinaia**" , a venit și mi-a spus:

<Ai făcut un mare act politic, te felicit de aceste cuvinte, **ele pot să fie folositoare în viitor**, țării.>

"Atît este de excat încît, **cînd s-a făcut restaurația** ,

eu "am recitit pur și simplu ce spusesem atunci [, 1926, la regentă] .

Sfidez pe alți oameni politici, alte partide care să fi venit atunci [1930] ,la tribună, și să citească ce am spus la plecarea Prințului. [1926](p. 675)

Lupu /'32

▣ Întrunirea PNȚ, Craiova, 1927

Trece un an și ceva, se acușează fuziunea făcută cu tam tam la Suzana , amînată, refăcută,etc.etc. **se face fuziunea** la care a luat și el parte.

Mihalache, de-acum **lider PNȚ**, anunță într-o **întrunire regională la Craiova** , că **Actul de la 4 ian.'26** (la care el aderase !) **trebuie revizuit!**

Lupu s-a simțit blesat din mai multe motive ,pe care le-a spus atunci[1927] și le repetă

-A fost tratat ca o "cantitate neglijabilă" , deși era conducător de 8 ani ;

Cît timp trăia regele Ferdinand ,era un act de "indecență" de a schimba hotărîrea de la Sinaia;

Ca om politic "țărănist" (despre care Siguranța spunea că este"omul Moscovei" !)

nu putea expune țărănimea la persecuție, să fie adusă la Consiliul de Război , îmпуșcată pentru crimă de "le`se Majestate " !

Și atunci a spus el : " **<nu accept un asemenea mod de a vedea . >**

Și, bazat și pe alte lucruri, "**m-am retras din PNȚ! Am denunțat fuziunea și am construit un nucleu de Partid țărănesc.**"(p. 676)

Lupu / 1932

▣ 1928.Guv.PNȚ "carlist" "?!"

PNȚ a venit la putere în 1928. "Nu spun că trebuia să răsturnați Regența și să aduceți imediat pe prințul Carol.Nu!

Dar **cînd a murit un regent , d.Maniu a preluat puterile regenței.**

Pentru ce ,dacă dvs. erați atît de <carliști>, nu ați adus atunci pe prințul Carol pe Tronul țării, de ce ați preferat să aduceți un ilustru magistrat , dar desigur cal mai puținel pregătit și nimerit pentru a lua loc în Regență !? [...]

Dvs spuneți că nu sunt <carlist> , deși am fost ! "

dar "**nu sunteți nici dvs.<carliști >cît vă pretindeți, și nici nu ați fost "** (p. 676)

V.Rădulescu (PNȚ) (citește din **Demisia lui Lupu** din PNȚ , 1927) :

" **< Dacă PNȚ își însușește cauza Prințului, în sensul de a sprijini etc etc...**

la aceasta **am răspuns categoric că mă opun.**[...]Pentru aceste temeieri, **eu socot chestiunea pusă , în privința atitudinii noastre la succesiunea Tronului, ca prematură,** și hotărîrile ce se vor lua , de vor fi în sensul opiniei majorității, **ca vătămătoare.**

Rămîn în minoritate , de unul singur, numai pentru a nu da impresia unei scindări de partid.>**Acesta este textul demisiei dvs."**

dr Lupu : Nu este demisia, **este procesul verbal** al expunerii mele înședința Comitetului.

-V.Rădulescu: "Ați convocat o parte din membrii PNȚ ca să vă urmeze în această **dezidență** ; ați împărțit aceste **foi volante** la banchetul de la cercul Militar ; în ele nu se vorbește decît de **prințul Carol.**De ce spuneți că sunt de rea-credință? "

B) Însemnări

Călinescu / 23 febr.'27

* Notă. P.Ț.-Lupu

[febr.'27]Întrevedere cu **Lupu**,care îi spune că **vrea să refacă P.Ț.**,pentru a putea **colabora cu Liberalii.**

Este **nemulțumit de Maniu. Se plînge și de Mihalache** ,care îl "bondează"

În sala Picadilly,"**lupiștii**" (8 deputați și nemulțumiți de prin județe,de nivel f.scăzut,)

dau un banchet,iar la **23 febr.**citește **programul noului partid** în Cameră.

"Banal ,pe alocurea neserios". Sconta să fie apreciat de Averescu și Brătianu.

Este "salutat" doar de A.C.Cuza,care face caraghioslîcuri.

"Lupu a călcat cu stîngul.Încercarea ,alimentată de liberali,[...]rămîne fără efect".

/La formarea guv.Brătianu ,va intra în cabinet. (p.64-65)

Guvern Maniu.Legislatura I .Ses.I .1928 / 1929

1)dr. N.Lupu (PT) ,Discurs la mesaj, 29 dec. '28

(DAD,MO.5/'29 , șed. 29 dec.'28, p. 156- 158)

/ Apreciindu-l pe Ralea, pentru talentul și cultura sa , protestează cu toată energia pentru cuvintele < țara noastră are un **apropiat odios** și un **trecut glorios** > "Tinere coleg, nu uita că **acest apropiat odios** ne-a dat **România întregită , reforma agrară și votul universal**.

(aplauze la opoziție)Eu înțeleg patima politică dar [...] aceste fapte se cheamă glorios și sunt apanajul nostru ,al tuturor.[...]"

-Ralea : a făcut aluzie numai la trecutul apropiat ,de după război...

Lupu /'28

▣ **Dilema politică Lupu.**

/ **Va vota Răspunsul la mesaj**.(aplauze PNȚ).

/ Situația sa este grea, pentru că **nu poate ataca pe colaboratorii săi de "ieri"**(nu ar fi nici etic, nici estetic, nici interes de stat,nici interes național)

cu atât mai greu îi vine **să se atingă de majoritari**, în care vede figuri "simpatice", cu care a luptat 10 ani de zile cot-la-cot , s-au jertfit , s-au sacrificat...pentru a aduce **PNȚ la guvern**.(ilaritate la PNȚ)

Pot **să ridă neofiții**, dar nu cei ce au luptat alături de el (ilaritate la PNȚ)

Pe **unii actuali parlamentari** , îi cunoaște că **au trecut prin ...5 partide** , pînă acum.**Nu poate permite acestor neofiți să ridă de trecutul lui.**

(cazul Ion Mitache, care în mai'28 , încă mai ridică în slăvi PNL, și acum este deputat PNȚ!)

-I.Mitache (ex PNL, actual PNȚ) : eu urmez pe dl Argetoianu, și n-o să-mi faci un cap de acuzare pentru asta

-Voce : (înșiră niște cuvinte aiuritoare!)

-Lupu : dacă nu te pricepi să faci spirite mai de seamă, înghitele în dta și nu le mai spune.[...] ori taci ori te duci acasă [...]

-Vocea :stau aici să mă distrez !

-Lupu : "Dute la Alhambra , nu aici .Dacă ai venit la Cameră să te distrezi, ai greșit.Pentru distracție locul se plătește, aici ești plătit dta "

Lupu /'28

▣ **PT .**

/Mulțumește celor **70.000 de alegători** care au ales **P.Ț .** , trimițându-l în parlament. Acest lucru are **o semnificație** și de altă natură: **în provinciile alipite, PT a fost singurul partid de opoziție care a reușit .***

În **Basarabia -2, în Bucovina -1 și... " am fi avut și în Ardeal- 2 ,** dacă nu ar fi fost **stîlciți în bătaie !** (Ilaritate la PNȚ)

"Îmi pare bine că rîdeți , dar asta nu distruge evidența faptelor."

* Peste doar 3 ani (iun.'31), în guvernarea Iorga, **Lupu** mărturisea că, deși **ieșit dintr-o colaborare cu liberalii**, care-i **știrbise autoritatea și prestigiul**, deși **bătălia fusese mare**, pentru că **alegerile au fost libere**, el a obținut **3% pe țară**, în timp ce sub **alegerile silnice Iorga-Argetoianu** a obținut **doar 2%** . (DAD,MO.12/'31, șed. 30 iun.'31, p.368)

Lupu /'28

▣ **R.la mesaj**

/**Subscrie** din toată inima și **se bucură** că există **unanimitatea** tuturor partidelor în **sentimentul de lealitate** față de **Coroană și Regență**.

/**Subscrie** la cuvintele relative la **armată**.

/**Subscrie** la pasajul privind **politica externă**.

Dar ...

Lupu /'28

▣ **Agricultură / "Țărănism"**

/"Suntem un **stat modern** cu o **armată** puternică, înzestrată cu tot ce trebuie, cu multe **universități**, cu mulți **funcționari**, cu tot **aparatul** greu al unui stat modern, care **își trage originea** și care **se bazează** pe o **producțiune primitivă** de 10 centimetri de arătură , cu 2 cai costelivi ! Acesta este **adevărul** pentru românii de dincoace de Carpați și din Basarabia.

De aici, cum voi dovedi, derivă **originea tuturor relelor noastre**.

Ofensiva unei producțiuni agricole îndoit și întreit , cât poate produce pământul nostru , **trebuie să fie programul , nu al unui guvern, ci al unei generații."**

/ " **Eu vă fac tot creditul necesar** și am toată speranța nu ipocrită, **speranța reală că veți reuși să faceți ceva** , măcar un început în această direcție și mă uit în special la **Ion Mihalache** (aplauze prelungite, ovații, sculați în picioare ,la PNȚ) al cărui **spirit constructiv** l-am apreciat eu însumi.L-am apreciat în **lupta noastră comună** când recunoșteam într-însul pe **șeful de stat major al partidului."**

/ "[...] în interesul general al țării , dacă veți reuși ca la sfârșitul guvernării dvs.toată **țara să fie arată în toamnă**, să nu pierdem miliarde și zeci de miliarde lăsînd ogoarele nelucrate, dacă **veți adînci plugul cu 10 centimetri mai mult** , decît în vremea lui Ștefan cel Mare și a lui Mihai Viteazul cum este azi,veți fi făcut o operă mare și veți binemerita de la patrie.(aplauze la PNȚ și PT) Degeaba ne zbatem , degeaba facem teorii, degeaba ne luptăm, atîta vreme cît isvorul nostru de producțiune și de bogăție va fi exploatat prin mijloacele unui stat calic, al unui stat primitiv din Africa."

/"A! Dacă aș dori să mă întind **pe arpile idealului** , aș spune : **pășiiți mai departe!** Am văzut în alte părți indigniri. Nu indigniri , dar avem posibilitatea **să transformăm întreaga Valahie într-o Lombardie ca în Italia**, printr-un **canal din Dunăre** lung, de la Mehedinți la Hîrșova , tăind țara la mijloc , să transformăm întreaga țară într-o **Mesopotamie** , într-un **Eden** și n-am sta **ca țărani** să ne uităm la cer , în anii de secetă, și să zicem : **<dă Doamne ploaie !>**"

/ Trebuie create **credite agricole ieftine** ;
Lupu /'28

▣ **Țărănismul și partidele**

/ Cel mai puternic **partid țărănesc este în Cehoslovacia**, dar **colaborează cu alte partide** , fără ca prin asta să-i scadă prestigiul.

/ **PNȚ** și-a luat **singur răspunderea** , bazîndu-se pe **imensa sa popularitate**.Le urează **succes**.

Un guvern nu cade din pricini exterioare , ci **cade din principii lăuntrice**.

PNȚ vorbește de lupte de **10 ani...** dar el este **PNȚ doar de 2 ani!**

/Pîna atunci, **au luptat separat** , de mule ori **combătîndu-se** .

(În 1919... necunoscîndu-se , s-a sfîrșit "fедераția" !) .

Lupu /'28

/ "**Die Maniu**, popularitatea desigur , este un lucru minunat, popularitatea este un mijloc puternic pentru a-ți mări autoritatea în guvern ; dar **nu uitați** un lucru că **noi**, aici, după război, aș putea să spun că **nu avem partide**, ci **numai curente**. **Organismul** acesta mare **al masei rurale are un reflex minunat**.Să **nu-l acuzați**, cum al acuză d.lorga, **de oportunism și înscriere în 7 partide**.

El își dă seama de acest mare **<malheur social >** , de ceea ce vorbeam odinioară.Că puterile poporului , pentru a susține Statul, sunt secătuite și **el caută** , încercînd **oameni și partide, o soluție și un leac** , pentru a ieși din starea în care se află ."

/Popularitate ?! A avut cineva mai mare decît **generalul Averescu ?**

"Dar a fost pus la **proba focului** [...] **proba guvernării** și generalul **Averescu nu a rezistat**."

/ **Dvs.,PNȚ** sunteți acum la "**proba focului**" . Folosind o expresie a lui Mihalache, au ... mistria și cumpăna.(p. 158)
Dr.N.Lupu/'dec.28

2) P.Andrei (PNȚ) , **Discurs la mesaj, 16 ian.1929**.

(DAD,MO11/'29,șed. 16 ian. '29, p.400-406)

Andrei /'29

/ **PT** face parte tot din categoria **partidelor "oportune "** (ca și PP), **fără ideologie proprie**, cea mai bună dovadă fiind "**firma**"

(care indică ideologia PNȚ) .Poate o va crea în viitor .

- I Buzdugan (P.Ț) : "Partidul dvs își datorește existența lui, nouă.

Dvs. toți, sunteți produsul muncii noastre .(ilaritate la majoritari)

Numai temperamentul vioi al dr-lui Lupu, care l-a făcut să se despartă de PNȚ, i-a atras câțiva partizani, printre care și Buzdugan.

- I.Codreanu (PNȚ) :în Basarabia nu există numele Buzdugan ci Bîzdîgă

(care se știe ce înseamnă pe românește)

- I.Buzdugan : Dta ești falsificator de nume , dle lipovean Codreanu!

Codreanu nu poate cunoaște adevărul , este curînd intrat în politică.

El este de 10 ani, a fost în toate parlamentele ...

- P.A. :Din cauza lipsei de ideologie proprie , se observă dezorientarea politică a drlui Lupu.Ca și PP, el crede că este vorba de o "cantitate" , vrea să suplinească, fiind la "remorca" cuiva.

-I.Buzdugan : ați promis foarte multe în opoziție și nu v-ați ținut de ele !

P.A : Nu fiți nerăbdători, nu vă izbiți cu buzduganul în perete.

(p. 401)

P.Andrei /ian.'29

3).I.Buzdugan (PȚ) , Discurs la mesaj, 21 ian.'29

(DAD,MO.15 / '29, șed. 21 ian.'29, p. 485- 487)

Nu va face oratorie , ci câteva constatări și reflecții,la discutarea Mesajului.

▣Recurs istoric.

/ Se asociază la prinosul de recunoștință victoriosului Rege **Ferdinand I** , primul rege al tuturor românilor, și **Reginei Maria** alinătoarea suferințelor

văduvelor, orfanilor, **ostașilor viteji , eroilor, vrednicilor bărbați de Stat** , care prin acțiunea lor patriotică **au contribuit la înfăptuirea unității noastre naționale.**

/Și dacă **"dnii majoritari " nu au înțeles să exprime " fără rezerve",**

recunoștința față de bărbații de stat ,el, ca **român basarabean,**

în **al X-lea an** de la Unire, nu poate să nu aducă "întreg prinos de recunoștință " , celor doi mari dispăruți: **Ion Brătianu și Alx.Marghiloman,**

care **"au contribuit în cea mai mare măsură"** la înfăptuirea unirii **Basarabiei cu Patria Mamă.**

Brătianu, trimițînd armata română, în frunte cu **gral Broșteanu** , spre a dezdrobi

Basarabia și a o curăța de **bandele bolșevice** care bîntuiau și jefuiau provincia ;

Marghiloman, care a contribuit cu sfaturile și prezența sa , în calitate de **sol trimis al**

Regelui Ferdinand, asistînd chiar la ședința memorabilă a **Sfatului Țării** , din **27**

mart.1918.

/A avut atunci cinstea , ca secretar al **Republicii Moldovenești** ,

să proclame actul unirii Basarabiei cu Patria Mamă.

/ Și dacă **armata română** "a dat tot sprijinul" la înfăptuirea acestui măreț act,nu trebuie

uitate **primele ajutoare** date de **batalioanele de voluntari ardeleni** , care ,pe 6 ian.1918

, au luptat contra **bandelor de dezertori** ruși pe străzile Chișinăului.

/ Și pentrucă **Pamfil Șeicaru** , făcînd bilanțul celor **10 ani,** a vorbit despre **" întunericul**

înghețat" care **a învăluit întreaga țară** , năvălînd de după porțile de aur ale Unirii , **el ,**

ca român basarabean , afirmă cu toată convingerea că **" pentru poporul românesc din Basarabia,**

<întunericul înghețat al robiei> a fost cel care **ne-a copleșit o sută de ani** , izvorînd

din noaptea Rusiei țariste, iar de pe **porțile de aur ale Unirii** ,nouă românilor din

Basarabia , ne-a venit **lumina culturii și libertății** care ne-a insuflat **o viață nouă** și ne-a

dat **renașterea națională**(aplauze PȚ)

Buzdugan /'29

▣Basarabia sub regim românesc.

/Și dacă s-ar face bilanțul celor **10 ani de la Unire,** se poate constata cu toată

obiectivitatea că **progresul culturii ,al vieții sociale, al vieții de stat, este enorm** ,căci "

sub ocrotirea și la adăpostul **regimului românesc** în Basarabia, **s-au făcut pe cale**

pașnică cele mai mari reforme sociale și democratice."

- **"În zece ani** de la Unire începe,

Basarabia a făcut în toate ramurile vieții atîta progres , cît nu s-a făcut sub Rusia într-o sută de ani [...] "

- De la **regimul autocrat al Rusiei țariste**,

a trecut direct la **viața constituțională și democratică**

- Prin **acordarea votului universal** participă la **guvernarea țării**, **toate straturile sociale**, sub ocrotirea regimului românesc.

- **Reforma agrară** , cea mai mare reformă în Basarabia, cu **împroprietărirea țăranilor**, dacă nu era regimul românesc,

nu s-ar fi înfăptuit nici pînă astăzi. (aplauze la PȚ și PNL)

În Rusia, **moldovenii** erau tratați de "năcialnici" și autorități

ca "**fii vitregi**" ,**buni de trimis** în provinciile îndepărtate ale Rusiei,

în **Amur, în Caucaz, la Don și în Siberia...**

România a reintegrat în drepturile lor pe țăranii moldoveni , stăpînii adevărați ai acestui pămînt românesc.

- **Justiția** , **biserica**, se fac în **limba română**, cum nu era sub regim țarist, ceea ce este **un mare merit al regimului românesc**.

-**Libertatea** de cugetare ,de gîndire, de exprimare (aplauze la PȚ și PNL)

- **Școala românească** a făcut **adevărate minuni**, și în curînd **vom avea**

o generație nouă, curat românească, de intelectuali și harnici muncitori pe ogorul culturii românești, care "nu vor mai suspina după trecutul și binefacerea regimului țarist".

/ "cei s-au încălzit și însuflețit la lumina **culturii românești** și s-au adăpat la **izvorul**

curat național , vor fi mîine vrednicii **propovăduitori și îndrumători ai neamului**

românesc din Basarabia."

(aplauze la PȚ și PNL)

(recomandă pentru edificare cartea **dr.Cazacu " Zece ani de la Unire "**)

Buzdugan /'29

▣ **Nevoile Basarabiei .**

/Rezultatele acestea trebuiesc consolidate și **toate partidele** , trecînd peste bariere , **au datoria să lupte** pentru **consolidarea unirii sufletești în provinciile unite**.

/ **Basarabia** ,are multe răni și nevoi,dar ele **nu se datoresc regimului românesc**, ci sunt **răni adînci ,vechi,nevindecate**, rămase de pe urama **robiei străine**; altele săpate de

război ; altele , mai recente , săpate de **agitații sterile** zgîndărite de **agenți provocatori .**

/ "**Acești agitatori** , cari **voiesc să zdruncine unitatea noastră românească în**

Basarabia [...] **nu sunt români de origină** , nici cetățeni ai României, ci **agenți veniți de peste Nistru, trimiși speciali ai Cekei și ai Moscovei ."**

"**Basarabia nu poate servi nimănui ca material pentru experiențe sociale**. Numai în **mintea unui creier bolnav** ar putea încolți **ideea unei mișcări separatiste** pe care o preconizează acești **agenți ai Moscovei , ai lui Lenin și Troțki**"(p. 486)

/ **Basarabia nu trebuie luată de nimeni ca trup autonom** ;

Basarabia este românească și trebuie să rămînă trunchi din trunchiul pămîntului românesc, făcînd parte din **cadrul unitar al Statului român**.

Basarabia nu poate fi decît parte din singurul și unicul bloc de granit al **României Mari**

"(aplauze la PȚ și PNL)

Buzdugan / '29

▣ **Autonomie / descentralizare.**

/ **PNT** prevede în Mesaj , o largă **descentralizare**.Este nevoie de ea, ca oamenii să nu fie siliți să vie la București, pentru orice treburi .

Noi suntem **pentru "descentralizare", nu pentru " autonomie"**.

/ În unele **ziare rusești** din Basarabia ("Pravda țărănească ", "Nabat")

se vorbește deschis depre **separatism** (în diverse domenii :calendarul, stilismul, anti-regățeni, amnistie pentru agenți) și **parlament separat**

în Basarabia.

"Această mișcare subversivă este bine alimentată și bine susținută de **agenții**

Internaționalei a III-a, trimiși dela Moscova , cari încearcă prin propaganda lor să adîncească **revoluția în Basarabia. "**

/ **Statul nostru**, banca ministerială, trebuie să ia toate **măsurile preventive** pentru a preîntîmpina anumite **mișcări grave**.

Reprezentanții autorităților nu-și dau seama de proporțiile acestei mișcări, iar unii le

chiar sprijină ! (ex. **primarul Bulawitzki, din Tighina**, care a aprobat **un miting** în care **agenți veniți de peste Nistru**, au făcut agitații pentru așa-zisa amnistie ; sau în **catedrala românească din Chișinău** , la moartea marelui duce Nicolae Nicolaevici, serviciu divin în I. rusă, la care s-au rostit **cuvântări anti-românești** ;)(p.487) **[LD. lipsă text în continuare. Păcat !]** I. Buzdugan

4.) Protocolul cu Moscova , **privind Tratatul B-K, Camera Deputaților, 14 febr.'29**

(DAD, MO. 32, șed. din 14 febr. '29 , p. 1026-1029)

dr.N.Lupu (PT) : **felicită guvernul** pentru acest "eveniment mondial" ; felicită **poporul polonez** pentru loialitatea sa; felicită pe **Litvinof**, care " a revenit" în privința poziției față de România .

Lupu /'29

▣ **Ideea pacifistă.**

/ "**După război, o falangă idealistă** a omenirii , pe de o parte, și **o altă falangă de conducători economiști** ai lumii , pe de altă parte, **și-au dat seama** că din cauza interdependenței economice dintre popoare , **războiul e o crimă contra civilizației** , nu mai sunt învinși de pe urama lui, ci cu toții sunt învinși, **și învinșii și învingătorii zac grămadă la pământ."**

/ În urma acestei lupte, conduse de cele două falange, s-a ajuns la **Pactul Kellog**, un **început "palid" la opera de consolidare a păcii**. Ea se va putea desăvârși când **se va ajunge la dezarmare**, când fabricarea de muniții și arme va fi supusă **controlului internațional al Puterilor civilizate.**(aplauze unanime)

Lupu /'29

▣ **Protocolul /Basarabia !**

/De acord cu IG Duca, este "**un început**" , care "fatal", va duce la "**stabilirea de raporturi definitive de prietenie** între Rusia și noi, **prin recunoașterea Basarabiei** "

/ În această privință, cred că **nu există nici un rus civilizată** , care în fundul sufletului lui **să nu recunoască că această provincie e o provincie pur românească**, din toate punctele de vedere. "(aplauze unanime)

Lupu/ febr. '29

Guvern Maniu.Legislatura I. Sesiunea II. 1929 / 1930

5) N.Lupu, (PT) **Întrebare : -privind aplicarea Legii administrative pe malurile Prutului. (DAD, M.O. 7, șed. din 3dec.'29, p. 137-138)**

[LD :Ed.Mirto (subsecretar la Interne) , îi promite răspuns.Din păcate nu-l am . Semnalez chestiunea ca atare, dar nu cunosc rezolvarea ei definitivă]

Lupu /'dec'29

▣ **Aplicarea Legii administrative .**

/ "Se pare că **Legea administrativă** , care a prilejuit deja **retragerea opoziției din Parlament** - lucru de care am auzit plângându-se de la tribună - este pe cale să vă facă **buclucuri noi**,și în ce privește **aplicarea ei."**

/ D.deputat **g-ral Racoviță**, se plîngea că la delimitarea noilor **directorate**, jud.**Hotin** (care este în preajma Cernăuților) **a fost lăsat la directoratul Chișinău**, iar **Dorohoiul** s-a dat directoratului **Cernăuți!**

/ D.Deputat **Vlad Dimitriu** , reclama un centru la **Galați** ,pe drept cuvînt.Cine știe puțină istorie, știe că Moldova trecută era împărțită în : Țara-de-Sus, Țara -de-Mijloc, Țara-de-Jos, încît ar trebui și acum **3 directorate : Cernăuți, Iași, Galați.**

/ "Se tinde aici să se inventeze un principiu.Și ce principiu ? **Că Prutul trebuie să fie hotar.** D-lor, în tot trecutul Țării Moldovei, **Prutul nu a fost niciodată hotar, a fost ,la 1812 , deodată făcut hotar , de Alexandru I , în mersul rușilor de cucerire întreagă a Moldovei, pînă la Carpați.**

/ Dar **nu avem dreptul ca această inechitate istorică să o pecetluim aici și să facem din Prut hotar** , căci iată d-lor, ce s-a întîmplat - eu vorbesc aici ca deputat de Fălciu (Lupu afișează pe tribuna prezidențială harta județului Fălciu-Huși) **județul Fălciu** era mai mult de **jumătate peste Prut**, iar **Hușul** era un important centru de viață culturală a Moldovei lui Ștefan cel Mare (care a făcut acolo o Episcopie) .

Acum , cînd "s-a deschis Prutul" , trebuia să se judece bine această organizare.

/ **În 1925, liberalii au procedat bine** :au dat comunele din nord la Iași ;

cele de sud, la Tutova -Galați ; iar **jud. Fălciu** i s-au dat **13 comune peste Prut.**

Acum **i se iau aceste comune , și se dau Cahulului** (la distanțe incomparabil mai mari , decît de Huși !)

[se iscă o polemică Lupu- Mirto(subsecretar la Interne) din care nu se înțelege nimic]

-I.Buzdugan (PT) :"Vor să facă o republică din Basarabia "

(sgomot, vociferări laPNȚ)

-Lupu : "Eu nu vreau să fac o chestiune de luptă între basarabeni și basarabeni, între o fracțiune și altă fracțiune; eu mă țin de **nedreptatea** care se face , fiindcă **nu este just și nici în interesul** acestor nenorociți de **locuitori, cari s-au unit cu noi, să-i siliți să meargă pînă la Cahul.**

Eu puteam să fac o moțiune, și știu eu ce puteam să mai fac?

Mă mulțumesc să arăt Camerei și vă asigur pe dvs , d-le ministru,că **va dura această dispozițiune a d-voastră <ce que durent les roses a l'espace d'un matin >** [cît durează trandafirii în timpul unei dimineți] "

Ed.Mirto (subsecretar de stat la Interne) : va răspunde la întrebare în termenul regulamentului.Nu vrea să se pripească, ca Lupu, cu presupuneri imaginate...

(L.D : atît.Nu stiu ce a urmat !)

Lupu /dec.'29

6) dr.N.Lupu (PT,deputat de Fălciu), **discurs la mesaj, 11 decembrie 1929**

(DAD,MO.11, șed.din 11 dec.'29, p. 218-227)

[LD:discursul întreg,xeroxat; în calculator, dispersat problematic.

Voce particularizată în peisajul parlamentar PNȚ.

Opozant prin " dezertare" și colaborare cu PNL, Lupu se manifestă ca un autentic **"țărănist"**, amintindu-le începuturile, regretînd "abdicările", bucurîndu-se, parcă, de eșecuri, dar lăsînd totdeauna o "portită" de înțelegere.

În fond, Lupu a reprezentat , atunci, pentru PNȚ , șansa prezenței **unui opozant** mai comod decît absenței liberali , mai apropiat decît socialiștii, și minoritarii

Cu toate acestea, el este cel ce cere demisia guvernului!

Lupu /dec.'29

▣ **Atmosferă parlamentară (vezi la Parlament)**

/ "Anul trecut vă prezentați, **majoritate și guvern**, plini de **elan**, plini de **entuziasm**, avînd înaintea dvs.o operă mare, prin care vă propuneați să organizați totul [...] ca spectator obiectiv și vechi tovarăș al dvs, **îmi plăcea acest elan juvenil** și această năzuință către ideal, singurele condițiuni creatoare în viață."

/ " **Anul acesta**, discuția la Adresă a mers mai **greoi.**

-Lupu : "Oricîte **desmințiri** ar da banca ministerială,oricît de **înlăcăriți** ar fi juveniții d-voastră oratori,și juveniții dvs.raportor, și oricît de mult **optimism** ați arăta dvs. în expresiuni, lumea și eu înțelegem că acestea sunt **numai pentru fațadă** , pentrucă în sinea lucrurilor,**dvs sunteți astăzi decepționați de guvernarea dvs.,**și , mai mult, este **decepționată țara."**

Virg.Madgearu : îl întrerupe, vrea să explice...

Dr.Lupu :îl avertizează să nu-l mai întrerupă. "[...]discursul meu va apărea scris și **nu voi să-i intercalez proza d-tale** " (Iaritate la PNȚ)(p. 218)

Lupu /'29

▣ **Absența opoziției.**

/" [...] **absența opoziției** din Parlament este un lucru **regretabil**.

Asemenea act **nu se întrebuițta înainte**, în viața politică a României ,decît în momente foarte grele și foarte grave.Aceasta înseamnă [...] **o întrerupere în mecanismul normal al funcționării vieții parlamentare** .Este drept că trebuie să spunem că **inovatorii** în această materie se găsesc în rîndurile dvs., căci **partidul național din Ardeal** este cel care **a practicat cel mai mult această tactică**. Deci **< ale tale dintru ale tale>.**"

/ Dacă la începutul vieții parlamentare de după război, "îmbătați de fericire" , și-au permis"copilării și jocuri de astea", după 10 ani de zile..."**este o greșală**" retragerea **opoziției** , dar **nu este numai vina ei**.

Explică : la legea administrativă. El de aceea s-a retras temporar, iar ceilalți definitiv.

Virg.Madgearu : insistă să-i răspundă dacă de aceea s-au retras...

Dr.Lupu : **"Nu-ți răspund** căci nu ești judecător de instrucție.**Ai acumulat o mulțime de roluri în țara asta** .Vrei să-l iei și pe al magistraturii ?" (**ilaritate**)

Trebuia să faceți totul ca să rețineți opoziția în Parlament.(p. 218-219)

Lupu /'29

▣ **Legea administrativă**

/"**O lege** de importanță capitală, mai importantă decît Constituția, care privea **așezămîntul administrativ al țării**, făcut de capul d-voastre, teoreticiani, pe care îi aveți o lege care **schimba întreaga bază de organizație a țării**,care conținea aproape **1.000 de articole**,dvs **ați admis urgența și ați votat-o în 5 zile ! "**

De aceea s-a retras el temporar , iar ceilalți definitiv, din Parlament.(p. 218)

Lupu /'dec.'29

▣ **Legiferomania PNT . (Vezi la Legislație)**

/ " Anul acesta anunțați, nici mai mult nici mai puțin, decît **o lege a armatei**, **8 legi la justiție** - Doamne Dumnezeule , 8 legi la justiție ,mai ales **Casația**, nu știu ce are amicul **lunian** [ministrul Justiției] cu ea.

/"Se mai fac **9 legi** în agricultură, **3 legi** la instrucție, **3 legi** la industrie și comerț dacă erai dta [Madgearu] , făceai vreo 30 , nu numai 3 -

8 la sănătate, **5** la muncă, în total **37 legi noi**. [...] **O adevărată legiferomanie** - dacă nu s-ar supăra **d.Maniu** , crezînd că fac **aluzie la numele său . "**

M.Ralea : "Rău calambur, dle doctor !"

- **Lupu**:"Dar nici **legile dvs. din trecut**, nici **cele de viitor**, nici activitatea dvs la guvern, **nu se ating de problemele ceasului de față** , dvs. **legiferați alături cu realitatea** , **alături cu programul** partidului dvs, și de multe ori, chiar **împotriva programului d-voastră.**"

Lupu / dec.'29

▣ **"Ceasul" României. (retro- prezent)**

/ **Fiecare epocă , are problemele ei**.Viața este schimbătoare, mișcătoare, nu încapе în calupuri sau teorii.Oamenii politici au datoria să prindă **"momentul ceasului "de față**.

[În 1877 : războiul de independență ; 1877-1888: consolidarea , temeinicia României moderne ; 1916 : pregătirea războiului ...

- **Madgearu** : Cît de bine am mai fost pregătiți! !..

- **Lupu** : pregătiți sau nu, "am dat 800.000 de morți pe cîmpul de război, și întreg sufletul țării." (**aplauze la intrarea lui Maniu în incinta parlamentului...**) [...]

Apoi a venit împrăștierea , care s-a făcut cum s-a făcut...]

/ " [...] astăzi țara are desigur alte **mari probleme** . **Dvs nu le știți**: nu ați pus degetul pe rană, **nu ați găsit boala**, nu ați căutat **nici remediu**."(p. 219)

Lupu /dec.'29

▣ **Cultul lui Maniu (Vezi la Guvern)**

[**Lupu este întrerupt din discurs la intrarea lui Maniu în Parlament**] (p. 219)

Lupu /dec.'29

▣ **Criza economică. (Vezi la Economie)**

/ " [...] astăzi **țara are** desigur alte **mari probleme** .

Dvs nu le știți: nu ați pus degetul pe rană, **nu ați găsit boala**, nu ați căutat **nici remediu**." (le-o va arăta el)

/"Pot să afirm că ,**de când există statul român**, nici odată nu am trecut printr-o **criză economică mai gravă decât cea de astăzi**. De sigur că aceste rezultate ,aceste efecte,**se văd puțin în București**, unde se concentrează întreaga bogăție a țării,dar cea mai mare parte dintre **dvs.veniți de la țară** și puteți să observați acest lucru."

Lupu / dec'29

▣ **Agricultura** ▣**Creditul** (vezi la **Economie**)

El a atras atenția lui Madgearu privind aceste dobânzi,și a propus o **Lege a cametei**, dar acesta i-a spus că fenomenul nu poate fi oprit.**În nici o țară din lume nu există dobânzi atât de mari !**

Virg.Madgearu : " Nu, dle doctor, d-voastră **sunteți într-o mare eroare**.

Din antichitate și pînă acum, **de cîte ori s-a încercat** să se pună **fie prețuri maximale fixe** , **fie dobânzi maximale**, nu s-a ajuns la **nici un rezultat**.[...] **fenomenul dobânzilor exagerate**, el este **o consecință a întregii situațiuni economice și financiare**, care a fost produsul **împrejurărilor de după război**. (dă și alte explicații)

Lupu : "**Ajunge, ajunge**.O să vă auzim la buget.**Abuzați!** În toate lucrurile există o măsură.Înteruperea e înterupere , dar dvs. ne faceți un discurs. "

Atrage atenția președ.Camerei că **nu mai permite nici o înterupere** a ministrului de Finanțe."D-tale nu-ți permit,dle Madgearu.**Teoria și capacitatea mea economică** , **nu uit că de la d-ta le-am învățat** . (mare ilaritate la **PNȚ**)

Și așa prost elev n-oi fi eu.[...] Noi știm că împreună, **zece ani** duceam lupta neconținută în contra biuracrației și **căutam să învățăm pe țărani** ceea ce este **bancocrația** - ce dracu o fi aia ?! - **Și acum cînd ești la guvern**, ne faci dta **expuneri savante**, cari au aerul să ne arate că trebuie să înnotăm în mocirlă și să murim așa.."

/ "Aceasta este una dintre **cele mai mari probleme ale ceasului de față** și de dînsa văd că nu vă ocupați în mesaj" , iar din răspunsul ministrului de finanțe, Madgearu ...

["oricît **d-ta te războiești** cu celălalt antagonist de teorii economice,

cu d-**Vintilă Brătianu** , însă **semănați amîndoi ca două picături de apă**.

Este imposibil ca cineva să poată să vă convingă."(mare ilaritate la **PNȚ**)

- **Virg.Madgearu** : " Să știi că d.Vintilă Brătianu nu te mai ia în guvern pentru această comparație." (mare ilaritate la **PNȚ**)

- **dr.Lupu** : "Eu nu sunt de închiriat , eu voi lua guvernul singur." (p. 221-222) Lupu/dec.'29

▣ **Țărănism (ante- și post- fuziune)**(vezi la **Țărănism**)

/ " [...] un **partid țărănesc** - pentrucă **oricît ar dori d.Petrovici [???-L.D.]** să dispară **particula aceea**, partidul se cheamă **partidul național-țărănesc** - cuvîntul **țărănesc** este la coadă și **accentul se pune pe țărănesc** și cei mai mulți **miniștri sunt țărăniști** "

(mare ilaritate la **PNȚ**)

/"Ceea ce este inexplicabil e cum puteți d-voastre fi **în permanentă contradicție cu programul** pe care l-ați afișat **zece ani**, și cum puteți dvs.,ca **prin legile** pe care le faceți, sau **prin măsurile pe care nu le luați**, să **lăsați țărănimea în situațiunea în care se găsește astăzi**.

/Ați **preconizat** înainte de fuziune **a treia expropriere**.

Nu se mai vorbește de dînsa nicăeri.**Era la temelia partidului dvs.**

-**Iuliu Maniu** (primministru) : "**Niciodată !**"

dr.Lupu : " **La țărăniști...**"

Iuliu Maniu : " **Nici la țărăniști.**"

Dr Lupu : "Ai să **știi dta mai bine decât mine**,care eram de la început **țărănist!**"

(mare ilaritate la **PNȚ**)

/ " În **pertractările interminabile**, cari s-au introdus acum ca **un factor nou în viața politică a țării** citiți în gazete că :d.**Maniu** s-a închis cu d.**Mihalache** și 3 ceasuri l-a hipnotizat - cum hipnotizează găina, trăgînd o dungă de cretă și punînd-o cu pliscul pe ea - și în una din aceste **cociliabile ale d-voastre** desigur că **ați înmormîntatexproprierea a treia**, ați pus-o **în zidul partidului**, cum a pus meșterul Manole pe femeia sa, în zidurile de la Argeș."

/"Ați vorbit tot timpul de **revizuirea împrumuturilor.Nu aud, nu văd nimic**.

- **Iuliu Maniu** : "Eu nu cred că **în majoritate**, și nu numai în majoritate,

dar în întreaga țară, se poate găsi un om obiectiv care să poată ataca pe d. Mihalache, pentru opera mare pe care a făcut-o și o face în politica agrară a țării." (aplauze la PNT)

-dr.Lupu : " D-le Maniu, oricât respect și prietenie am și pentru d-ta și pentru d. Mihalache, eu cred ce văd cu ochii , nu ceea ce îmi spui d-ta." (p. 222-223)
Lupu /dec.'29

▣ Credit pentru țărani. (Vezi la Țărănism)

/ Nu există țară din lume în care agricultura să poată progresa , dacă este silită să împrumute bani cu mai mult de 3-4 maxim la % dobândă."Și te desfid pe d-ta , d-le ministru de finanțe, să vii cu oricare statistică din lume și să-mi arăți o agricultură prosperă cu împrumuturi de peste 4%.[...] noi, intelectualii , noi ne pierdem în prima generațiune, suntem toți sterpi, [...] numărați și numai pe aceștia, miniștrii care sunt aici - și veți vedea că e așa , ori neînsurați , ori fără copii . (mare ilaritate) [...]

Rezervorul de producție pentru o țară este această țărănime, țărănime legată de glebă [???] este poporul."

/Pe drumul pe care a apucat-o guvernul, creditul agricol nu va reuși .

"Nu prin împrumut în străinătate se poate face, și nu mai cheltuiți degeaba pe călătoriile d-lui Lugojanu și d-lui Potîrcă în străinătate, căci în chipul acesta nu puteți face nimic.Este numai o singură cale [...] din bugetul Statului să luați în fiecare an 3-4 miliarde , să le dați la țărani cu o dobândă de 3-4 % , acești bani nefiind pierduți și întorcîndu-se înapoi de la țărani la Stat.Nu există altă cale "

-Voce PNT : "Adică prin noi înșine!" (ilaritate)

-Lupu : "D-lor, pentru un partid țărănist, care a luptat toată vremea împotriva bancocrației, împotriva băncilor mari, împotriva capitalului, împotriva finanțelor, și numai pentru clasa țărănească, nu este nici o măsură utilă pentru țărani, de la care să te împiedice o teorie oarecare de la o academie oarecare."

Lupu /'dec.'29

▣ Legea circulației bunurilor. (vezi la Legislație)

[L.D.: delimitare netă între "țărănismul lupist " de stînga și "țărănismul liberal" care s-a limpezit în PNT]

/Guvernul a făcut această lege...

-Virg.Madgearu : "Foarte bună lege"

-Lupu : " Cînd am auzit de această lege, nu am crezut,și cînd am citit-o,tot n-am crezut,penrucă această lege putea să vie din partea oricui,dar o atre lege nu putea să vină din partea unui particular care se intitulează țărănist. (exclamări la PNT)

/Se știe că în România Mică, existau 5000 de proprietari -stăpîni pe jumătatea terenului arabil și 1.000.000 familii țărănești , pe cealaltă jumătate.

Lupta aprigă de 3 decenii,a fost să ajungem să fărîmițăm marea proprietate, să facem din țaran stăpîn de lot, deci să introducem mica proprietate rurală.

/ Această reformă "dăruiță" - penrucă nu țaranii au militat, ci intelectualii de rassa dlui Iorga - s-a făcut doar parțial, deoarece nu s-a asigurat creditul agricol, debușeele, Idealul era de a avea o țară de mică proprietate și să înființăm - cum ziceam - asociații, cooperative agrare .

/"Ori dvs aduceți legea circulației bunurilor care va duce ca întreg pămîntul să intre, nu în mîna unor factori agricoli tehnici, ci în mîna cămătarilor și cîrciumarilor de la sate , iar țaranii să rămînă robi și iloți.[...] dvs veți avea (ex jud.Tutova) în loc de 5.000 de proprietari rurali capabili, 100.000 [???] de cîrciumari și chiaburi acaparatori ai satelor "(p.223-224)

Lupu /dec.'29

▣ Legea circulației pămînturilor-continuare -

" Mă întrebați dvs.,de multe ori,care este deosebirea programatică între mine și dvs. V-ați delimitat singuri : sunteți partidul proprietății mijlocii a chiaburilor și cîrciumarilor, și eu rămîn partidul proprietății mici țărănești ." (Exclamări, zîmbete , la PNT)

"Rîdeți, rîdeți, căci n-o să mai aveți ocazie să rîdeți , și va rîde mai bine cel ce va rîde la sfîrșit."

Iuliu Maniu : "Îmi dați voie să vă întrerup ?"

Lupu : da, numai să nu fiți lung, să nu vă molipsiți de la amicul dvs.[Madgearu]

Iuliu Maniu : " Cu permisiunea d-voastră, țin să reflectez foarte pe scurt asupra

acestei afirmații a dvs, care, dacă ar fi adevărată, ar putea să stîrnească nedumerire în opinia publică, față de politica noastră agrară.[...] (vezi la **Țărănism**)

Iuliu Maniu : Atunci vă întreb pe dvs. dacă într-adevăr este dreaptă afirmațiunea că **aceste proprietăți vor putea fi acaparate de circiumari și de străini ?**" [...]

(p. 224-225) (aplauze prelungite la **PNȚ**)

Lupu/dec.'29

▣ **Români în America. (Vezi la Români peste hotare)**

- **dr Lupu** : "**Dta explici** - te rog să-mi scuzi expresia - lucrurile **prea simplist**, dacă compari împrumutarea țăranilor de acum 50 de ani cu situația de credit a țăranilor de astăzi.[...] **în Ardeal, țărănimea română a cumpărat cel mai mult pămînt**, dar știi tot așa de bine ca și mine, că **în timpul dominațiunii maghiare**, **250.000 de țărani din Transilvania și Banat lucrau în America**, unde nu era oprită intrarea străinilor, a sclavilor Europei (p. 225)

Lupu /dec.'29

▣ **Productivitatea agrară : pîrloagă !**

Regretă că nu era în parlament, **Ion Mihalache**, care fusese foarte **nervos** cînd **Iorga** i-a spus că "**țara este pîrloagă**"

[Iorga reacționează, se simte flatat, o face pe modestul]

"Cum treci Tisa și ajungi în jumătatea occidentală a Europei [...] te lovește următorul spectacol : **95 la sută din întregul pămîntul** acestor țări, Italia, Franța, Germania, **este arat**, făcut ogoare, mărunțit, semănat sau nesemănat.

-Voce PNȚ : "Așa e și la noi. "

-Lupu : "Atunci **dta ai orbul găinilor**. La noi poți să mergi în lungul și latul țării, **afară de Banat**, care este o minusculă parte, **restul țării nu este lucrat**.

[A fost la Orăștie ; se scula dimineața și privea aurora și cerul de aramă al dimineții . (**răsete la PNȚ**) "**Sigur, îndată ce întrebuițez o expresiune ceva mai fină, începeți a gâgâi ca găștele !**"]

A privit la **Orăștie** pămîntul, și era la fel de **nelucrat**, ca în vechiul regat...

/ "Trebuia să **mobilizați toată știința a gricolă a țării**, la urmă puteați mobiliza chiar și armata, să faceți **broșuri**, nu numai prin **scrisorile d-lui Mihalache**, cari, după mine, sunt bune, dar să faceți această **campanie de mobilizare agricolă** pe toate căile.[...]

nu cu epistole se poate face acest lucru,

căci **țăranul răspunde : foarte bine, dar cu ce ?**" (p. 225-226)

[Ex. : părintelui **Man**, care la Sibiu, la **Rășinari**, a făcut demonstrație

de lucrat pămîntul cu mașini, și **țărăni, la început, au rîs**,

dar...cînd au văzut diferența, în următorul an au semănat cu mașinile,

Ex.: **Garoflid**, care a făcut experimente în județul **Ilfov**, cu bune rezultate.

Lupu / dec.'29

▣ **Alte doleanțe "țărănisto-lupiste"**

/ A fost în **Basarabia**. Un **țăran** și **femeia** lui i-au spus : < Dle, **am duce-o mai bine** [...] dacă rămîneam **sub ruși ne prăpădeam** [...] **sub guvernul acesta suntem o leacă mai bine** ; dar, dle, **ne omoară ghirurile și camăta**. Iată, cu **haina mea cu 50 de petice**, am făcut și Paștele. La căruță **aveam două iepe**, [...] **le-am vîndut** ca să plătesc **darea**. [...] și **pricentul**, că-i 15 la sută[...] iar **copiii mei, 5** cîți am, nu- i pot trimite la școală, pentru că nu am cu ce- i îmbrăca și- mi ia **100 de lei pe zi amendă** și, uite dta, avem **12 învățători în sat**, și o să trebuiască să **vînd și iepele acestea**."

Dle, **e mai rău în anul acesta**, că **s-au făcut produse**, pentru că "**Ne urojai adna beda urojai ,dve bedi**" -dacă **nu e nici o recoltă, e o belea**; dar **dacă se face recoltă**,

sunt **două belele**. > (ilaritate) (p. 226)

Lupu / dec.'29

▣ **Școală .**

/"Dle **Costăchescu**, te știu om de suflet, **desființează amenziile școlare !**"

(aplauze la **multe bănci**) desființează- le pentru că **e o crimă**, care **îndepărtează pe țăran de școală**, pentru că învață pe învățători să se reazeme pe forța administrativă și pentru că abuzează prea des de acest drept, și ia parale și merinde. Pe învățător să- l socotiți după nr de elevi ce- l are la școală, prin propriul lui imbold și inițiativă " (p. 226)

Lupu /' dec.'29

▣ Etică politică.

" Stați d-voastră , oare, mai bine din punct de vedere **moral** ? Stă țara mai bine ? Păi doar , noi **10 ani de zile am dus împreună lupta** pentru **dreptate**, pentru **democrație**, pentru **respectul legilor**, libertatea **manifestației cetățenești**, tot ce vreți. Alături de dvs. **am primit eu lovituri** și în față și pe la spate , **închis, lovit, bătut , insultat**. Și să nu vă supărați, **din 10 pietre, am pus eu 9** la edificiul d-voastră. /"Ei ! aceasta nu mai depindea nici de factorii economiei mondiale, și nici de teoriile financiare ultra-financiare. Aceasta depindea de sufletul dvs și de înțelegerea dvs cetățenească cinstită. **Oare aici v-ați comportat cum trebuie ?** [...] și mi-am zis : < este imposibil ca față de mine , cu care au suferit împreună, să se poarte barbar [...] **ia să-i văd ! >**

/ **[privind spre Maniu] " Și am plecat la dvs., în Ardeal ,de unde numai d-ta să poți să fii prim-ministru în România întreagă ,și eu să nu mă pot duce să candidez în Ardeal?** Și m-am dus în **Oradea**. Am acolo mulți prieteni, îi cunoști și d-ta. Am convocat o **adunare**. [...] Ei, într-un colț al sălii, **stat-majorul întreg al d-tale**, nu știu cum îi cheamă, cam vreo **10, cu bătauși aduși dintr-un sat** din apropiere , **au început să sbiere** .I-ați ales bine ! **Buni voinici! Dar voinici ai gătlejului**, așa că **nu am putut să vorbesc** .Toți aceștia îmi cereau cele 18 milioane de lei pe care i-am furat ! [...] poate un exces de zel localnic , și **am plecat** .[...]"

L a fel a pățit și la parțiale , în **Hunedoara** ,și alte locuri, dar nu a spus la validări, pentru că a considerat că medicul **Iuliu Moldovanu**,sau gloria intelectuală **Ion Petrovici** ... meritau să fie aleși...

(continuă să-și povestească pățaniile similare la Arad, Dîmbovița ș.a.) (p. 227)

Lupu /dec'29

▣ Lupeni '29

/ " Nu-mi veți putea spune că, în materie de libertăți publice, **fapta de la Lupeni** este o pagină glorioasă a activității d-voastre."Diverși oratori vor da vina unul pe altul. **"vina întreagă rămîne a guvernului "** și în activitatea partidului dvs aceasta rămîne **"o pagină urîță."** (Maniu a vrut să-i replice, dar Lupu nu i-a mai permis)(p. 227)

Lupu /dec.'29

▣ Schimbarea guvernului !

De 10 ani de zile , **toate partidele României Mari se zbat** să rezolve criza prin care trece. **Izolată, nu a putut-o face nici un partid.**

/ "**Retrageți-vă** d-voastră, singuri și **propuneți** d-voastră singuri, **un guvern al tuturor energiilor**, un guvern al tuturor **capacităților**, un guvern al tuturor **oamenilor de bine**, pentru că, **dacă nu faceți așa, vă veți prăpădi și partidul și țara .**

Veți face așa, veți binemerita ; nu, va veni ori **anarhia** , ori **dictatura** . **Am zis ! "**

(**aplauze la cei cîțiva PȚ-iști**)

N.Lupu / dec.'29

7) N.Polizu-Micșunești (**PNT**, **deputat Dorohoi**), **discurs la mesaj, 13dec.'29**

(DAD, MO, 13, șed. din 13 dec.'29, p.286- 301)

[L.D: discursul integral xerox.În calculator , dispersat problematic.

Titlurile, sublinierile, parantezele, coloratul ,imi aparțin]

Polizu-Micșunești /'29

▣ PȚ-Lupu

/ "Eu nu înțeleg să-l critic pe d.**dr.Lupu**.Pe d-sa l-am cunoscut cu toții în **cariera politică** sub două aspecte : **ca un mare și îndrjrit opozant** ,mai toată viața sa, dar și ca **un om de inimă."**

Regretă, însă,că la Mesaj,"în **dr Lupu**,de data aceasta **opozantul a învins pe omul de inimă"** , criticile sale au dovedit **puțină obiectivitate**,

dacă le-a sintetizat în formula sintetică **<toată lumea este nemulțumită!>**

Dr. Lupu trebuia să se ocupe și de cauze, și să nu le atribuie, toate, guvernării PNT.

- Cristel Ceaușoglu (PT) : "D.dr.Lupu, fiind ministru al Muncii [gouv.PNL] a făcut legea muncii și a cooperăției , pe care dvs. nu o aplicați.

D-sa a spus aceasta de la început pînă la sfîrșitul cuvîntării sale.Dar noi nu am atribuitcauzele situațiunii de astăzi numai guvernării d-voastră ."

-Polizu-Micșunești : așa a înțeles el; **dr Lupu ar fi trebuit să spună** : toată lumea se plînge, dar **"nu dvs sunteți de vină , de vină este trecutul"** ...(p. 299)

Polizu-Micșunești / dec.'29

8) P.C.Andrei (PNȚ,stînga țărănistă) , **discurs la mesaj, 16 dec.'29**

(DAD,MO. 14, șed. din 16 dec.'29. p. 318-324)

[L.D-Discursul integral, xeroxat ;în calculator, **dispersat problematic**

Titlurile, sublinierile, colorarea ,parantezele drepte îmi aparțin.

Este evident că Petre Andrei reprezenta **"stînga" democratică..]**

Andrei/'dec.'29

▣ **Liberalism (PNL) -Democratism (PNȚ)** (vezi pe larg la Doctrine)

[LD: cum să admit că Petre Andrei putea să aibă o asemenea **confuzie**, de a **contrapune democrația liberalismului**, decît obligat de **servituți de partid ?**

Dar , plecînd de la aceste premise doctrinare, ce mai rămîne din demonstrația sa ?!

Există la **doctrinarii PNȚ**,după fuziunea cu PNR, dar ,mai ales, după venirea la putere, o mare grijă de a **scăpa de eticheta " țărănism "** și de **"lupta de clasă" .**

[...][...]

P.Andrei: Unul din șefii PNL a scris că PNȚ se îndepărtează de programul său.

PNL, de altfel, **suferă de o "bicefalie"** .

-dr.Lupu : **" Ca și dvs.astăzi cu Mihalache"** [...][...] [...]

-Petre Andrei : [...] iar **dr. Lupu** afirma că **PNȚ tinde să creeze o nouă burghezie** (citînd, mai ales, Legea circulației bunurilor).(p. 320)

-Lupu (PT) : "Tocmai așa o să fie.N-ar fi bine să te angajezi prea mult.Ai s-o pățești.

Dacă legea aceasta va avea efect, ai să ajungi la acest efect : **o sută de mii de kulaci** dta știi ce este un kulak - și **un milion de țărani proprietari..."**

Virg.Madgearu: dle dr Lupu țin să-ți atrag atenția...

Lupu : M-ai întrerupt toată vremea cît am vorbit,acum mă întrerupi și la întrerupere ?

(Ilaritate)

Madgearu : atunci atrag atenția opiniei publice că **dr.Lupu nu știe ce este cifra;**

sau **exagerează**, ajungînd la miliarde , sau o reduce la zero! [...][...][...]

Așa că **putem să fim cît se poate de liniștiți**, în ceea ce privește **spectrul proletarizării** pe care **dvs, ca adevărat partid țărănist**, îl înfățișați opiniei publice." (**aplauze la PNȚ)**

- dr.Lupu : Nu știe ce va fi mai tîrziu , în ce privește faptele și teoria.

"Eu mi-am corectat acum discursul,și m-am trezit cu **șapte pagini de întreruperi** ale dlui Madgearu.Nu-l mai lăsa să te întrerupă, dle Andrei,căci **îți strică tot discursul ."**

(**Aplauze, ilaritate la PNȚ)**

Andrei /'29

▣ **Proprietatea țărănească. (Vezi la Țărănism)**

"Și atunci, cînd **dr. Lupu** ne aducea **acuzățiunea**

că **noi creem o nouă burghezie**, că **reprezentăm numai proprietatea mijlocie**, nu proprietatea mică, era **mai catolic decît Papa."**

- dr.Lupu : "Află de la mine că **nu cei mai buni cultivatori vor cumpăra loturile de 25 ha, ci cei mai hapcăi.** [...] Eu știu procesul de la mine de la țară.

Această reformă ar fi fost de înțeles într-un moment cînd dvs. **ați fi asigurat creditul agricol** și țărănimea n-ar fi în lipsa aceasta grozavă de astăzi, cînd va fi **nevoită să-și vîndă pămîntul.** Și atunci,vom ajunge să creem **o nouă chestiune agrară** și să reîncepem munca lui Sisif [...] trebuie **să expropriem iar pe cei cari au pămînt."**

-P.Andrei : **"dr Lupu** , din colaborarea cu partidul liberal la guvern, a folosit măcar atîta lucru :**nu mai este acuzat de bolșevism și extremism .**

Atunci **dr. Lupu** să **recunoască acest principiu** pe care socialiștii, care sunt de stînga, sunt nevoiți să-l recunoască: **pămîntul trece în mîinile celui mai bun cultivator.**

Andrei /'29

▣ Legea electorală .

"Și totuși, există în legislația noastră ceva, este o lege votată de partidul liberal, și în contra căreia parlamentarii național-țărăniști de atunci, au protestat cu vehemență, este legea electorală care pare că justifică această obiecțiune.

(Aplauze la PNT)

-dr Lupu (P.Ț.) : "Cel mai frumos discurs pe care l-a rostit d.Madgearu a fost cu ocazia discuțiunii acestei legi."

-Petre Andrei : "Îmi pare bine că mă potrivesc în concepții cu d.Madgearu."

Virg.Madgearu : "Dl prof Andrei trebuie să afle un lucru ,pe care nu-l știe, pentru că este parlamentar pentru întâia oară. Legile electorale nu se anunță în Mesaj; legile electorale se fac atunci când necesitatea o cere."

-dr.Lupu : "Da, pentru partidele oligarhice, care veneau cu legea electorală ,ca o lovitură de măciucă, nu se anunțau în mesaj, dar pentru un guvern democratic , de ce nu s-ar înscrie în Mesaj ?"(Ilaritate)

-Virg.Madgearu : "De ce ? Pentru simplu motiv că sensul reformei electorale pe care o s-o alcătuim e cunoscut de însăși critica pe care am făcut-o la votarea actualei legi electorale. În consecință, dle dr Lupu, nu ni se poate face nici o culpă , atunci când noi, socotind că altele sunt problemele la ordinea zilei azi, n-am pus la Mesaj problema electorală.

- dr.Lupu: "Nu eu v-am făcut reproșul acesta, ci d.Andrei."(Ilaritate)

- V.Madgearu: "N-avem intenția să modificăm legea în sesiunea aceasta."

-dr.Lupu : "Atunci e divergență în guvern, pentru că eu cunosc doi miniștri cari mi-au spus că veniți cu ea după Crăciun ."(Ilaritate)

-C.Angelescu (vicepreșed. Cameră):"Dar nu v-au spus și anul "(mare ilaritate) (p. 324)

Petre Andrei- dr.Lupu / 'dec.'29

9) Mihail Ghelmegeanu (PNT, raportor la Răsuns la mesaj, deputat Ismail)

Discurs -concluzie , 17 dec.'29

(DAD, MO 16, șed. 17 dec.'29 , p. 355-366)

[LD : discursul integral, xeroxat. În calculator, dispersat problematic.

Deși a spus că nu va polemiza cu PNL, întregul lui discurs nu a fost altceva , decât o antiteză PNT-PNL Accentul pe o argumentare metamorfozată semnificativ : PNT - partid de "centru", de "echilibru", de "arbitraj", între stînga (PSD) și dreapta (PNL) ; Regimul PNT: regim democratic (țărănișm atenuat)]

Ghelmegeanu /dec.'29

▣ PȚ-Lupu

/ PȚ a participat la dezbateri prin întreruperile lui Buzdugan (pe chestiunile minorităților) și prin chestiunile de "înalță politică" ale dr.Lupu , ca ...fixarea pe harta României a cătunului Cotul Morii (ilaritate la PNT)

Lupu : "Te rog să nu dai față de mine dovadă de ingraturdine și să-ți aduci aminte că dacă astăzi reprezinți Basarabia , Basarabia care în 1926 n-a primit nici pe d. Virgil Madgearu, nici chiar pe d.Ralea, nici pe d.Mihalache... te-a primit pe d-ta , care ai mers sub aripa mea protectoare , deși nici ghetele d-tale orange-fraise , nici mănușile d-tale, nici educația d-tale , nu erau pe placul lor.

Te rog deci să nu--mi adresezi mie ironii , d-ta, și să-mi fii recunoscător pentru locul unde te-am pus "(ilaritate la PNT)

Ghelmegeanu :Este știut că partidul vă datorează foarte mult ...

Lupu :Dar d-ta mai mult decât oricine

Ghelmegeanu : în ce mă privește, vă rog să vă rezervați, pentru că vă anunț că nu sunt decât la prima salvă, și aceea trasă în aer, spre înștiințare . (ilaritate)

Lupu : Dacă d-ta găsești ocaziunea ca la discția la Mesaj să plasezi asemenea ironii, este cel puțin un gest ușuratec din partea d-tale. (sgomot, întreruperi la PNT) (p. 355)

▣ Dispută Țărăniștă

/ -Ghelmegeanu : Tocmai în momentul când și PSD este de acord cu orientarea agricolă a economiei , recunoscînd temeinicia politicii PNT,

tocmai **dr Lupu** crede că **avem greșeli!**

"Față de dr.Lupu avem astăzi **sentimente calme**, pentru că între noi și d-sa procesul politic a fost închis.Îmi aduc aminte în ședința memorabilă a acestei Adunări , când **d. dr.Lupu citea declarația** de formare a **noului Partid Țărănesc**, **d.Ion Mihalache** a dat un singur răspuns: **< procesul dintre noi și d-voastră îl va rezolva țara. >**

Și țara l-a judecat , așa că astăzi ne putem privi în față...

dr.Lupu: "Mai este apel și casație. Ați câștigat procesul la judecătoria de pace , să vedem la tribunal **dacă veți mai câștiga voturile alegătorilor"**

Ghelmegeanu :"Dacă dvs mai socotiți că țara nu s-a pronunțat, și că mai există vreo casație, însemnează că **v-ați adaptat...**

Dr Lupu: "Știu că ești om deștept, dar **mă mir că nu l-ați pus raportor** la mesaj pe **d.Pantelimon Chirilă**, fiindcă și d-sa este foarte deștept " (**ilaritate**)

Ghelmegeanu : "d. **dr Lupu** n-a putut să omoare cu desăvârșire în el trecutul și l-am văzut la tribună **apărînd** , în numele acestui trecut, **vechea doctrină țărănistă** de la care **ne-am fi abătut** , pentru că nu mai recunoaștem **exproprierea a treia**,

fiindcă am renunțat la **revizuirea împrumuturilor**,

și am adus **legea circulațiilor bunurilor**.

Dr.Lupu : "Mai ales aceea"

Ghelmegeanu : "Eu nu știu dacă în **biroul dvs.**, pe care îl știu mobilat cu multe **icoane**, aveți printre alte cărți, și vechea broșură cu **programul partidului țărănesc** cel vechi, dinainte de fuziune.Dacă dvs.l-ați mai avea, ați vedea că în tot acest program **nu există nicăeri preconizată exproprierea a treia...**

Dr.Lupu: "Este extraordinar cum **acest domn**, care a venit după mine în partidul țărănesc, **vrea să mă învețe pe mine.**(**întreruperi, sgomot, la PNT**)

Și sunteți toți pe aceste bănci tocmai prin aceasta așa zisă demagogie

agrară.Toți spuneți , **cînd erați țărăniști**, că **exproprierea nu este complexă** și că **o veți complexa.**[...] N-o să mă înveți d-ta pe mine , cari ai venit acum în urmă, ce a fost în partidul țărănesc.**Îmi pare rău."**

Virgil Madgearu : "Dle Ghelmegeanu,dă-mi voie te rog.**D.dr Lupu poate a făcut** , cînd era în vechiul partid țărănesc, **demagogie pe chestiunea exproprierii.**[...]

Cu d.doctor n-am fost decît rareori în campanie politică.[...]d-sa făcea campanie în județul Fălciu[...] iar eu...

Dr.Lupu : "La Paris [...] **Am făcut amîndoi"**(**Ilaritate**) Îți aduc **discursul** din "**Aurora**", **nu mă necăji!** [...] **la Alba Iulia** am fost împreună și **l-am combătut pe d. Iuliu Maniu.Nu-ți aduci aminte ?"** (**sgomot, întreruperi la PNT**) O să-ți duc discursul de la Alba Iulia, este în "**Aurora**", nu mă necăji! "

Virg.Madgearu .:" Desfid pe d. doctor Lupu să găsească vreun **manifest** al fostului partid țărănesc, în care noi **să fi vorbit de exproprierea a treia.**

Noi am vorbit de altceva, de **revizuirea exproprierii** [...] **revizuirea legislativă și administrativă.**

Iar cînd s-a făcut **fuziunea cu partidul național** , în **programul nostru** s-a prevăzut **revizuirea administrativă a exproprierii** , pentru că cu toții ne-am dat seama că dacă într-un program politic de guvernămînt se putea pune un an, doi, trei , cinci ani, după realizarea exproprierii , ca un punct serios revizuirea ei legislativă [...]

După 10 ani de la expropriere , după ce s-au tasat lucrurile , **astăzi, în situația actuală**, noi **nu mai putem vorbi ca de un punct programatic** ce urma a fi realizat mîine , prin **revizuirea legislativă a exproprierii.**

Rămîne însă în picioare punctul nostru de vedere , al **revizuirii administrative**, mai ales al **împrumutării**, pentru că mai ales la împrumutării , **s-au săvîrșit abuzuri extraordinare** din cauza **demagogiei pe care au făcut-o partidele** care au fost la guvern înaintea noastră , și care , neavînd reazem în masele populare, de la sate, **au căutat să găsească agenți politici cărora le-au dat pămînt fără să fi avut nici o îndreptățire legală la aceasta ."** (**aplauze la PNT**)

Cît despre **demagogie**, d-lor, aceasta este mai mult **o chestie de temperament.**

Eu nu am temperament demagogic.Dr.Lupu îl are.

Se poate întîmpla ca înăuntrul aceluiaș partid , **d.drLupu să fi făcut demagogie** , iar eu și alții ca mine să nu fi făcut [...]

Dar eu cunosc **unul din prietenii noștri** , care nu a făcut niciodată **demagogie** în propagandele acestea populare.**Acesta este d.Ion Mihalache.** (**aplauze la PNT**)

D.I.Mihalache , de la care **am învățat și eu cum să vorbesc poporului**,

- nu de la dr.Lupu am învățat eu , ci de la d.Ion Mihalache .. (**aplauze la PNT**)

dr.Lupu : "Recunoștința e floare rară, care nu crește pe banca ministerială"

- Madgearu : "Ioan Mihalache nu numai că el personal , în totdeauna, s-a ferit de vreo făgăduială, care știa că nu se putea realiza [...] dar totdeauna când a fost de dat o lozincă prietenilor noștri politici, a fost una singură:<nu făgăduiți nimic decât ce este scris în programul nostru, cu care ne înfățișăm cinstit în fața corpului electoral. >

-Lupu : [lui Ghelmegeanu] "Vezi discursurile ținute de d.Madgearu și de d.Mihalache la Cameră. Dta ești tânăr ! " (p. 360-361)
Ghelmegeanu /dec.'29

▫ Legea circulației bunurilor.

În programul PȚ dinaintea fuziunii, stă scris: <între alte măsuri, se vor stabili normele de circulație ale pământului țărănesc.>

"Dle dr Lupu, aici este toată deosebirea - să mă ierțați că vă spun acest lucru - între dvs și d.Ioan Mihalache.D.Ioan Mihalache a judecat întotdeauna după criterii gospodărești și economice ; d-voastrăjudecați mai mult după criterii politice, uneori sociale, dar de cele mai multe ori judecați după criterii superficiale

-dr.Lupu : "Dar dacă d.Mihalache era în contra acestei legi, ce mai zici? "

- Ghelmegeanu : Politica pe care o urmați în trecut, sub imboldul dlui Mihalache, a fost de a se crea o proprietate țărănească economică, în locul proprietății parcelare, care, din punct de vedere economic, nu poate răspunde menirei sale."

- dr.Lupu: " Eu atac faptul că o să-mi lăsați câteva mii de țărani proprietari și va trebui să vin eu cu a doua expropriere și să expropriez pe aceștia din nou.

Nu vreau să-mi îngreunați mie opera de guvernămînt de mîine,

de aceea sunt contra."(p. 361)(ilaritate la PNT)

Ghelmegeanu /dec.'29

▫ Formula "Guvern național"

/ Dr Lupu dorește " guvern național" , dar este de văzut cu cine ?!

"cu toți neîmperecheații ? [...] cu reprezentanții călăilor și ai victimelor la un loc?

Acest guvern național n-ar însemna decât cea din urmă înfrîngere pentru viața publică a acestei țări, înfrîngerea ultimei rămășițe de moralitate publică" (aplauze la PNT)

- dr.Lupu: "Așa au vorbit patru veacuri deaîndul boierii moldoveni și munteni: unii acuzau pe ceilalți de dușmani ai patriei,și fiecare urmărea tăierea capului adversarului.

Există și în partidul advers [PNL] , cît l-ați urî d-voastră,ca și înpartidul d-voastră, destule elemente patriotice care într-un ceas de grea cumpănă a țării, pot să se unească , chiar și peste aceste chestiuni economice.

Dacă ne-am unit pe chestiunea războiului, ne va sili însăși țara să ne unim și pe aceste chestiuni economice.D-le Ghelmegeanu, d-ta ești încă tânăr, și patru ani de viață politică nu însemnează nimic, trebuie să ai 40 de ani , ca să capeți maturitate politică"(Ilaritate)

- Ghelmegeanu : "Dați-mi voie să constat - și constat cu regret - că încă odată căile noastre politice se despart."

- Dr.Lupu: "De sigur ,am mers împreună pînă te-am ales deputat în Basarabia și de atunci ne-am despărțit.[...] Îți aduci aminte cînd mergeam la Ismail și tremurai și d-ta și tremuram și eu ...Cînd te-au văzut țăranii cu ghetrele d-tale legante, parfumat , evident că s-au speritat: Leanca, Măță și alții , dar i-am domolit și te-au lăsat să vorbești... (Ilaritate)(p. 362)

Gelmegeanu -Lupu / dec.'29

10) Voicu Nițescu (Ministru de Stat), discurs final la Mesaj, 17 dec.'29

(DAD, MO.16, șed. din 17 dec.'29, p. 367-373)

[L.D : discurs integral, xeroxat;în calculator, dispersat problematic;

Parantezele, sublinierile, culorile, semnele ... îmi aparțin .

Vorbește în numele guvernului, trăgînd concluziile la dezbaterile la Mesaj.]

▫ PȚ-dr. Lupu (vezi pe larg la Țărănism)

Și acum să răspundem d-lui dr.Lupu ...

-dr.Lupu : "Aci e aci ..." (ilaritate)

Nițescu : "Nu e așa de greu să **ne înțelegem cu dr.Lupu**; totdeauna ne-am înțeles și **ne vom înțelege.**"

Lupu : În particular noi **ne înțelegem totdeauna...**

DRIoanițescu : **Partidul are ușile larg deschise** , numai să lași puțin bagaj...

Nițescu :Eu cu d. doctor Lupu , personal, m-am găsit totdeauna în cele mai bune raporturi...

Lupu :Exact și dacă ai să fii obiectiv, nici **nu am să te întrerup...**

Nițescu : Mai presus de obiectivitate,este **adevăru**l, **dle doctor Lupu...** (respinge punctual criticilor lui Lupu,cu argumentele obisnuite,neadăugînd nimic nou).

▣ **Țăranul-**

[Răspunzînd unor critici la legislația economică,adresate de Lupu]

Nițescu / dec.'29

▣ **Anarhie? Dictatură ? Democrație.**

[**Om**ul este foarte departe de a înțelege aceste fenomene ! **A avut experiența războiului, confruntarea cu anarhia bolșevică rusească, de unde își extrage opiniile]**

/ "Eu, d-le doctor [Lupu] , **nu cred** că în această țară , în care majoritatea populației o formează țărăniimea, peste 85 % , **se poate vorbi vreodată de venirea anarhiei.**

Poporul nostru este **conservativ din fire**, e un popor **iubitor al gliei** lui și **respectuos de legalitate**.Un astfel de popor **nu este un teren potrivit** pentru încuibarea **anarhiei**.

/ "În ce privește **dictatura** , să-mi îngăduiți dle doctor, să nu împărtășesc nici aici credința și bănuiala dvs.**Ce fel de dictatură** înțelegeți ? De **dreapta** sau de **stînga** ? "

-dr.Lupu : "**De mijloc**" (Ilaritate)

- **Nițescu** : "**Dictatura de dreapta ați văzut-o [PNL !] Poporul** acestei țări , aproape în unanimitatea lui, s-a ridicat împotriva ei și **a doborît-o.**

Dictatura de stînga ? Țăranul nostru , iubitor de pămîntul lui, ținînd cu fanatism la proprietatea lui. **Stăpîn** ,astăzi, pe aproape **întreg pămîntul cultivabil al țării** , și vechi **cinstitor de legi**, credeți că **ar păutea să consimtă** vreodată la această **dictatură de stînga** ? " [...][...]

"Prin urmare **eu nu mă tem** că **s-ar putea abate asupra țării noastre** vreuna din nefericirile pomenite de dvs.**Poporul român** este un popor care **ține sincer la democrație**. El respectă drepturile tuturor, dar și le respectă și pe ale sale.

Nu înțelege să se ia , înșă, **nici după chimere** , căci este un **popor realist** , dar **nici să-și încovoie spatele sub ciomagul unei dictaturi** ,

vie ea de la oricine "[LD:!!!] (Aplauze prelungite la PNT) (p. 373)

/ Ați auzit cuvîntul **basarabenilor Iacobescu și Leanca** care **au respins învinovățirea** care li se aduce basarabenilor că ar nutri... "**idei comuniste**" !

Voicu Nițescu / dec.'29

Restaurația .Carol II

11) Restaurația : 8 iunie'30

Anularea Legii din 4 ian.1926 (Senat și Cameră) ;

Legea pentru Voievodul Mihai ;

Proclamarea regelui Carol II ;

Declarațiile partidelor ;

("Dimineața" ,XXVI, nr. 8427, 10 iunie ' 30)

8 iunie'30 /

▣ Camera (**vezi context, atmosferă, desfășurare**, la Monarhie, Restaurație)

/Pe la ora 8, încep să sosească parlamentarii, în costume de gală ;

/ La început, doar **Iorga și Lupu** erau din partea opoziției,apoi au sosit **Averescu și Goga** ; **Averescu se întreține cu dr.Lupu** ;

8 iun.'30

▣ **Adunarea Națională :proclamarea Regelui Carol II**

[LD: nu intervin în text.Toate dubiile și posibilele comentarii, în paranteze drepte, cu roșu

Dr.N.Lupu (PT) :

▣ **Retro 1866, 1926**

" În memorabila ședință de la 4 ianuarie 1926, am avut onoarea de a pronunța următoarele cuvinte : <Nu cred să fie cineva dintre dvs. conștient de sentimentul adânc de răspundere pe care-l are în fața țării și a generațiilor ce vin, și care în clipele acestea pe cari le-am trăit azi [...] să nu-și dea seama că a trăit și trăește momentele cele mai importante din istoria politică modernă a României de la 1866 încoace.

După frământări seculare, în oceanul de patimi și de lupte a unui popor frânt în patru părți, s-a ajuns [1866] să se instituie în principatele unite măcar, o singură formă, o singură idee intangibilă și stabilă, care să nu fie supusă fluctuațiilor politice și aceea să fie **monarhia cu dinastia, prin regele Carol.**

De aici înainte, am putut păși înainte în liniște la dezvoltarea și propășirea țării, fiind siguri că acolo, există o **conștiință permanentă**, care poate să fie **un judecător liber și arbitru** neinfluențat asupra tuturor combatanților și tuturor patimilor politice. Eram siguri de acest lucru. Inima noastră crescuse când, **după regele Carol a venit viteazul său urmaș [Ferdinand]** și inima noastră crescuse iar și v-o spune aceasta unul care n-a văzut pe **prințul Carol**, n-a vorbit cu el, decât atunci când **avea 16 ani**, pe câmpul de la Zimnicea când vedeam pe acest **flăcău zdravăn**, pe această **mlădiță**, pe acest **vlăstar**, ca unul **sigur de robustețea fizică și sufletească**, pentru a asigura un viitor niepieritor.

Și deodată, ca un trăsnet din ceruri, [1918?1919?1925?] **această creangă sănătoasă a Dinastiei, cade.**

Nu voiesc astăzi să fac un discurs politic; voi urma sfatul d-lui președinte al consiliului [1926? 1930?] și mă voi ține deasupra, nu voi vorbi nici de răspunderile pe care viitorul apropiat le va cerceta și le va găsi în această tragedie [...]

Partidul țărănesc și-a văzut ochii plini de lacrimi și **a fost silit [?!?] să primească amputațiunea acestei crengi frumoase a arborelui nostru dinastic.** >

Lupu / 8 iunie '30

"Au trecut patru ani și jumătate de atunci. În acest răstimp, **Dumnezeu a strâns pe marele rege Ferdinand și pe primul lui sfetnic.** Împrejurările grele, neînțelegerile dintre partidele politice, insuficiența așezămîntului orînduit, au pus **țara în grea cumpănă.** [...] Dar hotărît, **scăderea de căpetenie** a vrmei de față este **lipsa de unitate** în conducere, **de autoritate, de continuitate în guvernare.**

Grijile exprimate de mine în 1926 s-au arătat astfel pe deplin justificate. [...]

"**Cu credința** nestrămutată că după o viață atît de plină de încercări, **urmașul celor doi mari regi ai dinastiei actuale**, va înțelege interesul superior al neamului românesc și își va pune tot sufletul său, toată energia sa în slujba acestui popor, socot:

În curată conștiință și deplin pătruns de simțul de răspunde al clipei de față că : **actul de la 4 ianuarie 1926 poate fi înlăturat** și, împreună cu poporul român, **strig : Trăiască regele Carol al II-lea ! "**

Lupu / 8 iun. '30

12) Revenirea guvernului Maniu, 14 iunie '30.

Declarația ministerială ; Precizări privind Restaurația ;
Prelungirea sesiunii parlamentare ; anunțarea legii sanitare ;
- I.M.Leon (PT), declarație.
(" Dimineața", XXVI, nr. 8433, 16 iun. '30)

I.M.Leon (PT) : " **Partidul țărănesc** va continua în parlament să constituie **opoziția legală a Majestății Sale Regelui și-și va exercita**, ca și în trecut, **acțiunea sa de control**, atît în ceea ce privește **legile**, cît și **activitatea administrativă a guvernului**" (aplauze)

13) Mărturii tîrzii despre restaurație. Lupu 1932.

(DAD, Mo.21, șed.din 1 sept. '32, p. 585; MO23, șed.din 6 sept. '32, p.673-680)
În legislatura a II -a a PNȚ, sesiunea 32/'33, **V.Rădulescu** (raportor la mesaj) îl atacă pe

Lupu pentru atitudinea avută în legătură cu anularea **Actului de la 4 ian.'26**

V.Rădulescu (PNȚ) : Congresul PNȚ ținut la Craiova (1927) ,

la sugestia lui **Mihalache**, votase o **Rezoluție** în care cerea **anularea Actului**.

Dr. Lupu s-a opus, considerînd **o mare greșală de tact politic**, care ar fi putut **bara drumul PNȚ spre guvern!** Peste cîteva luni(iun.'27) , era pe banca ministerială a PNL. De aceea s-a rupt Lupu de PNȚ.

- Ștefănescu-Goiceanu (P.Ț) : Asupra **tactului** a fost discuție, nu supra **actului**.

Chestiunea a fost că **d.Mihalache a făcut declarațiile respective, fără aprobarea biroului PNȚ și a conducerii**. (DAD, MO.21, șed. din 1 sept.'32, p. 585)

dr.N.Lupu (PT) : V.Rădulescu a afirmat că **el s-ar fi rupt de PNȚ** nu pe chestii de principii, ci **pe chestiunea atitudinii față de Prințul Carol** .

Rădulescu nu s-a informat , nu a cercetat documentele vremii, și a făcut "**o aserțiunedăunătoare, falsă și neexactă.**"

Lupu.'32/

▀ **La 4 ian.'26 , lumea politică de atunci,care forma "Statul -Major al opoziției"**

(PNR și PT) , însăși "conștiința politică a țării", a fost lovită ca un trăsnet, în zilele Crăciunului, de **abdicarea Principelui Carol** . Lupu era la părinți, cînd **Mihalache și Stere** l-au chemat urgent **la București**.A venit.De la ei a aflat cum s-au petrecut lucrurile.

A avut de atunci intuiția clară și limpede că este un lucru "pripit și grav" și că, în situația cînd "**părintele și Regele dorește acest lucru**" (altfel pleacă el) ,

"noi nu avem altceva de făcut decît să ne închinăm acestei dorinți."

" Reprezentantul acestei teze , a fost **Ion Mihalache**, în calitate de președ.al PNȚ,cu "agiotantul" său la Sinaia, d.**Stere**". (Lupu a rămas la București) ;

Mihalache a fost pus în situația de **a hotărî singur, în Consil.de Coroană**.

"Eu mă gîndeam :oare **ce aș fi făcut eu în locul lui ?** Lucrasem în războiul din Bulgaria[1913] 4 luni de zile, cu principele Ferdinand și principesa Maria .Ei țineau la mine.[...]

m-aș fi făcut luntre și punte, m-aș fi făcut **nebun ca Solon**, **m-aș fi tăvălit** în Consiliul de Coroană și **aș fi împiedicat** să se ia o decizie așa de gravăși grabnică.

Asta aș fi făcut eu.Dar lucru s-a făcut, PT și-a luat obligația în Consiliu de Coroană că respectă voința părintelui și Regelui Ferdinand...

-Ed.Mirto :" Să recunoașteți doar că **Mihalache** , cînd era președ.PȚ, **se sfătuia permanent cu d-ta** , și că , după ce s-a întors de la Sinaia, **i-ai dat pe de-a-ntregul aprobarea."**

-Lupu : "**Just.**" Recunoaște că i-a dat formal aprobarea, **dar** avînd pe suflet **acel chin**, sfătuindu-se cu **Mihalache**, **a luat cuvîntul la Regență**, și și-a exprimat adîncă părere de rău că un vlăstar al Dinastiei "cade zdrobit la pămînt", că Prințul "nu a fost văzut de nimeni la abdicare" și **a cerut "amînarea constituirii Regenței "**, cu scopul ca , într-o săptămîină, "**să răsturnăm ce s-a făcut la Sinaia.**"

Atunci, **d.Stere**, "**sfătuitoarul juridic al soluției de la Sinaia**" , a venit și mi-a spus:

<Ai făcut un mare act politic,te felicit de aceste cuvinte, **ele pot să fie folositoare în viitor**, țării.>

"Atît este de exact încît, **cînd s-a făcut restaurația** ,

eu "am recitit pur și simplu ce spusese atunci [, 1926, la regență] .

Sfidez pe alți oameni politici, alte partide care să fi venit atunci [1930] ,la tribună, și să citească ce am spus la plecarea Prințului. [1926](p. 675)

Lupu /'32

▀ **Întrunirea PNȚ, Craiova, 1927**

Trece un an și ceva, se acușează fuziunea făcută cu tam tam la Suzana , amînată, refăcută,etc.etc. **se face fuziunea** la care a luat și el parte.

Mihalache, de-acum **lider PNȚ**, anunță într-o **întrunire regională la Craiova** , că **Actul de la 4 ian.'26** (la care el aderase !) **trebuie revizuit!**

Lupu s-a simțit blesat din mai multe motive ,pe care le-a spus atunci[1927] și le repetă

-A fost tratat ca o "cantitate neglijabilă" , deși era conducător de 8 ani ;

Cît timp trăia regele Ferdinand ,era un act de "indecență" de a schimba hotărîrea de la Sinaia;

Ca om politic "țărănist" (despre care Siguranța spunea că este"omul Moscovei" !)

nu putea expune țărănimea la persecuție, să fie adusă la Consiliul de Război , împușcată pentru crimă de "le`se Majestate " !

Și atunci a spus el : " <nu accept un asemenea mod de a vedea . >
Și, bazat și pe alte lucruri, "m-am retras din PNȚ! Am denunțat fuziunea și am construit un nucleu de Partid țărănesc."(p. 676)
Lupu / 1932

▣ 1928.Guv.PNȚ "carlist" ?!

PNȚ a venit la putere în 1928. "Nu spun că trebuia să răsturnați Regența și să aduceți imediat pe prințul Carol.Nu!

Dar **cînd a murit un regent , d.Maniu a preluat puterile regenței.**

Pentru ce ,dacă dvs. erați atît de <carliști>, nu ați adus atunci peprințul Carol peTronul țării, de ce ați preferat să aduceți un ilustru magistrat , dar desigur cal mai puținel pregătit și nimerit pentru a lua loc în Regență !? [...]

Dvs spuneți că nu sunt <carlist> , deși am fost ! "

dar "**nu sunteți nici dvs.<carliști >cît vă pretindeți, și nici nu ați fost "** (p. 676)

V.Rădulescu (PNȚ) (citește din **Demisia lui Lupu** din PNȚ , 1927) :

" < **Dacă PNȚ își însușește cauza Prințului,** în sensul de a sprijini etc etc...

la aceasta **am răspuns categoric că mă opun.**[...]Pentru aceste temeuri, **eu socot chestiunea pusă , în privința atitudinii noastre la succesiunea Tronului, ca prematură,** și hotărîrile ce se vor lua , de vor fi în sensul opiniei majorității, **ca vătămătoare.**

Rămîn în minoritate , de unul singur, numai pentru a nu da impresia unei scindări de partid.> **Acesta este textul demisiei dvs."**

dr Lupu : Nu este demisia, **este procesul verbal** al expunerii mele înședința Comitetului.

-V.Rădulescu: "Ați convocat o parte din membrii PNȚ ca să vă urmeze în această **dezidență** ; ați împărțit aceste **foi volante** la banchetul de la cercul Militar ; în ele nu se vorbește decît de **prințul Carol.**De ce spuneți că sunt de rea-credință? "

Guvern GGMironescu.Legislatura I-PNȚ.Sesiunea III, 1930/'31

14) I.Nicolau (**PNȚ-tineret,deputat de Bacău, avocat), discurs la mesaj, 3 dec.'30**

(DAD, MO. 12, ședința din 12 dec.'30, p. 158-162)

[LD: **discurs integral xerox.În calculator,dispersat problematic.**

Vorbește după discursul fulminant al lui Gafencu (politică externă), mărturisindu-și lipsa de experiență , datorată vârstei și pregătirii ...

Pe mine mă interesează opiniile lui,tocmai pentru că nu este un "consacrat" ,

Dar... LD: atenție la nuanță ! Așa cum Măță a vorbit ca "pion" al lui Stere, eu simt că Nicolau vorbește ca "pion" al lui Mihalache.Dar nu pot dovedi...]

Nicolau / dec.'30

▣ **PȚ-dr Lupu.**

" [...] **partidul țărănesc** al d-lui dr.Lupu, sau cum i se zice **partid țărănesc sadea,** a fost sau este în mare parte, prin luptele din trecut, **înrudit cu noi.**

Este desigur **regertabil că d. dr Lupu** nu se găsește **cu amicii săi, mulți-puțini , în mijlocul nostru.** D.dr. **Lupu a dus lupte memorabile alături de noi,** în timpuri de opoziție și **nimeni nu poate nega rolul principal și capital** pe care l-a avut **alături de d. Mihalache** în acele lupte memorabile."

"Astăzi, d.dr.Lupu , se găsește în opoziție cu noi, **alături de partidul liberal.**

Poate că aș fi vrut să amintesc împrejurările în care dr Lupu s-a despărțit de noi.

Dar cert este că **dr.Lupu n-a avut motive programatice de despărțire cu noi, a avut evident motive intime,** pe cari nu le cunosc, de care am auzit, de cari însă nu vreau să vorbesc, pentru că n-am eu acea competență să discut cu d-sa acele motive; însă **este cert că dr.Lupu a făcut un gest inadmisibil** în politica partidului nostru , despărțindu-se de noi în vremuri foarte grele, și **dînd concurs partidului liberal,**

pentru oprirea mai departe a partidului național țărănesc în politica internă." [...]
" [...] în preajma venirii la putere a lui Ionel Brătianu, dr.Lupu a dat **un interviu**
[...] care caracterizează definitiv acțiunea d-lui dr.Lupu : **<Nu știu ce va fi cu deslegarea
crizei ,luni voi fi ministru ! >** Dlor deputați, lucru evident, este că **ceea ce urmărea,**
pe vremea aceea, d.dr.Lupu , era numai de **a figura pe banca ministerială,**
pe banca unde **figurau toți călăii democrației române,** călăi cari, anterior,
dusesse o luptă de exterminare în contra partidului nostru,și în special a dr.Lupu."
"Părerea mea este că **dr. Lupu cu acțiunea sa a greșit,** pentru **un blid de linte a vrut
să vîndă pe d.Ion Mihalache.** Explicabil este gestul său din p.d.v. psihologic, pentru că
d.Mihalache , după ce a suferit atacurile d-lui dr.Lupu, a răspuns foarte frumos , printr-
un articol, că **gestul dr.Lupu <se datorește funestei sale firi .>**[...]
d.Mihalache a avut perfectă dreptate , pentru că **dr.Lupu este un om de temperament**
și acțiunea sa este dirijată de temperament." [...][...]
" Dlor deputați, dar din p.d.v. politic, îmi permit să cred că **gruparea dr.Lupu ,**
nu reprezintă un partid politic propriu zis."

IM.Leon (PT) : " **Reprezintă mai mult azi decît reprezintă partidul național țărănesc.**
(ilaritate la **PNȚ**) **.Aveți răbdare ."**

Ion Nicolau :" **Avem răbdare [...]** **toată considerația**noastră **pentru colegii**
lupiști , însă, drept vorbind, să fim în nota realității:colegii noștri, d.**dr.Lupu,** și stimatul
deputat **Leon, d.Buzdugan,** poetul **Ceaușoglu,** și ceilalți, **nu reprezintă** propriuzis
o forță politică în țara românească și nu pot spera ca această forță electorală în cursul
vremurilor se va amplifica, așa ca să poată prezenta în politica țării ca un partid serios."
[...]" Un lucru s-ar putea spune: d. **dr. Lupu,** ca și în trecut, desigur că **și în viitor,**
va aștepta noi conjuncturi politice, va sta la răspîntiile politicii interne, căutînd,
cum spunea d.Mihalache, **să-și agațe vagonul său de trenul guvernului,**
care cine știe cu cine va fi [...]

[LD: diagnostic exact! Va face asta și după 1944!]

Eu cred că această **politică de răspîntie nu este o politică admisibilă, pentru un**
partid serios, și regret profund că d.dr.Lupu n-a rămas la noi.

De sigur **divorțul s-a produs,** dar cred că **hotărîrea nu s-a scris încă,** și e posibilă o
revenire... **[LD: invitație la reconciliere, nu cred că "întîmplătoare!]**

IMLeon : "Aceasta este o **imposibilitate morală "**

.... pentru că **nu ne deosebim prea mult în chestiune de program.**

Ne deosebim ca temperament și ca oameni. De aceea zic: **să dea Dumnezeu ca ,**
în viitor, noi conjuncturi politice **să readucă la matcă pe d.dr. Lupu** care a fost un
fruntaș între frunțașii partidului , un **inițiator și conducător** de partid ;
de cînd d.dr.Lupu s-a schimbat la față , nu mai este atăcat așa cum era atacat înainte ,
în special de presa liberală."

(el, ca provincial, citea cu mare grijă, chiar cu ură, presa liberală, "Viitorul",
care-l făcea pe dr.Lupu "vîndut Moscovei", ca apoi să-l aprecieze!) (p. 160-161)
Nicolau / dec.'30

15) dr.Nicolae Lupu (**PT**), **discurs la mesaj, 12 dec.'30**

(DAD, MO 19, ședința din 12 dec.'30, p. 276- 284)

[LD: discurs integral,xerox ; în calculator, dispersat problematic; Supratitluri, sublinieri,
paranteze, îmi aparțin.

Dr.Lupu este, acum, mai în largul lui decît în 1928 ! Este cel mai dur discurs
din sesiune.Multe din afirmații sunt adevărate.

Pretinde că vorbește pentru **rege și țară.Le cersă plece de la guvernare.**

Jubilează răutăcios, parșiv, demagog, la situația critică în care este guvernul și **PNȚ.**
Dar nici din Guvern, nici din Parlament,pe fond ,nu-l mai contreză nimeni .]

Lupu / dec.'30

▣ **Parlamentarism**

[Ședința este condusă de vice-președ. I.Gr. Periețeanu.

Oare nici Cicio Pop nu mai vine ?!)

În discuțiile la Adresă, se obișnuște a se da **o luptă de idei...**

ACCuza :Cînd sunt idei !

....între **opoziție și majoritate, între opoziție și guvern .**

" **Noul premier [GGMironescu]** a declarat într-una din ședințele trecute ale Camerei ,

că în toată viața sa **a fugit de luptă și nu i-a plăcut lupta** .

Nu acesta este temperamentul meu ; mie toată viața mi-a plăcut lupta, și ea a fost elementul meu. Dar, **pentru luptă trebuie partener.**

" De data aceasta , cu surprindere trebuie să constat că **pentru prima oară** în viața politică , de 12 ani de la război încoace, **nu am partener ! "**

Lupu / dec.'30

▣ Majoritatea PNT

"Majoritatea ? Doamne ! Cine o mai cunoaște ?

În primele ședințe ale Camerei, **trei lideri** ai ei s-au ridicat , în frunte cu onoratul meu amic , fostul ministru **Petrovici, DRloanișescu și alții , ca să combată guvernul.**

"**Împărțită și sfârșită** între **naționali**, deoparte, **țărăniști**, de alta, **basarabenii**, de alta, **basarabenii între ei** - ați fost doar ieri aici martori , când d.Leanca vorbea în numele unui **grup independent basarabean**, atacat de alți basarabeni de cealaltă parte ,deși cu toții au fost pe aceeași listă ,și a declarat că face parte dintr-un grup independent **în afara partidului** ,iar prietenii săi, din **același grup**, s-au declarat că este **înăuntrul partidului - majoritatea** , în asemenea condiții și așa de **fărîmițată** , prezintă aspectul unui **adevărat turn al lui Babel** ,

și vă spun că nu este un partener care-mi trebuie mie." (p. 276)

" Mai mult, ați ajuns să **nu vă mai cunoașteți între d-voastre.**

Eri ,d.ministru **Madgearu** , lovit de un **atac subit de amnezie (Ilaritate)** , uitase cum cheamă pe d.deputat **Pardos**, cu care atîta vreme am dus atîtea lupte împreună, iar la rîndul său, d.**Pardos**, lovit și el de un **atac subit de amnezie**, vorbea de d. ministru al nu știu cărui departament - la care departament mai sunteți acum, dle Madgearu ? - **(ilaritate)** și îl trata cum îl tratează ziarul "Universul" , zicîndu-i d.ministru al Industriei [...]"

Lupu / dec.'30

▣ Guvernul PNT

" Mai mult, ați ajuns să **nu vă mai cunoașteți între d-voastre.**

Eri ,d.ministru **Madgearu** , lovit de un **atac subit de amnezie (Ilaritate)** , uitase cum cheamă pe d.deputat **Pardos**, cu care atîta vreme am dus atîtea lupte împreună, iar la rîndul său, d.**Pardos**, lovit și el de un **atac subit de amnezie**, vorbea de d. ministru al nu știu cărui departament - la care departament mai sunteți acum, dle Madgearu ? - **(ilaritate)** și îl trata cum îl tratează ziarul "Universul" , zicîndu-i d.ministru al Industriei [...]"

" Dar , dacă pe partea asta [partid] nu am cu cine mă lupta, poate că am dincoace, pe această bancă ? [guvern]

Nici aici.**Guvernul nu mai există decît cu numele.**

"Mai întîi , d.Maniu .**Unde e d.Maniu ?** Cel puțin de rîndul aceasta nu voi mai avea neplăcerea ca, în mijlocul cuvîntării mele, să fiu întrerupt cu aplauze , la apariția lui **Pontifex Maximus.**

" **D.Mironescu se bucură ,vădit , de oarece răceală** , din partea majorităților ; **dvs.nu-l onorați cu aplauzele** cu care l-ați onorat pe d.Maniu.

" Dar această bancă este insesizabilă ?

Se schimbă ministrii și departamentele mai repede decît ecranul cinematografic.

Cine dintre dvs.ar putea să spună **la cîte departamente s-au perindat în doi ani** , cînd veșnic o competiție, pe care nu o găsesc, d-nii: **Madgearu, Halippa, Voicu Nișescu, Răducanu ?** Cine ar putea să spună **de cîte ori a demisionat sau a vrut să demisioneze Iunian ?**(p. 276)

Lupu / dec.'30

▣ Dr.Lupu .

" Veți înțelege că am dreptate , cînd spun că **nu am cu cine sta de vorbă.**

Și drept să vă spun, **eram să mă mulțumesc** să vin la această tribună , ba poate să-l deleg pe d.Leon - ca să fac plăcere d-lui Madgearu - **să citească o declarație.**

"**Însă mi-am amintit** că , în afară de Parlament și de guvern, **exponenții politici** ai vieții publice a țării **sunt datori** întotdeauna , dar mai ales astăzi, **să vină** și, de la această tribună, **să-și spună părerile lor , soluțiunile lor**,și să dea, pentru țara care așteaptă înfrigurată, **măcar un cuvînt de alinare**, dacă nu altceva.

" Pentru aceea ,pentru a-mi face această sacră datorie, m-am prezentat aici.

Și dacă nu vorbesc pentru Parlament , să nu vă supărați ,
voi vorbi pentru **Coroană** și pentru **țară**."

Gr.Gafencu : "Dar avem dreptul să ascultăm."

Lupu : "**Aveți dreptul** și, mai mult, **aceia dintre dvs. cari vă integrați în sufletul națiunii**
- și sunteți mulți - **aveți dreptul la toată simpatia mea.**"(p. 276)

Lupu / dec.'30

▣ **Carol II**

" Pentru Coroană, **partidul țărănesc** depune la picioarele Tronului **omagiile sale de profund devotament. El așteaptă dela Tron**, cu o fierbinte, cu o **înfrigurată speranță**, ca , după Carol Liberatorul și după Ferdinand Întregitorul , **să vină Carol Gospodarul, Carol Constructivul, Carol Restauratorul.**"(p. 276)

Lupu / dec.'30

▣ **Regim PNT**

" Iar pentru țară vom spune:

De ce ați fost dvs.chemați la guvern acum doi ani ?

[1928]" Ați fost chemați pentru a rezolva o serie de crize, cari apăsau cu greutate asupra țării, de un șir de ani. Cu ce delir , cu ce entuziasm ați fost așteptați, și cât de grandios ați fost primiți ! Zeci de mii de oameni circulau pe străzile Capitalei , manifestînd o bucurie aproape nebună, că, în sfîrșit, visul lor, dorința lor, s-a împlinit.

" Fusesem și eu un modest colaborator pentru această operă.

Mă furișam pe la colțuri de stradă să nu mă întîlnesc cu acea mulțime , cu toate că în sufletul meu aveam o bucurie, enormă satisfacție , că, în sfîrșit , **ideea democratică a triumfat.**

[1929]" A trecut un an de zile.Ați sărbătorit la clubul d-voastre , prin iluminățiuni multicolore, prin discursuri, un an de guvernare ;

[1930]" iar astăzi, nici o luminiță , nimic, este doliu în sufletul d-voastre.

Pentru ce ? Pentru că nu ați rezolvat nici una din crizele cari v-au fost date pentru soluționare ." (**va demonstra , pe rînd , această afirmație**)(p. 276)

Lupu / dec.'30

▣ **Criza politică .**

" Da. Prin votul universal , dat după război, **țara se aștepta la o viață nouă.**

Nu fac procesul nimănui, sau , îl fac pe al tuturor.

Această viață a fost încătușată , votul universal nu a fost lăsat liber.

Împreună cu dvs.am suferit.

" Ați fost chemați d-voastre [PNT] să inaugurați o eră nouă, să aduceți acea **destindere politică** și, prin **metode noi**, lipsite de **fanatism și de șovinism de partid**, să introduceți în viața țării , **un nou sistem**,un nou suflet.

"Cît de mare era această necesitate ,și de peste hotare vi s-au spus nevoile ei.

"Printre mulții doctori pe care i-ați adus dvs. din străinătatea depărtată

și din America ați adus în urmă pe **Parker Willis**, care spunea :

<Pentru ca România **să recapete încrederea străinătății** ,

trebuie să **recapete condiții: încetarea luptelor vrăjmașe dintre partide și**

respectarea angajamentelor ei față de străinătate . >

"Vă las pe dvs. să răspundeți întrucît ați rezolvat această problemă a liniștii vieții interne și a încetării certurilor dintre partide.**Atît de deziluzionată este opinia publică de rezultatul votului universal** , încît poporul acesta care-și traduce și bucuria și durerea prin versuri, a pus în versuri și viața politică de după război."

"Și un **țăran , Melinte**, din județul Putna - sper că nu-l veți da pe mîna

jandarmilor - acest țăran,deunăzi, la o adunare a partidului țărănesc,

[...] <Votul universal [...] De rîsul omenirii, în ochii tuturor.

De nu te duci la vot, amendă îți aplică .

Dacă te duci, te bate ca să votezi de frică.

- **Voci PNT : "A fost sub liberali ! "**

La locul de votare, mitraliere puse ,

Mulțime de jandarmi , cu carabine unse ,

Plutoane de soldați îi pune cu deasila

În caz de mică forță , să puie ei ștampila . >

- **Voci PNT : Autorul ! Buzdugan! (Ilaritate)**

- **dr.Lupu** : " Dacă d-ta nu dormeai de la început , nu mai vorbeai ! Eu am spus autorul de la început , și pentru că autorul este țăran , d-ta , deputat țăran , îți bați joc de el .

< O altă armată nouă cu nume de voinici ,
Oprindu-te cu forța te înjură și-ți dă brînci
Și dacă mai faci gură că nu-l legalitate,
Mai iei dobîndă-n plus cu bîtele pe spate .
Unde se aprinde flacăra conștiinței ,
Guvernul scoate forța , ca bază -a biruinții.>

-**Voci PNT** : "Ăsta nu este țăran !" (p. 277)
Lupu / dec.'30

▣ Parlamentarism

" D-lor , prin **modul în care d-voastră v-ați comportat** de la venirea dvs la putere , prin felul **cum ați tratat opoziția** [...] d-voastre **ați adîncit criza politică** , ați ajuns să faceți o parte din **opoziție să iasă din Parlament** , și nu din vina ei , ci a d-voastre , și **a trebuit să vină intervenția Maiestății Sale regelui Carol , ca să-i aducă înapoi în Parlament.**" [...]

" Ați ajuns **să compromiteți** însăși ideea de partid , și însăși **ideea de necesitate a Parlamentului** , pentru că lumea își poate spune : dacă Parlamentul acesta atît de scump plătit , votează legi cu duimul , cu 10 deputați în Parlament , și legi împotriva noastră , atunci de ce mai este nevoie de un parlament așa de scump plătit ? " [...] [...]

"Și parlamentul este necesar . Și nu un democrat , ci un aristocrat , un reacționar , prințul **Bulow** , a spus aceste vorbe :
<Ou il n'y a pas la Chambre c'est l'antichambre ,
et c'est pire encore . >

-**Voce PNT** : "**Aceasta a spus-o Cavour!**" (p. 277)
Lupu / dec.'30

▣ Sistemul de partide.

" **Ați ajuns să compromiteți** însăși ideea de partid [...] Eu nu împărtășesc aceste idei . **Partidele sunt necesare.**"

ACCuza (LANC) : **Inutile.**

Lupu : D-le Cuza , acum **toate ligile devin partide.**

Mă tem că **și d-ta vei deveni partid** , după aceasta .

Cuza : "Am luat toate garanțiile pentru aceasta"

- **Lupu** : "**Partidele sunt necesare** și într-o **viață** [monarhie] **constituțională** ; ele sunt **însăși condiția de existență a ei.**"

Nu se poate concepe viața constituțională , fără de partide.

" **Dar partidele** nu sunt **emanațiuni abstracte** , nu sunt legi după tablele

Moise , căzute din cer , ele **sunt rezultatul însăși a vieții** , a nevoilor , a problemelor schimbătoare , în viața popoarelor , **ca și lumina zilei.**

Acele **partide trăesc** , care au putere de adaptare la nevoile vremii . Și acel țăran [Melinte] [...] făcea acea frumoasă comparație : **partidele sunt lăstarii cari ies din trunchiul națiunii.** Dacă lăstarul se îndepărtează de tulpină , se usucă și pierе , și tulpina dă alte lăstare mai vii , mai viguroase ."

-**Voce PNT** : "Așa s-a întîmplat cu **d-ta cînd ai plecat la liberali** "

-**Lupu** : "Asemenea întreruperi nu merită răspuns ."

"**Dacă partidele** de astăzi **nu știu să se adpteze vremurilor noi** , dacă nu-și însușesc problemele noi , pe care le pune viața , atunci , cu vrerea sau fără vrerea lor , **ele dispar.**

Și nu este nici o pagubă , pentru că **alte partide** , pline de sevă și viață , care se adaptează nevoilor țării , **vor ieși din viața ei.**" (p. 277)

Lupu / dec.'30

▣ Criza morală.

"Era , la venirea dvs , **o criză morală.**

... De cîte ori , în adunări , cînd erau împreună , **Madgearu și cu Mhalache se laudau** că vor intra " în templu" , cu "biciul de foc" și **vor alunga zarafii și negustorii!**

"**I-ați alungat ?**

Aceleași "gaze asfixiante" , bacșișuri și șperțuri , jaf și risipă din averea publică ;

"Ați călcat în picioare toate principiile " ;

O asemenea epocă , a fost în viața țării în jurul lui '88 , cînd

Ion Brătianu lansase lozincă :Îmbogățiți-vă cu orice preț ! > ,
pentru a se crea o nouă burghezie .
Și aceasta a dus la coalizarea tuturor factorilor opoziției și la
izgonirea bărbatului care făcuse țării servicii atât de mari !
" Ei bine, d-lor, astăzi este o operă similară în care ați căutat ca ,
pe seama statului, să creați o nouă burghezie , în Ardeal mai ales. "

Voce PNT : "Legende!"

Lupu : "[...] pe corpul bolnav și necăjit al țării , după război, nu era permisă această
operațiune, trebuia să o amânați pentru mai târziu."

Voce PNT : "Cari sunt cei îmbogățiți ?"(p. 277-278)

Lupu / dec.'30

▣ Criza economică.

Le amintește ce le-a spus, în 1928, că , dacă vor reuși să nu lase ogoarele nearate și vor
adânci brazda măcar cu 5 cm mai adânc decât pe vremea lui Ștefan cel Mare și Mihai
Viteazul, vor binemerita de la patrie. **Ce s-a făcut ?**

Țăranul.

" Când ați ajuns la putere , **se ara cu doi boi, astăzi se ară cu două vaci,**
cărora li se văd coastele ,sau cu doi cai prăpădiți [...]
acum **țara este abia un sfert arată."**

Ex.(furnizat de Ion Andreianu, președ. Camerei agricole din Fălciu)

Un **țaran cu 5 ha pământ**, o soție, doi copii mari, o pereche de boi,
vacă cu vițel, inventar agricol, care-și muncește singur pământul.

(face diverse socoteli: recoltă, preț, cheltueli, etc)

Aceasta este situația generală, mai rea ca a unui servitor care
muncește la boier. (p. 278)

Burghezia.

În comerț, situația este disperată .Rezumă un memoriu al președintelui Sfatului

Negustoresc din Bîrlad (pe care Lupu l-a înaintat regelui) , în care arată cum negustorii
au sărăcit , afacerile merg miserabil; **Avocații , doctorii , farmaciștii**, nu cîștigă nici un
sfert ca înainte ;sărăcia a ajuns la maximum în toate straturile sociale : **< numai umbra
spinului la ușa creștinului. > ["Doina" lui Eminescu !]** În curînd, acolo vom ajunge.

(V.Toncescu rîde ironic) Ușor îți vine să **rizi d-le Toncescu** , cine știe **în cîte consilii de
administrații ești virît ! "** (**Ilaritate**)(p. 278)

Lupu / dec.'30

▣ Tehnica agricolă.

Rusia sovietică.D.Stere spunea **de URSS** , unde se fabrică
tractoare . **Stalin**, în preambulul de la quinquinal, zicea așa:

<Mergem cu rezeziune la socialism , prin industrializare,
lăsînd îndărîtul nostru restul secular al vechii Rusii.

Devenim **țara metalurgiei , a automobilelor și a tractoarelor ;**

și cînd vom fi **toți**, în Uniunea Sovietică, **pe automobil,**

și va fi pus **mojicul pe tractor** ,

onorații **capitaliști** , cari se laudă cu civilizația lor,

să mai încerce să ne întreacă. **Vor vedea atunci**

cari sunt țările civilizate și cari sunt înapoiate.>

"Mai întîi să rîdem de naivitatea lui Stalin , care crede că , dacă mojicul urcă pe tractor și
uniunea Sovietică are automobil, a civilizat țara. "(p.278)

Lupu / dec.'30

▣ Viticultura.

Ex. Vasile Vasilache, țaran neaș, din Odobești, a scos 100.000
decalitri de vin de Odobești, și nu vînduse nimic!

Iar Costache Iarca, din Buzău, cu 30.000 deca, la fel.

"De ce? Pentru că noi nu ne-am îngrijit de viticultură,
cum a făcut Franța, sub îmboldul lui Pasteur."

Am fi putut exporta vin în Polonia, țară cu 50 de milioane de oameni,

iar Rusia va cîștiga și această piață (industria vinului din Caucaz și Ucraina)

Și n-ar fi trebuit decît să se construiască ... **4 pivnițe sistematice sistematice , în
diferite centre ale țării**, care ar fi costat doar ... **40 milioane.**[...][...][..]

Căpățineanu : "Ministerul de Domenii a dat 60 de milioane pentru pivnițele cooperativelor.

-Lupu : Am exportat câteva mii de decaltri de vin în Polonia, în 1928, și negustorii care l-au trimis l-au falsificat cu alcool metilic.

Polonezii l-au aruncat în piață, și când el, Lupu, a cerut pedeapsă aspră pentru mișei (amenzi, confiscarea averii, închisoare) au fost protejați !

-Madgearu : "Am pus pedepse."p. 279)

Lupu / dec.'30

▣ Pescăriile

"Avem o bogăție grozavă de pește în toate bălțile ,avem specialiști în materie de pescării,avem profesori de universitate, tot ce vrei,

l-a pus însă pe d.**Căpățineanu** ,ca el să cultive peștii Țării Românești."

(Ilaritate)

D.G.Căpățineanu (PNT) : "Eu nu vreau să te întrerup,dar voi da socoteală de ce am făcut la Pescăriile statului"

Lupu : "Eu spun dinainte că n-ai făcut nimic.De unde te-ai inventat pescar ?

Nici nu știi ce e o undiță" (Ilaritate)[...] Habar nu ai ce este la Minister.Vorbești numai în teorie."(p. 279)

Lupu / dec.'30

▣ Pomicultura

Se pare că avem niște varietăți de nuci deosebite : albe, frumoase, fragede, miez dulce. La Paris sunt foarte căutate.

În 10 ani,am exportat nuci de 25 milioane, dar am importat automobile

de 35 miliarde.Anul acesta , s-a timis un vapor de nuci de la

Constanța (negustori greci) . Nucile au ajuns la New-York

putrede, și au fost aruncate în ocean !

Lupu / dec.'30

▣ Ouăle

1 k grâu costă 1leu, iar 1 ou, 3 lei ! Cum e posibil asta ?!

Sunt 2 milioane de familii țărănești, dacă fiecare ar crește câte 20 de găini..

Nu s-a făcut nimic nici în această direcție (**Marin Pițigoi** rîde ...)

Lupu : Rîzi d.le Pițigoi, eu nu vorbesc de ouă de pițigoi (Ilaritate)

Marin Pițigoi : "Eram obișnuit să aud vorbind lucruri mai serioase. "

(zgomot, întreruperi)

Lupu : Exportul Danemaricii se bazează pe producția de ouă ! (279)

Lupu / dec.'30

▣ Școala

"Deunăzi , asistam aici la duelul oratoric cu floreta butonată , între d-nii **Costăchescu** și

Petrovici ; îi vedeam cum se ceartă pe centrele intelectuale sătești, și nu mai știu ce

[...] Centre culturale la sate cucine ? Cu niște învățători cari abia știu să învețe buchiile

pe ceilalți ? " Cercurile culturale nu le-au inițiat ei , ci marele Haret, dar pe atunci

învățătorii erau mai bine pregătiți. (dă ex de școli monumentale - ex.cea de la Nucet - care

stau goale)(p. 281)

Lupu / dec.'30

▣ Sănătatea .

A fost la noi un scriitor francez, **Romier**, și la o simplă observație superficială ,

a scris și a conferențiat , că primul lucru de care suferă țăranul român ,

este o stare permanentă de subnutriție , un popor cu vitalitate slăbită , subnutrit.

Profesorul Gusti , a inițiat niște cercetări adînci în viața satelor.

A fost în vreo 4-5 sate și a făcut diverse constatări.

La Nereju (Vrancea) , a constatat că în 2 ani, s-au schimbat 5 medici ;

În 1925, în registru figura doar 1 bolnav ; la examinare, din 90 examinați, 40 erau sifilitici,

12 tuberculoși ; pe fiecare cap de familie , se bea annual cîte 150l de rachiu !

Dr. Gliesman (care scrie cu pseudonimul "Doctorul Ygrec ") spune că

dacă în 1925, au fost depistați 135.000 bolnavi de sifilis, în 1927- 140.000, în 1928-

146.000, în 1929-150.000 , dar se evaluează că ar fi cca 500.000!

Învăţatul, umanitarul,şi **filantropul dr Irimescu**, care şi-a făcut din aceasta un apostolat,şi un martiraj din viaţa lui (**aplauze prelungite**) , luptă fără să aibă ecoul necesar cu această opinie publică !

cca 1 milion de **tuberculoşi**, dintre ei, 200.000 sunt cu leziuni deschise, mor pe an , 50.000 de oameni ;

Pelagra , care dispăruse după război, a reapărut; dr.Bănescu (Mehedinţi) l-a spus că sunt cam 10 la 1000 oameni.

"Trebuie luate măsuri de organizare sanitară , alta decât ce aţi pus dvs în Legea sanitară." S-a regresat faţă de situaţia dinainte de război !(p. 282)

Lupu / dec.'30

▣ **Legea administrativă.**

"D-lor să nu se supere autorii **legii administrative**.D-voastre sunteţi foarte geloşi pe această lege, eu am studiat-o pe teren, şi vă spun că, în afară de cei 2 prefecţi, cari fac 74 de automobile, 74 şoferi, 74 de cheltueli de benzină, şi de altele, 8 miniştri [???] , în afară de asta **s-a introdus în administraţie un haos real.**" (dă ca exemplu situaţia din satul său, Arsura)(p. 284)

Lupu / dec.'30

▣ **Guvernul GGMironescu.**

Ţara are nevoie de "**un ritm nou**" , bazat pe cinste, moralitate şi sancţiuni.

"Dar nu dvs.puteţi să luaţi aceste sancţiuni.Am regretul să spun : **nu aveţi guvern.**

Guvernul dvs.este ca un organism căruia **i-ai tăiat capul , i-ai smuls inima,**

i-ai mai tăiat şi membrele , însă **îl întreţii artificial** , cu serum artificial ;

palpită dar nu trăeşte.

Este o imposibilitate de a continua, v-am arătat situaţia internă,

cea externă nu este mai uşoară." [...][...] **nu puteţi să mai staţi"**

Un ţăran din Moldova, Bolovan, fost ţărănist, i-a spus o poveste

frumoasă , o parabolă despre cinste-vînt -apă- ,

cum s-au despărţit şi ce şi-au promis fiecare.(vezi xerox)

" Aceasta este soarta guvernului , mi-a spus ţăranul: **v-aţi mîncat cinstea înfaţa ţării şi nu puteţi să mai staţi "** (**aplauze la PŢ**)

"Acesta este sentimentul unanim al ţării, al tuturor claselor sociale,

concluzia e că **guvenul apasă greu pe umerii d-voastre** şi

apasă ca o lespede de plumb pe sufletul ţării. Salvaţi-o! Salvaţi-vă!"

"Au cerut , de cînd sunteţi la guvern, **muncitorii pîine,**

şi le-aţi dat la Lupeni, gloanţe;

"V-au cerut invalidizii pensii , şi le-aţi dat tulumbe cu apă şi ciomege

pe membrele lor schiloade.

"V-au cerut negustorii un trai mai uşor,

le-aţi răspuns cu matrace aduse din America.

"Să nu dea Dumnezeu **să vă întoarcă şi ei şi matraca, şi furtunul,**

că atunci **vai de voi şi vai de ţară.**

Am zis !" (**aplauze la PŢ**) (**părăseşte Parlamentul**) (p. 284)

Lupu / 12 dec.'30

16) A.C.Cuza (LANC) , continuarea **discursului la mesaj, 15 dec.'30**

Memoriul LANC , către Carol, din 20 sept.'30

(DAD, MO.20, şedinţa din 15 dec.'30, p.326-341)

[LD: **Camera era exasperată**.Cuza jubilează ,este glumeţ,este provocator, se simte sigur pe el, cu aluzii cînd ironice, cînd acide, cînd şantajiste.

Motivele pentru care Camera rabdă : poate nădejdea că va critica mai ales PNL,

sau dorinţa de a avea o "voce opozantă" , sau propriile turburări din PNT, sau absenţa

ardelenilor de marcă ,sau gîndul că va exista o "voce antisemită" tranşantă ;

Eu cred că mai degrabă **este o sugestie regală** : citirea **Memoriului LANC**

(20 sept.'30) în parlament , ca un sondaj , pentru a vedea reacţia partidelor ,

Carol fiind interesat în anihilarea regimului guvernării prin partide,

şi creşterea puterilor regale.

În pofida apelului lui Madgearu și al altora , de a nu i se mai îngădui să blocheze lucrările
lui **Cuza i se dă cuvîntul în continuare.**]

[.....]

Cuza / 15 dec.'30

▣ **Sucesiunea la guvernare .**

[LLD:Atenție! Toate astea le spune în fața unui parlament majoritar PNȚ, care...
parcă este amuțit, sau chiar dacă reacționează, o face ... jalnic!]

" [...] **regimul de guvernare a partidelor , al dictaturii partidelor, este definitiv perimat și nu mai poate reinvia.** O fericită coincidență face ca **perimarea** acestor partide să se îndeplinească **în mod automatic.**

Se naște întrebarea :ce va putea să facă Regele , cînd **partidul național-țărănesc** - îi dorim o viață cît mai liniștită , ca **să-și isprăvească agonia neturburată** - dar ce ar putea face **Regele** , cînd nu va mai putea rămîne la guvern partidul național-țărănesc ? **Cui poate să încredințeze puterea** în situația de astăzi ?[...]

[.....]

[PT ?]

Voce : "Ați uitat pe dr.Lupu!"

Cuza : " D.Dr.Lupu e o **figură distinsă, dar flotantă.**(ilaritate)

Nu știm ce reprezintă dr.Lupu!"

Lupu : "Eu reprezint **bunul simț comun**"

[Evrei]

-Cuza : "Bunul simț comun cere să lupti împotriva jidanilor;dta lupti ?(ilaritate)

Aici nu mai răspunzi (ilaritate)

Lupu : "Dacă mi-ai dovedi că **în clasele exploatoare** există numai **ovrei, aș fi alături de d-ta.** Știu că sunt tot atît de mulți **creștini , cît și ovrei, printre exploatori,** cum însăși argumentele d-tale dovedesc, **că evreii , fără sprijinul partidelor politice** și al **oamenilor politici** vîrțiți în diferite bănci, **n-ar face nimic,** dați-mi voie să nu le fac această imensă onoare ca să socotesc că **o minoritate** în această nație a noastră ,așa de bine dotată, care are calități pe care le-ai apreciat , că acea minoritate **ne-ar putea guverna** pe noi. Și dacă nu, **relele sunt din cauza noastră, iar nu din cauza lor."**

Cuza : " Mă mulțumesc cu această declarațiune.[...]

Am însă multe rezerve în privința d-tale"

ACCuza / dec.'30

17.) Dr.N.Lupu (PT) , **Comunicare : țărani din jud.Someș , 16 dec.'30**

(DAD, MO 22, șed.din 16 dec.'30, p. 348)

A fost chemat de **delegații țărani din județul Someș.**A fost la Dej.

L-au așteptat mii de țărani.Situația lor este disperată.

Din statisticile făcute de ei, sunt **îndatorați la bănci** (ipoteci și cambii) cu **peste 1 miliard și jumătate.**I-au arătat hîrțile, prin care **averea lor** - pămînt, vite , casă - le este **scoasă la licitație.**

Un oarecare **Arpad** , cetățean ungar ,are a dobîndit cetățenie română, a adus bani cu dobîndă mică de la Budapesta, dînd-o cu dobîndă mare la români, îngenunchind tot județul, bătîndu-și joc de români.

Oamenii au apelat la prefect, deputați, guvern dar....

Vînzările curg, averea lor se macină...

Pîna se va veni cu **Legea contra cametei,** să se ia măsuri...

Lupu / dec.'30

18.) **Al.Topliceanu** : "Virgil Madgearu " -portret , sept.'30

(revista "Parlamentul românesc", sept.'30, p. 11-13)

[LD: atenție ! este cel mai dur , chiar îngroșat ,portret făcut lui Madgearu.

Dar mie **îmi confirmă** ceea ce **am simțit** adesea în discursurile și intervențiile sale pătimașe .Cît despre **"ținta" urii sale -Vintilă Brătianu-** cred că a dus-o pînă la **limitele suportabilității umane,** urmat fiind , ca într-un cor antic,și de colegii de partid.

Dacă , măcar în parte, a fost **așa, lucrurile sunt foarte grave** , avînd în vedere rolul pe

care l-a avut în guvernare (la diverse departamente economice) și în PNT (ca unul dintre artizanii ,doctrinari și înfăptuitorii săi de vază)
Ce nu înțeleg, este de unde găsește Topliceanu ...asemănarea cu Vintilă Brătianu.]

[.....]

Topliceanu / sept.'30

▣ Madgearu > Lupu

Madgearu știa ce vrea, era muncitor și perseverent.

Între el și majoritatea colegilor din partid, distanța era imensă.

El știa acest lucru și nu-i menaja. Părerile sale și le impunea violent, cu pumnul trântit în masă.

" Ani de zile **Virgil Madgearu a terorizat vechiul partid țărănesc.**

Știa mai mult decât oricare altul, eraperseverent și mai ales, intransigent.

Pe **Ion Mihalache** , nu s-a sfiit să-l trateze în față **de incult** ,

pentru **dr.Lupu** n-a avut niciodată **nici prietenie** , **nici considerație**,

pentru că **Virgil Madgearu, burghez autentic**, a disprețuit totdeauna tocmai ceea ce formează fondul personalității d-rlui Lupu.

Perseverent, **a reușit să-i facă viața imposibilă în partidul**,dacă nu creat , apoi desigur

dezvoltat și încălzit de personalitatea și temperamentul unui animator de rasă [Lupu]

Cînd **dr Lupu a părăsit partidul, nu unirea cu ardelenii și taciștii d-lui Maniu a fost**

cauza reală, ea nu a fost decât un pretext.**Cauza era Virgil Madgearu** , prezența sa la

loc de frunte, perspectiva acțiunii sale în noua formație , în care **dr Lupu era dinainte**

condamnat să fie izolat. De aceea , atunci cînd a intrat în guvernul liberal, dr Lupu, cu

nimeni altul dintre vechii săi tovarăși de luptă n-a avut ciocniri așa de violente și

definitive ,ca acelea cu Virgil Madgearu .

[Lupu] **Cu Ion Mihalache rupea o legătură** zidită cu atîția ani de zbucium comun.

Cu Grigore Iunian, o prietenie veche.Cu Virgil Madgearu, însă, lupta continua.

Deschisă și fără menajamentele impuse pînă atunci.

Rece și metodic, **Virgil Madgearu ataca** știind că ,**la baza atacului** ,

are **fondul moral al constanței politice**.

Alături de dr.Lupu, pe banca ministerială, **d.Vintilă Brătianu asista la spectacol**"[....]

Al.Topliceanu / sept.'30

19) Cristel Ceaușoglu (PT-Lupu) , Lansarea interpelării , 19 ian.'31

(DAD,MO. 28, șed. din 19 ian.'30 , p. 655)

[LD: xerox integral.Sublinierile, parantezele, îmi aparțin

Interpelarea vizează **încălcarea libertăților cetățenești**

-presă, întruniri,demonstrații - de către Ministerul de Interne.

Vizat : **Armand Călinescu (nu Mihalache!)**]

Ceaușoglu / ian.'31

▣ Constituția : libertatea presei .

" [...] libertatea presei ,care frămîntă omenirea de mai bine de un secol ,

a fost rezolvată de către **Ministerul de Interne** al democrației integrale

printr-o **confiscare repetată , brutală, prin sergenți, agenți și comisari.**

Constituția este categorică. Citez din **art. 25** ,

părțile care poruncesc această libertate:

< **Constituția garantează tuturor libertatea de a comunica și publica**

ideile ,opiniunile lor prin grai, prin scris, prin presă,

fiecare fiind răspunzător pentru abuzul acestei libertăți ,

în cazurile determinate , prin **codicele penal**, care, **în nici un caz,**

nu va putea restrînge dreptul în sine. >

< **Nici o lege excepțională nu se va putea înființa în această materie.**

Nici cenzura , nici o altă măsură preventivă

pentru apariția , vinderea atribuirea oricărei publicațiuni **nu se va putea înființa.**

[...] **Nici un ziar sau publicațiune** nu va putea fi **suspendat sau suprimat** .>

Ceaușoglu / ian.'31

▣ Cazul ziarului "Ordinea"

" E limpede ca lumina zilei.**Abuzul acestor libertăți are sancțiuni penale**, care ,
în nici un caz, **nu vor putea restrânge dreptul în sine.**

Este de netăgăduit că ziarul "**Ordinea**",ziarul **păgubit** prin acte în afară de lege,
are drept la despăgubiri mari .

În cazul acesta întrebăm: **cine plătește ? Statul.**

Așadar , **spre a se pune persoanele sacro-sante [???**

ale cătorva membri marcanți ai guvernului sau partidului național-țărănesc

la adăpost de critici, expune statul la pagube însemnate."(p. 655)

Ceaușoglu / ian.'31

▣ **Abuzul de presă.**

" **Vi se par sancțiunile Codului insuficiente pentru înfrînarea abuzului ?**

Veniți cu o lege pentru complectarea dispozițiilor legale,

dar **nu faceți dvs. adevărate abuzuri de autoritate , cu călcarea Constituției ,**

acte care pun **statul la daune** și aruncă o adevărată revoltă în sufletele celor

care suferă și vor să-și păstreze neștirbit **dreptul de divulgare și protestare.**

V-ați făcut dvs. , cu cuget curat, cu toată seninătatea, **examenul de conștiință,**

ca să vedeți că aproape în totdeauna **atacurile violente** sunt pricinuite

de însăși **greșelile și abuzurile guvernamentale ? "** (p. 655)

Ceaușoglu / ian.'31

▣ **"Cazul Vidrighin"**

" **Ați fost atăcați pe chestia Vidrighin** - ca să luăm o chestie care a ținut încordată
atenția opiniei publice - **că ați risipit milioane ,fără ca Vidrighin să fie un specialist**
care să merite atîta leafă.

Presa și-a făcut datoria. A atăcat extrem de violent și cu exemple personale.

D-voastre singuri ați recunoscut , acum, greșala și marea risipă făcută.

Și atunci întreb:**cine plătește ?Statul.**

Cine e de vină ? Presa ? Nu,guvernul ."(p. 655)

Ceaușoglu / ian.'31

▣ **Cazul "Ordinea"**

" Vi s-a atras atenția , cu violență, în presă, iar **un oarecare Vasile Lazăr**
a fost înjurat de ziarul "Ordinea" și altele că **s-a improvizat, prin protecție,**
stingător de focuri. Am ridicat și eu chestiunea în Parlament.

D-I Madgearu și d-I Mirto spuneau că numai în cîteva zile
îmi vor face cadou stingerea **focului de la Moreni .**

Iluminația sinistră , simbol al pîrjolului actualei guvernări , **continuă.**

Societatea [lui V.Lazăr] a fost îndepărtată de la stingere,

iar **statul a fost păgubit cu sume enorme ."** (p. 655)

Ceaușoglu / ian.'31

▣ **Abuzurile Ministerului de Interne.**

[Ministrul- **I.Mihalache ;** subsecretar de stat - **Armd.Călinescu]**

" Așa dar, făcîndu-vă **examenul de conștiință,** este mai bine ca ,

în loc de încălcări de Constituție și confiscări ,

care ne descreditează și ne fac mai rău,

să temperați zelul unor prieteni de-ai d-voastre

și veți avea ca efect o critică mai temperată,

în orice caz, cerem ca abuzul să înceteze imediat.

Spectacolul acestei confiscări nu mai poate continua în mijlocul Capitalei.

Statul nu poate fi păgubit [...] prin **discreditul ce se aruncă asupra lui**

prin astfel de măsuri, care sunt departe de a corespunde sentimentului public,

și de a fi conformă **înaltei dorinți a MSRegelui** care , **așa de ritos, a declarat ,**

după cîteva zile de la suirea Sa peTron, **că oricine poate manifesta ,**

chiar în curtea Palatului , și că oricine poate scri ,

cu **libertatea garantată de Constituție ."**

" Or, **contra acestei înalte dorinți, contra Constituției și** contra sentimentului general,

am văzut **invalizii maltatrați în Piața Teatrului,**

negustorii bătuți , pentrucă intenționau să meargă la Palat,

iar **studenții stâlciți în bătaie** , pentru că au vrut să asigure pe Suverna , de înaltul său devotament.

"Și ca o încoronare a tuturor acestora, **libertatea presei sugrumată prin confiscarea ziarului " Ordinea"**

"Cer să mi se răspundă cari sunt motivele confiscării și cari sunt vinovații .

Cer sancțiuni contra vinovaților , încetarea scandalului și stabilirea unei zile pentru dezvoltarea acestei interpelări "

I.Buzdugan (PT-Lupu) : "Dorim să răspundă d.subsecretar de stat [Armd.Călinescu] la interpelarea d-lui Ceaușoglu."

Șt.Cicio Pop: " Nu dorește să răspundă "

Ceaușoglu : " Rog să se admită urgența pentru dezvoltarea interpelării mele"

(p. 655)

Ceaușoglu / 19 ian.'31

Guvern Iorga-Argetoianu.Legislatura I.Sesiunea extraordinară, iun '31

20.) Demisia gov.GGMironescu.Poziția PT-dr.Lupu.5-7 apr .1931.

("Dimineața", 6-8 apr.'31)

/ **Declarație dr Lupu** : satisfacție, cel mai frumos cadou de Paște !

/ **Sedința Delegației permanente.Discurs Lupu** : " **Hidra bicefală** a murit de auto-fagie , s-a mîncat singură.[...]Ca român, regretă că prima încercare de democrație a țării a sîrșit printr-un **faliment așa de lamentabil.**

A prevăzut acest faliment [...]complicat cu **faimoasa fuziune a partidului țărănesc cu partidul național**, după ce acesta atașase la politica sa , **toate elementele foste conservatoare.** [...]Astăzi le e rușine de opera lor . [...]"

21.) dr N.Lupu (PT) , discurs la mesaj , 30 iun.'31

(DAD, MO 12, șed. din 30 iun.'31, pp. 362- 372)

[LD: cu zeflemeaua care-l caracteriza, el ironizează pe președintelui Camerei Pompeiu , care le atrăsese atențiunea că 1 minut de discurs era evaluat la 1000 lei ; voia să facă o scurtă declarație dar s-a gîndit că ceea ce vrea să spună să nu devie anacronic la toamnă ; că , **poate, la toamnă va fi alt guvern** ; că trebuie să-și explice poziția și locul , deoarece **Iorga spusese că se miră că nu este pe banca ministerială...**

Atenție ! : evită să stigmatizeze PNT , îi menajează , îi laudă pentru 1928 ;

atacul principal : Iorga-Argetoianu, PNL-1, LANC,Vlad Țepeș

frustrarea : că nu era în guvern.]

Lupu / iun.'31.

▣ Regimul PNT

PNT nu a putut răspunde dezideratelor țării, o mare "disproporție de randament" , între speranțe și realități.**Legiferau fără noimă** ; Criza economică a indus o stare de deprimare socială cronică. **O datorie de peste 140 de miliarde**, greva bugetul țării .

Prima datorie a lor ar fi trebuit să fie **demolarea mizerabilei legi electorale.**

N-au făcut-o ! Situația partidului (cu președinte " retras") **și guvernului devenise penibilă** .Situația era tot atît de gravă ca și în timp de război .

Guvernul a plecat , cum a plecat ...

Lupu / iun.'31

▣ Eșecul lui Titulescu .

El era prieten personal al lui **Titulescu**, deci nu-i contesta imensa sa capacitate, marele său talent,marile servicii aduse țării în ultimii 10 ani.Dar era un alt mediu.

"abilul și diplomatul Titulescu ,**din ziua dintîi** cînd a pășit în țară, a început să facă ceea ce în limbajul diplomatic se cheamă **gafe.**

Programul dat de d-sa , dat și negat : **<mămăligă cu ceapă >** , nu era un program , căci de 2000 de ani țaranul român tot mămăligă cu ceapă mănâncă."

Programul nu era de natură să salveze țara. Baza nu era acceptabilă.

Partidele s-u împărțit în două: partide mari, "cu interese nelimitate" ;și ,pe criterii arbitrare, partide mici, "cu interese limitate" , pe care să le pună la jugul guvernării , în dispreț și sfidînd partidele importante și pe liderii lor, cu experiență !

Lupu / iun.'31

▫ Iorga .

Deși astăzi se declară contra partidelor, el a fost și este "șef de partid" .

S-a supărat și a plecat la Vălenii de Munte , nici n-a participat la tratativele lui Titulescu.

Și cu toate astea ... **brusc , ne-am trezit cu guvern Iorga !**

În fine, **la 60 de ani, și-a îndeplinit visul** .Nimeni nu-i contestă **vasta personalitate, puterea de muncă** fenomenală, **cultura** variată și întinsă, **imensa bunătate de suflet, duioșia** lui aproape de mamă, de soră...

"...dar , ca orice personalitate, **are și ea scăderile ei** : soarele este un astru enorm de mare - noi suntem cît un bob de porumb depărtați de un metru de o sferă care are 12 km diametru , așa este de mare - un **soare luminos dar are și el pete** , are și el scăderile lui." Regretă că nu este de față dar speră să nu-l supere :

este un om de **o extremă sensibilitate** , ca acul cel mai fin de la cîntarele chimice, un miligram îl face să sară .Dar în Parlament ar trebui să fie cîntar de piață , ca să reziziți ; este deprins, fiind profesor, **să fie totdeauna ascultat** , este un apostol, nu-i deprins ca cineva să-l replice ceva ;

este **schimbător și foarte curios** ;

(recunoaște că și el, Lupu, și-achimbat de cîteva ori partidul, dar niciodată ideile)

dar **Iorga își schimbă și ideile** ;

/ Cu cîteva luni în urmă , neliniștit de agitațiile antisemite,

Iorga propunea ca ACCuza să fie arestat ... iar apoi

îi atîrna de gît Colanul Regele Carol ! [.....]

"D.Iorga, în momentul de față, este într-o evoluțiune istorică a sa; **se uită profund numai în trecut** .D-sa ne **vorbește neconștient de tradiție, de datină,**

și de **<Domnul meu. >** În primul rînd , "Domnul lui" este și al nostru .

Lupu / iun.'31

▫ Tradiția

" **Tradițiune și datină ? Care ?**

Noi știm care este tradițiunea și datina Țării Românești .

Întrebarea este :poate ce vrei să o învii ?

Noi știm **epoca prefanariotă în care , timp de două secole ,s-au schimbat 200 de Domnitori**.În fiecare an venea un domn cu ceata lui, îi tăia capul celui care era , îi lua locul , fura, apoi venea altul, etc.

Apoi, dacă nu este aceasta , **este poate epoca fanariotă ?**

Acelea sunt **epoci de dictatură și dispreț al Parlamentului și la acele epoci noi nu trebuie să revenim .**

Noi avem tradiția recentă a vieții constituționale parlamentare .

(**aplauze la opoziție**) **Noi trăim în Europa civilizată** și cine trăește cu Românii , trebuie să facă cum fac Românii .

Cum ? Credeți d-voastră că poate să existe de o parte **o Rusie sovietică** , plină de mișcări tulburătoare, bazată pe un principiu opus acelei al lumii capitaliste burgheze ; pe de altă parte, **lumea capitalistă burgheză,**

bazată toată pe **republici și monarhii constituționale** ,

și **numai singură România , cu tradiția și datina ei de acum patru secole ,**

cu un **domn absolut și tiran, fără constituțiune și fără parlament ?**

-**M.Popescu** (???) : "**Foarte bine .S-a făcut dovada la Iași "** [!?!]

-**Dr.Lupu** : "Acest lucru, d-lor,nu se poate "**(aplauze la opoziție**) (p. 370)

[...] La **acest sentimentalism de istoric al profesorului Iorga** , s-a adăugat

"teoreticianul constituțional" , prof.ACCuza !

Lupu / iun.'31

▣ **Tratative Iorga-Lupu**

[LD: adevărul este că Lupu a sperat și a fost desamăgit că nu a fost inclus în guvern Restul sunt povești, bîrfe, frustrări, maliție și politicianism]

Iorga i-a propus **tratative de colaborare** (vizită și scrisoare) în care îi amintea de colaborarea fructuoasă din 1919, cînd el a fost ministru de Interne în guv. Vaida.

Lupu a pus o condiție esențială : **dizolvarea Parlamentului PNȚ**

/ **PNȚ** își pierduse încrederea țării ; **PNL** și **PP** nu participau la

dezbaterile parlamentare de peste un an jumătate ;

PȚ, Lupu, s-a aflat de multe ori singurul opozant ;

n-ar fi putut governa cu o astfel de "majoritate"

Iorga credea, însă, că poate governa și **cu acel Parlament**, pentru că, apoi, **să-l dizolve cum a făcut-o !** Fratele său a fost numit prefect de Fălciu (era f. capabil) și a doua zi "emisarul" Topa i-a propus **2 locuri pe listele Uniunii** (Bălți și Fălciu), în vreme ce **Titulescu îi oferise 4 ! (ilaritate)**

A plecat imediat la Iorga, i-a spus ce i-a transmis Topa, și **Iorga i-a spus :**

< Topa nu știe ce vorbește ! > (ilaritate) < Dute la Ministerul de Interne,

și **o să ai de acolo cîte capete de liste vrei. > (ilaritate)**

I-a spus : **< Dle dr Lupu, baza Parlamentului meu ești d-ta : eu n-am partid,**

Argetoianu n-are partid.[...] nici prefectii nu pot să numesc.>

(și era adevărat ! a pus prefect pe bietul părinte Munteanu,

care, la 70 de ani, s-a rugat să fie lăsat în pace, și a dat prefectura

unui nepot, tot preot Munteanu !)

< Prin urmare, eu **mă bizui în puterea mea în Parlament și de guvern pe d-ta**

Eu voi face așa: **60 % din Parlament** va aparține corporațiilor și **40 % partidelor.**

Și, pentru **ca liberalii să nu mă păcălească** și să nu-mi vîre corporațiuni de ale lor,

liberale **(ilaritate)** să-i frecăm noi amîndoi ; **(ilaritate)** să vîri d-ta **corporațiile d-tale** și eu

corporațiuni de ale mele. Și, dle Lupu, să-mi dai liste aparte de corporațiuni și mai ales

să-mi dai țărani, sau cum zice d-lui țerani, **cît de mulți țerani .>**

Lupu / iunie '31

▣ **Țăranii**

Povestește cum **I-a păcălit Iorga cu listele**, cu cerința de a-l da candidați "țerani" **(ilaritate)**

Și mă uit pe aici, așa, și văd cîți "țerani" sunt aici ! **(ilaritate)**

Nu numai că **nu este nici un țaran**, dar **nici neam de neamul lor n-a fost !**

-Argetoianu : "Sunt țărani, dar s-au îmbrăcat frumos !" **(ilaritate)**

Lupu : "**Puținții țărani** care sunt aici **aparțin altor partide**. În majoritatea dvs,

nu este nici unul .[...] **Eu am pus 3 capi de listă țărani**, i-ați bătut cu jandarmii

și **nu s-au ales . "** **(ilaritate)**

Lupu

▣ **Tratative Iorga-Lupu-continuare -**

Văzînd o asemenea propunere și, în naivitatea lui, crezînd-o logică,

Lupu i-a spus: **< Foarte bine ! [...] nu ar fi bine să facem o înțelegere scrisă ? >**

Iorga s-a uitat muștrător la el, încît I-a fost rușine și a pus ochii în pămînt...

S-a dus acasă, de bună credință, **a făcut o listă** cu oamenii cei mai buni din partidul lui...Erau 176 locuri., **135 la Cameră și 41 la Senat.**

Iorga a studiat lista și i-a spus : <cu foarte puține modificări, **tabloul se aprobă ! >**

...și a plecat la Timișoara cu MSRegele... cînd tocmai se făceau listele...

A plecat și **<A lăsat arhimandritului ,**

Toată grija schitului .> (Mare ilaritate) (p. 365-366)

Lupu / iunie'31

▣ **Argetoianu - Lupu**

"**Arhimandritului Argetoianu** să-i facem și lui portretul, fără supărare."

"Nici el **nu este un om de rînd** în țara românească. Este un om **de veche familie**,

care nu a degenerat, cum degenerază multe familii de aici ; un om de **o vastă cultură**

și de un **excesiv de plăcut comerț intelectual**.[...] Specialitatea d-sale este omul

economic. El se pricepe a da rapoarte, soluțiuni, propuneri [...]"

Nu mai **să te păzească Dumnezeu să ai de a face cu dînsul politicește și mai ales cu**

dînsul ca ministru de interne . " (Mare ilaritate)

Dacă în opoziție este "economic" , la guvern devine "politic" .

Argetoianu îi spusese mai înainte : < Lupule dragă, - cum zice d-sa cu voce nansonantă - nu se pot inventa oameni noi. Este a face o experiență prea tristă pentru țară. După uzura oamenilor politici de partid, nu rămîne de utilizat - și vom vorbi la locul competent - decît acei oameni pe care i-a scos la suprafață viața publică , lupta singură, selecțiunea naturală și cari sunt Titulescu, Argetoianu , Lupu - pe atunci d.lorga era sub ecran.>

(Mare ilaritate)

Aștepta ca , după venirea la guvern, să-l cheme. A fost vestit că se vor întîlni la...

"Sfintul Așteaptă " (Mare ilaritate)

"Nu ne-am întîlnit , pînă ce d-sa a perfectat acordul cu d.Duca , șeful PNL.

Cînd a venit d.lorga de la Timișoara, s-a trezit cu un acord tocmai cu aceia cu cari zicea d-sa că < ferească Dumnezeu, nu voi colabora . Colaborez cu d-ta, poate cu Gigel Brătianu, cu Goga ; dar cu Duca în nici un caz , nu !>

Situația era complet schimbată, el nu ar fi putut colabora cu PNL, de data asta .

Lupu / iun.'31

▣ **Argetoianu - Duca - lorga - Lupu**

A avut o nouă convorbire cu **lorga care i-a spus: <Dle Lupu, aranjamentul făcut cu d-ta rămîne perfect stabilit. Mergi la excelența Sa , noul ministru, Munteanu-Râmnic, care îți va comunica d-tale tabloul.>**

...L-a căutat, l-a găsit, și **acesta i-a spus: < D-ta ai 25 de locuri , dar nu mă întreba pe mine mai mult, pentru că din ordinul d-lui prim-ministru , nu eu mă ocup cu alegerile și cu lista de deputați. De acest lucru se ocupă decît doi oameni . Cine? I-am întrebat.**

D-Argetoianu și d.Duca.>(exclamări !!!)

Munteanu -Râmnic (subsecretar Interne) : "Nu este exact !"

Lupu : Eu am respect pentru vîrsta d-tale...

Munteanu -Râmnic : Trebuie să aveți respect și pentru adevăr...

Lupu : să chemăm pe mitropolit să jurăm...

Argetoianu (ministru la Finanțe, ad-interim Interne) : D-ta faci un istoric... al unor tratative... eu nu- ți **răspund** decît printr-o **anecdotală**...

Era student , a dat un examen de drept civil la Paris, cu un celebru și sever profesor. A vorbit vreo 20 de minute , după care profesorul-a spus:

"D-ta vorbești foarte frumos, dar tot timpul ai fost înafară de codul civil "

"Tot așa și d-ta **dle Lupu, vorbești foarte frumos, dar tot timpul ești în afara adevărului istoric. (aplauze puternice la majorități) [.....]**

D- ta probezi Camerii că eu sunt un om cu simț politic. " [.....]

Lupu : Cu atîta simț politic încît din cauza felului cum ai procedat , o să vii peste cap, mai repede decît crezi... [.....] (p. 366)

[LD: Lupu continuă cu detalii, cu citate, cu intrigi, cu fitile echivoce între lorga și Argetoianu , nu le mai reproduc...]

"Am rupt tratativele cu d. prof.lorga și ne-am despărțit cu acea scenă duioasă , în care d-sa se temea că eu îl voi insulta și d-sa va fugi și nu va răspunde ."

Lupu / iun.'31

▣ **Alegeri : farse- circ - demagogii -**

[LD: nu cred că în alegerile din România a fost vorba de teroare și fraudă, în sensul exercitării unei dictaturi sau a unui regim autoritar . Dimpotrivă.

Mai degrabă **o formă de joacă politică specific românească** , pusă în scenă de "domni" pentru a **"cuceri" satele și orașele** , cu aspect de **carnaval**, amestec de **farse** reciproce , de **circ** inevitabil pentru atragerea electoratului , în care **taraful țigănesc și "cinsteala"** erau alternate cu **încăerări și jandarmi** , în funcție de "imaginația" și posibilitățile agenților electorali.

Pe fond, felul cum se făceau alegerile , era **o explicație și o oglindă** a formelor de "cultură" rurală sau orășenească , la care se acomodase exercitarea sufragiului universal. Atîta tot. Cu **un "regizor" general** care , prin structurile birocratice existente , nu putea fi decît la îndemîna ... ministrului de interne !]

Dacă alegerile s-ar fi făcut decent, orice bază de colaborare ar fi fost posibilă. Dar modul cum s-au făcut, a rupt definitiv orice punte posibilă de colaborare între majorități și opoziție. Cu tratativele lui cu lorga, el pierduse mult timp...

Nu a mai putut răzbi decât pe pagina a doua, a treia...

A plecat totuși la luptă, și nu va uita ce a simțit în Ardeal... avea impresia că este revoluție... la fiecare 5 km erau baraje de jandarmi.. Chiar în satul lui natal, la Drînceni, unde tatăl lui, bătrîn preot , trăia, .. **un jandarm l-a oprit și i-a spus că are ordin de ...arestare...** El nu s-a supus, a plecat peste dealuri...

C.Argetoianu: dar acolo este unul din cei mai buni procurori, iar **prefect este d.Metaxa, omul cel mai civilizat ...**

Lupu : d.Metaxa habar nu are ce este în județul Fălciu... el a coborît în sat , a fost înconjurat de **50 de jandarmi**, conduși de un plutoner adus de la Bacău... care l-a ținut **2 ore arestat** ... și după ce le-a spus că pleacă la Iași... a putut pleca la Huși... unde "civilizatul" prefect îl anunța pe procuror că a fost arestat la Coștuleni...

Argetoianu : **te-o fi oprit să circuli pentru că umblai cu căciulă de moț și cu cojoc pe d-ta și nu te-au recunoscut...(Mare ilaritate)** Așa l-a văzut în fotografie...

Lupu : Are această slăbiciune , îi place grozav de mult "**haina pitorească țărănească**" Nu pentru propagandă electorală, încă pe cînd era medic în Ilfov, îi plăcea portul pitoresc .Are **un suman** de 25 de ani , cînd nu făcea politică...

Voci : Îl ai pentru alegeri... ..

Lupu : "Eu în această privință **am teoria mea** și dacă d-voastre , **pe lîngă palton**, v-ați mai face și cîte **un suman la Rădăuți** sau în altă parte din Bucovina, ar cîștiga și femeile și **ați cîștiga** și dvs. **în pitoresc** , fiindcă ar fi mai frumos **pe calea Victoriei** , dacă ați ieși cu acele **sumane** în loc de acele **macferlane** ."

Lupu :... A telegrafiat d-lui prim ministru **Iorga** și acesta i-a răspuns stereotip : **<Țeara aceasta n-am făcut-o eu ! >**... "Dar ce , parcă era vorba de țeară ? Nu era vorba de țeară.[...] în momentul cînd îmi telegrafia că: țeara aceasta nu am făcut-o eu, deși **d-sa a instruit 40 de generații și a format întreg sufletul țării**, al tuturor **slujbașilor, mai mici sau mai mari**, care au trecut prin Universitate - nu este vreo unul care să nu fi citit o carte de-a d-sale, care să nu fi ascultat un curs sau o conferință a d-sale - la Craiova spunea : **< Țeara aceasta este opera noastră, a cărturarilor , noi am făcut-o, noi avem dreptul să o stăpînim. >** [.....]

Dta, dle ministru **Argetoianu**, îți iei **aiere de mare diplomat politic**.Ei bine ,eu îți spun că nu ai fost diplomat , căci dacă ai fi fost , **ai fi invalidat** cel puțin una din aceste alegeri și cu aceasta **ai fi spălat pata** pentru toate celelalte alegeri .

D-ta prea **puțin îți pasă de țară** . Nu pot să uit **fotografia d-tale** - pentru că vorbeai de fotografia mea cu blană - în care, **cu țigara în colțul gurii** , sfidai întreaga țară. Mai bine puneai în gură o scobitoare , că o sfidai și mai mult."

Pe un **afiș cu chipul lui Iorga**, din București , scria : **< Politica noastră este politica cea bună.Cine o va nesocoti , va plăti scump această îndrăzneală .>** [.....]

Lupu : " D.prof.**Iorga** în vremea aceasta **umbla prin țară să facă întruniri** , iar aici la **București** , **opera în liniște** , pe fotografiile sale de la cele două ministere , **d.Argetoianu** [...] "În gară la Severin, cînd prefectul i-a spus lui Argetoianu că cea mai tare opoziție o făceau " lupiștii" , acesta i-a răspuns : **<Zdrobește- i ! >** (p. 367-368)

Lupu / iun.'31

▣ Parlamentul iorghist

/ Febra alegerilor a trecut. Reîntors la București, lui **Iorga** i-au ajuns la ureche cîteva din isprăvile lui Argetoianu și "atunci **s-a rugat de noi și ne-a cerut iertare** .

Noi iertăm pe marele învățat Nicolae Iorga de toate aceste greșeli, știind că nu de toate este vinovat."Dar , **din "păcatul" lui Argetoianu , "a ieșit un monstru** , care este **majoritatea de aici** , și eu vă mărturisesc că **pînă cînd nu va dispărea monstrul , nu putem ierta păcatul "**

/ Au ajuns în Parlamentul actual.**Ce este acest Parlament ?**

Pînă atunci, în parlament exista **o majoritate guvernamentală și opoziția**.

Acum ce rost avea **gruparea de la centru , PNL ?** Ce sunteți dvs ?

Minoritate ? opoziție ? (**ilaritate, intreruperi**) "**Ați voi să reveniți la alt rol** , mai onorabil, mai eroid, **de opoziție, nu vă primim !** Prea mult am suferit din partea dvs.ca să vă facem această onoare. " [.....]

/ "Majoritatea" reprezintă caracteristici foarte interesante , relativ la biologie .

"Niciodată o majoritate n-a fost așa de peștriță."

Neavînd partid, **Argetoianu** a luat **cîțiva** de la **Jokey Club**, cîțiva **din vechile familii boierești**, pe care i-a trîntit candidați prin toate județele.

Unii sunt **oameni valoroși, dar n-au făcut politică niciodată** (Miclescu, Mavrodi, Băcleșanu ...)

-**Argetoianu** : Dvs credeți că deputații și senatorii trebuie să reprezinte județele !
"Nu, deputații și senatorii trebuie să știe să facă legi."

Lupu : **Băcleșanu**, medic veterinar, pensionar la 60-70 de ani, știe să facă legi ?
După ce "a scos cu forcepsul această majoritate" , ea s-a dovedit că nu poate să lucreze , fiind **lipsită de omogenitate**.

Lupu / iun.'31

▫ **Guvernul Iorga -Argetoianu- reluare -**

Argetoianu : "dacă vrei îți cedez locul meu numaidecât .Ia-l ! "

Lupu : " Da, dar dă-mi și parlamentul necesar !"

Voci : " Vai de țară !"

Lupu : " Nu d-lor, vă înșelați, țara nu zice așa , ci **țara se întreabă** , în șir, nedumerită, acest lucru : **<cum se poate ca un om - cum a spus d.Iorga -**

de mare valoare din această țară , **să fie în permanență îndepărtat**

de la conducerea țării ?> (exclamații la majorități) Da, d-lor, să știți dvs. , eu nu sunt nici incapabil, nici necinstit ! **Ce defecte am eu să mă îndepărtați ?**

[.....] **Cîtă subrezenie conține această bancă ministerială** , din moment ce **se află pe dînsa singurul dizolvant al oricărui guvernări politice**

(ilaritate , întreruperi, rumoare) Da, d-ta d-le ministru , **oriunde ai fost** ,

ai rupt capul și ai rupt și guvernul . "(p. 369) [.....]

Faceți o crimă de les naționalitate cînd vă privați mai mult de jumătate , de trei sferturi din țara întreagă.Trebuie să reveniți la realitate , să intrați în viața constituțională normală, pentru că acesta este **singurul drum drept**, care ne poate scăpa de primejdii mari, cari ne amenință din toate părțile.

Noi în lupta noastră, vom fi în permanență pentru popor, cu poporul și prin popor, și **nu vom merge cu dvs., cari sunteți fără popor, contra poporului, și de multe ori mai mult pentru dvoastră, decît pentru popor și nu voi vota Adresa. "**

(apaluze la PT)(p. 371)

Lupu / iun.'31

▫ **PNL**

Acest partid a guvernat cel mai mult România, și nu este vinovat de toate relele de după război. Reușise să-și creeze , din nou, un foarte puternic curent de simpatie.

Dar , susținînd guvernul Iorga, și-a pierdut această forță electorală .

"Era mai bine pentru dvs. să intrați 40, în loc de 80 , cum ați intrat sub această formă.**Trebuia să luptați prin propriile dvs. forțe**. Într-adevăr, dvs nu sunteți o opoziție miluită , recunosc aceasta .Dar spun : **iată o grupare a unui mare partid , pusă într-o postură echivocă.[...]** "

Lupu / iun.'31

▫ **Liga VladȚepeș**

Are un **șef "simpatic"** , pe care-l prețuește, chiar dacă se atacă reciproc.

A avut curiozitatea să pună un prieten care face spiritism , **să-l întrebe pe Vlad Țepeș ce crede despre grupare (ilaritate,)** **A răspuns că e profund supărat** că , după ce a stat **3 secole în iad** pentru că **a tras în țepă oameni nevinovați**, se liniștise de vreun secol , iar acum românii fac iar gălăgie pe seama lui ; a mai spus că **se simte jenat față de marii voievozi** - Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul , Mircea - care-l invidiază că n-au fost ei aleși ; dacă tot l-au ales, **de ce nu poartă țepa și chivăra** d.Periețeanu, Mareș , etc.

Să vină cu ele în Parlament ! **(mare ilaritate)**

"În orice caz, **trebuie să recunoașteți că este un anachronism** , ca în veacul cel mai important al ideilor,[...] **dvs să luați o emblemă** , care , la urma urmei , **este și o rușine pentru țara noastră**.

Eu știu care a fost gîndul d-lui **Filipescu** ; dînsul mi-a spus într-o dimineață: **țăranului îi trebuie și ceva mistic**.Se poate ; dar **nu un misticism din 1400** .

Așa încît, deși personal, fiecare membru al grupării Vlad Țepeș poate fi un om de valoare, totuși **gruparea este ceva anachronic și ridicol ."** (p. 370)

Lupu / iun.'31

▣ Monarhie constituțională.

"**D.Iorga**, în momentul de față, este într-o evoluțiune istorică a sa; **se uită profund numai în trecut**. D-sa ne vorbește neconținut de tradiție, de datină, și de <Domnul meu. > În primul rând, "**Domnul lui**" este și al nostru. [...]. La acest **sentimentalism de istoric al d-lui profesor Iorga**, a venit zilele trecute, la această tribună, **teoreticianul constituțional** al acestei chestiuni, d. **prof. Cuza**, pe care l-ați ales dvs. **jurist constituțional** și care **interpretă în mod eronat art. 88 din Constituție**, a arătat, în aplauzele dvoastre și **fără ca guvernul să-l dezmință**, care este **baza pe care vreți să vă așezați.**"

"**Dlor**, în Constituție, art 88 zice așa : <**Regele numește și revocă pe miniștrii săi.**> Dar **art. 88 nici nu este un articol propriu-zis de atribute regale**, ci este mai mult **un articol de îngrădire a puterii regale.**;

căci se spune mai departe, că **Regele nu poate** opri cursul unei urmăriri sau unei judecați, **nu poate** crea noi funcțiuni, fără o lege specială; El **nu poate** face regulamente care să modifice sau să suspende o lege specială. El este Capul puterii armate și conferă gradele puterii **însă** numai în conformitate cu legea. Închee cu statele străine convențiuni, **însă** trebuie să fie supuse mai întâi puterii legislative și aprobate de ea."

Acel capitol este greșit interpretat de d.Cuza, căci **regele numește** pe miniștrii iscăbind, **dar nu desighează pe miniștrii.**

Regele este un simbol al națiunii; este inviolabil și iresponsabil; dă însărcinarea de a face guvernul unui membru marcant al unui partid, care el face cabinetul.

"**Aceasta este practica de sute de ani. Nu veniți dvs acuma să faceți inovațiuni de drept acum că ne facem de rîs în toată lumea civilizată**" (aplauze la opoziție) Știu că dvs vă convine această teorie, ca să vă dispenseze de partid."

/ **Monarhia absolută** a derivat din înfrîgerea feudalismului; și ea a dăinuit atîta vreme cît a ajuns la abuz. Atunci a fost răsturnată prin revoluție și au venit în locul ei **monarhia constituțională și republica**, care permit mai departe viața constituțională."

/ Articolul la care trebuia să se refere d.Cuza este **art. 33 din Constituție**, care spune : <**Toate puterile statului emană de la națiune.** >

"**Dvs deserviți Coroana atunci cînd, servindu-vă de scăderile din timpul din urmă ale partidelor - dvs, în mod ipocrit, veniți și le atăcați.**"

Lupu / iun.'31

▣ Partidele .

"**Partidele sunt însăși baza de existență a mecanismului vieții constituționale.**

Fără partide nu se poate să existe nici regimul republican, nici monarhie constituțională."

" **Dvs deserviți Coroana** atunci cînd, servindu-vă de scăderile din timpul din urmă ale partidelor - dvs, **în mod ipocrit, veniți și le atăcați.**

Și ce veniți să spuneți ? Liga ? ea nu este tot partid ?

Prin urmare **vreți să puneți în locul partidelor tari, alte partide prăpădite, pipernicite, fără nimic.**"

Partidele acestei țări nu pot fi privite sub unghi pătimaș al vieții de după război, **după 10 ani de exercițiu greoi al votului universal,**

ele se privesc în perspectivele timpului și a istoriei și **nu este român care să nu recunoască marile merite ale lui Ion Brătianu și Kogălniceanu**, Ion Brătianu care a întemeiat România Mică și Ionel Brătianu, care a avut un rol atît de mare la întemeierea României Mari (**aplauze la PNL**)

Nu este un om care să nu fie mîndru de **vechile partide conservatoare** și să nu se mîndrească cu un **Titu Maiorescu, un Carp, un Lascar Catargiu**, cari au aparținut partidelor politice conservatoare românești.

Faceți o crimă de les naționalitate cînd vă privați mai mult dejumătate, de trei sferturi din țara întreagă. Trebuie să reveniți la realitate, să intrați în viața constituțională normală, pentru că acesta este **singurul drum drept**, care ne poate scăpa de primejdii mari, cari ne amenință din toate părțile.

Noi în lupta noastră, vom fi în permanență pentru popor, cu poporul și prin popor, și **nu vom merge cu dvs., cari sunteți fără popor, contra poporului, și de multe ori mai mult pentru dvoastră, decît pentru popor și nu voi vota Adresa.**"

(**aplauze la PT**) (p. 371)

Lupu / iun.'31

▣ Problema evreească

A fost foarte îndurerat de modul cum a putut să pună problema , ACCuza

"Din punct de vedere politic, chestiunea evreească în România nu există.

Art. 5 din Constituție spune că Românii , fără deosebire de origine etnică, de limbă sau religie, se bucură de toate drepturile.

Art. 7, la fel. **Art.22** spune :< Libertatea conștiinței este absolută.Statulgarantează tuturor cultelor deopotrivă libertate și protecțiune.>

Prin urmare , **din p.d.v. politic, o chestiune evreească la noi în țară nu există.**

N.Robu : " Dvs vă bazați pe Constituție., dar Constituția a fost modificată."

Lupu :"**Din p.d.v. economic, da, poate există o problemă.**

Dar în această chestiune economică,onorabile domn, abia a miia parte dintr'nsa este poate chestiune evreească."

I-a spus de atâtea ori lui Cuza că dacă îi face dovada că toți exploatorii

sunt evrei și că printre exploatați nu sunt evrei , el se înscrie în LANC.

A primit **o scrisoare de la prof.Hudiță din Baia, și alta din Botoșani**, că

s-a pornit o organizare clandestină și mistică , cu lumânări întortochiate , servicii prin biserici și păduri , cari aduc aminte de Ku-Klux-Klan .

"Vă conjur și eu, ca și d. Grigorovici și vă spun sincer : nu vă jucați cu focul .

În 1907 , dragul meu, dta poate nu erai născut...

Robu : "Eram de cinci ani " [**deci avea 26 de ani , în '31 , fiind deputat**]

Lupu : "S-au început atunci **mișcări antisemite , care au degenerat pe urmă și au căpătat un caracter agrar .Nu evreii au pierdut , ci toți marii proprietari agrari , cărora li s-au ars conacele și hambarele...** (p. 371)

Lupu / iun.'31

22.)Apostol Zamfir (**PT, invalid de război,) , Comunicare , 30 iunie'31**

(DAD, Mo. 12, 30 iunie 1931, p. 378-379)

▣ Invalizii,văduvele, orfanii de război.

Problema a fost un fel de "jonglerie sentimentală " pentru guvernele ce s-au perindat.

Cele 7 Parlamente au tratat-o cu "generoasă milă "

(**Vezi pe larg la fișier Armată**)

G-ral Cantacuzino-Grănicerul : "Este o rușine! "

Apostol Zamfir : **Legea IOV** -unele avantaje , asistență medicală, asistența protezelor, reducerea la CFR, împrumutarea (lege specială a lui Mihalache, în 1930) **au rămas literă moartă** din cauza organelor administrative și haosului legislativ...

PT va lupta pentru respectarea și aplicarea legii IOV și extinderea ei

și asupra Ardealului,Bucovinei și Basarabiei și a celorlalte reglementări ...

g-ral Cantacuzino : atunci când se discută chestiuni de scandal , de persoane,

sala este plină , iar acum **când se discută interesele nenorociților pe care se ridică**

România Mare , Camera este goală !

Apostol Zamfir / iul.'31

Guvern Iorga-Argetoianu .Legislatura I.Siunea ordinară **1931/ 1932**

23 a) Statutele Partidului Țărănesc de sub șefia d-lui dr.Lupu , nov.1931.

(broșură, București, Tipografia „Carmen Sylva”, Proprietar MATurneanu , 1933)

a)Raportul susținut la Congresul PT (București, 21-22 nov.1932).Adam Ionescu (raportor) :

Comisia pentru redactarea statutelor , întrunindu-se la sediul Clubului Central, din str.Academiei , în ziua de 21 nov.'31, sub președinția dlui prof.**C.Brudariu**, și avându-mă pe mine raportor,

a luat în dezbatere anteproiectul de statut, , după discuțiuni la care au participat : **prof.C.Brudariu, prof.I.Borcea, Gh.Ștefănescu-Goiceanu , Gh.Cazacliu, Petre Bilan, prof.Ilie Popescu, Alex.Calotă, A.I.Drăghici, Titu Bădescu, Dem.Antoși, Traian Neagu, Bănică,**

a fixat următorul proiect.

Principiile care au stat la bază : **Partidul Țărănesc** fiind un partid prin excelență democratic,

a pus la baza organizării sale ,**principiul democratic al alegerii** .

Organizarea partidului se face de jos în sus.Toți conducătorii, de la membrul modest al comitetului sătesc, până la șeful suprem, președintele partidului, își trag puterea din masele adânci ale partidului, prin alegere.

La baza piramidei, stau **organizațiile locale**, adică comunale sau sătești.

Am dat **libertatea deplină satului**, de a se organiza, fie ca component al comunei, fie independent, ca organizație de sine stătătoare . Am socotit că posibilitățile de

emancipare de sub tutela comunei , va constitui un imbold destul de puternic [.....] [LD : Lipsă xerox]

b) STATUTELE

[LD : extrag probl. esențiale.Vezi xerox integral, la nevoie]

ORGANIZAREA

Art.1 -Sunt membrii ai PȚ toți cetățenii români care aderă la programul și statutele Partidului.

Art.2.Organele de conducere ale Partidului :

- a) organizația locală
- b) organizația județeană
- c) organizația provincială (regională)
- d) organizația Centrală

Art.3.Înscrierea în partid – de către org.locală sau cea județeană .

Înscrierea foștilor sau actualilor deputați, senatori, prefecti, primari urbani, preoți, învățători ,

a persoanelor de seamă ,se face de comitetul județean , sub rezerva aprobării CCExecutiv.

[-----]

Comitetul Central ; Biroul CC Executiv ; [LD : lipsă xerox]

[-----]

III. Delegația Permanentă a Partidului

Art. 57 . **Delegația permanentă** a partidului se compune din membrii de drept și membrii aleși .

Sunt membrii de drept :

- a) Președinții corpurilor legiuitoare, miniștrii și subsecretarii de stat (foști sau în funcțiune)
- b) Membrii Biroului CCExecutiv .

Sunt membrii aleși :

12 membri aleși din C.C , între care să fie câte un reprezentant al provinciilor .

Art.58.Delegația Permanentă se convoacă oricând este nevoie, de președintele partidului ,

sau de un vice-președinte.Deciziile se iau cu majoritate de voturi .

Art.59. **Delegația Permanentă** reprezintă partidul, și exercită, în lipsa CC Ex., toate atribuțiile acestuia.

Art.60. În cazuri excepționale , DPare dreptul să excludă din partid, sub rezerva aprobării CCEx.,

Pe membrii care au dat dovadă că au lucrat contra intereselor partidului, sau s-au abătut de la programul și hotărârile partidului.

Art.61.**Secretarul general** se ocupă de organizarea presa și propaganda partidului ; păstrează arhiva; ține corespondența partidului.Este ajutat de 2 secretari numiți de CCEx.

Art.62.CCEx.numeste **un casier** , însărcinat cu administrarea fondurilor partidului.Face bugetul .

Art 63. CCEx. poate crea diverse **Comisii și Birouri** – organizare ; presă și propagandă ;

Studii .

Art.64 . **Sfatul parlamentar** – format din parlamentari, se întrunește când este nevoie .

Dispoziții generale :

Art. 65 .Toate hotărârile Congreselor, Comitetelor și delegațiunilor, se iau cu majoritate de voturi ;

Excluderile din partid , cu 2/ 3 din voturi .[-----]

Art.68.**CCEx. are dreptul de a dizolva Comitetele județene sau comunale , și de a înlocui pe președinții lor în cazuri grave.**[-----]

Art.70. Delegația Permanentă va organiza un **Cerc de studii** pentru răspândirea ideilor partidului, prin conferințe, broșuri, ziare etc.

Art.71. **Fixarea candidaturilor** pentru alegeri, se face de **Congresul județean .**

Lista trebuie **supusă ratificării Delegației Permanente.**

Se va lăsa **la dispoziția Centrului, câte 1 loc de fiecare județ.**

Unde sunt mai mult de 10 aleși, **se rezervă 2 locuri pentru Centru.**

Candidaturile la alegerile parțiale – **fixate de CCEx.**

Art.72.Pentru a candida – vechime de 2 ani în partid . CC sau Deleg.Perm.

pot acorda scutire de stagi, persoanelor de valoare.

Art.73. Organiz.jud. nu pot încheia nici un fel de înțelegere electorală , fără aprobarea prealabilă a CCEx.

[-----]

Statutele PT / nov.'31

23.b) dr.N.Lupu (PT), discurs la mesaj, 3 dec.'31

(DAD, MO 14, ședința din 3 dec.'31, p. 279-286)

[LD: este ultima zi de dezbateri la Mesaj.Președintele camerei roagă oratorii să-și scurteze discursurile, pentru a putea vorbi cât mai mulți.

Imperturbabil, **Lupu ține unul din cele mai lungi discursuri** , spre exasperarea celorlalți
Chestiune de Regulament : roagă **să nu fie întrerupt**, și toate chestiunile să i se pună la sfârșitul discursului.**Repetă aluziv** că trebuie să-și spună părerea despre guvernare , pentru că ... dacă **"mîine-poimîine" guvernul cade**, să nu poată fi trasă la răspundere și opoziția, deci și partidul său]

Lupu / dec.'31

▣ Parlamentarii .

" D-lor , **leit-motivul Adresei** d-voastre este **adaptarea la realitate.**

Pentruca să de adaptezi la realitate, **trebuie să cunoști realitatea.**

Ori cunoașteți dvs realitatea ?Îndrăznesc să spun că **nu."**

În afara categoriei deputaților pe care Corteanu i-a calificat drept **"musafiri și pofțiți"** ai guvernului ,**străini de circumscripțiile** pe care le reprezintă,

sunt și **deputați trimiși realmente de națiune , care cunosc realitățile."**

Lupu / dec.'31

▣ Realitatea românească.

[**Ca de obicei, populismul și demagogia lui Lupu se revarsă cu exemple "din popor", iar Bucureștiul acaparator de putere și bogăție, huzurește !**

Citește dintr-un **Memoriu** al unui negustor din Storojineț (Bucovina):

< D-le deputat **nimeni din domnișorii ocîrmuirii noștri din București**

nu știu ce se petrece între popor, prin sate și orașe.

Și să știți d-voastră, **că aici în țară, afară de București,**

care este **plin de bani** , unde curg toate **birurile** directe și indirecte,

bani din **taxele** vamale, bani pentru **protecții** și diferite **bacșișuri,**

începînd de la portar , de la uși, pînă la hăt sus,

se petrec lucruri foarte grozave ,

așa încît astăzi **poporul plînge că pierde țara lui iubită,**

și **scapă rușinos** pe urma **ocîrmuirii străine , bolșevice și ucigașe,**

din cauza **sărăciei generale** care ne-a cuprins pe toți. >

El nici nu va vorbi de la el, pentrucă tot timpul simbăta și duminica ,

cutreieră țara, nu după partizani ci după onformații ...

Care este realitatea ?

"Țara se găsește într-o situație economică și financiară cum nu s-a găsit în tot cursul veacurilor și în tot timpul existenței ei , de la începutul începutului și pînă astăzi."

Citește din **Memoriul lui Ilie Popescu** (inginer ,profesor și decan al Școlii politehnice din Timișoara) :

< **Populația este complet sărăcită** și în cea mai mare **parte îndatorată la bănci** [...] disproporția dintre prețurile agricole și cele industriale [...] complexa **abținere a cumpărătorilor** [...] **chibriturile** , articol de lux , săteanul a recurs la iască și la amnar[...] **petrolul și zahărul** articole de lux. >

Un **țaran din SânGiorgiu Român** care l-a descris situația țăranilor;

O petiție de la **Mehedinți** (iscălită de mai mulți cetățeni și de un nobil francez autentic, Emanuel Du Lac de Fong`ere, devenit cetățean român, pe moșia nevestii) , în care arată cum la 5 pogoane de pămînt , agricultorul are 14.200 lei deficit ;

O petiție din **Drăgănești** (Olt) în care oamenii se plîng că au fost exploatați de streini (greci, fanarioți) dar acum nu mai știu cum s- o scoată la capăt... cum să se descurce... și cer ajutor ;

O povestire a unui **inginer din Arad** (pe tren) , care i-a demonstrat că el cheltuiește la 1 pogon de vie 13.358 lei , și cîștigă de pe ea ... 2.000 lei , adică cu 12.000 pagubă, la pogon.

În **propria lui vie, la Huși** : decalitrul de vin se vinde cu 20 lei , iar el a cheltuit (taxa comunală / per litru = 13 lei + transport= 3 lei + altele) peste 40 lei / per litru!

În satul Valea Anei (Mehedinți) , unde anul trecut erau 120 perechi boi la 200 familii , acum au mai rămas 30 de perechi , pentru a-și plăti datoriile;

Cauzele principale ale acestei situații :

/ **camăta excesivă** Madgearu i-a rîs în nas , cînd el a ridicat problema !)

/ măsuri fiscale excesive ;

/ lipsa de circulație a banilor ;

/ scăderea bruscă a prețurilor cerealelor;

Lupu / dec.'31

▣ **Fază prerevoluționară ? fază revoluționară sporadică ?**

Ziarul "**Dimineața**" reletează că în **satul Bouleni-Țășnea**,

cînd perceptorii s-au dus să strîngă dările,

țăranii au tras clopotele de la biserică , s-au adunat, au dezarmat

jandarmii , și au înțepat cu baionetele pe perceptori.

A trebuit să vie **armata , să înconjoare satul, și să-i potolească.**

Antisemitism cuzist-----

ACCuza: "Rău faceți că vă bazați pe ziarul "Dimineața"..."

Lupu : "Cînd erați tînăr , erați și mai inteligent , dar atunci **erați socialist** ; erați tocmai la polul opus de care sunteți acum.

ACCuza : Am să-ți spun eu cum era cu socialismul meu de atunci..."

Lupu : " Dvoastră aveți un defect , în afară că **aveți o soluție radicală**, un fel de **perpetuum mobile , jidani și iar jidani** , și am constatat că nici nu sunteți informat asupra situației din țară.[...]spuneți că sunt **exagerări ale ziarelor jidănești** ...

ACCuza : De ce veniți cu aceste ziare la tribună ?

Astăzi, la Brașov, țăranii au opărit un jandarm... din garda financiară.

"Aceasta este situația . Avem revoluții sporadice. Dar, mai mult, **se întîmplă acte violente** care , înțelegeți dvs, cît de **contagioase exemmple prezintă !**

Există în mulțime o atitudine revoluționară.Sunt atît de multe județe , în care **portăreii astăzi, mîine perceptorii, nu pot să intre să încaseze dările.**[...]

Nu mai este **sentimentul niciunui respect de autoritate** și înțelegeți unde ajungem cu asemenea stări de spirit, **Vă jucați cu focul.**

D-voastre sunteți tineri, dar eu am trăit în **1907**, în vremurile marei răscoale

țărănești.Poate aidoma era.Să spună d. prof.lorga dacă cu două săptămîni

înainte se gîndea cineva , **într-un an de belșug** ca acela care a fost,

că va veni prăpădul care a venit.Și atunci situația era mult mai simplă.

Nu s-au răscolat cei săraci , cei bogați s-au răscolat .

"Dar astăzi , gîndiți-vă d-voastră **toți țăranii** și mai ales cei **chiaburi** , văd că **munca lor**

se risipește și se duce la pământ ;gîndiți-vă , că în urma reducerilor cari vor veni și la dînșii , este **o armată întreagă de învățători și de preoți neplătiți cu lunile** ; ba chair și **perceptorii și jandarmii** , care sunt nevoiți să se bată cu oamenii , sunt **neplătiți de mult**.Este o întreagă **stare de enervare** , care **poate fi fatală**.

Ce a fost în 1907, poate să fie **nimic pe lângă ce poate să fie mîine**.

Gîndiți-vă **ce prăpăd poate fi mîine în țară** , din cauză că **vinul** acesta , care s-a făcut anul acesta așa de mult, **nu se vinde și se poate bea**.

Atunci unde ajungeți ?"(p. 281)

Lupu / dec.'31

▣ **Învățătorii**

Gîndiți-vă , că în urma reducerilor cari vor veni și la dînșii , este **o armată întreagă de învățători și de preoți neplătiți cu lunile** ;

Un **Memoriu** de la **Asociația Învățătorilor** din Fălciu.

(Iorga are un raport de la revizorul școlar, identic) :

În școli,înv.și elevii stau în frig, cu căciulile în cap ; elevii sunt desculți și desbrăcați ; școlile sunt fără geamuri și fără lemne;(p. 281)

Lupu / dec.'31

▣ **Criza monetară mondială.**

Există o criză economică mondială, și **este inutil ca partidele românești să se certe între ele**.Partidele au calități și defecte , dar nu li se poate reproșa această criză !

Nu este o criză de supraproducție, nici de consumație.

Părerea lui că există , în realitate, o **criză de circulație monetară**.

Victor Slăvescu : "Eroare profundă !"

Lupu : " Nu mă potrivesc eu cu teoriile d-tale [...] La autoritatea d-lui **Slăvescu** , care face parte **din grupul capitalisto-bancar** , eu **opun autoritatea lui George Boris** , care a scos o carte , o analiză a problemei aurului și a circulației monetare...

[**LD . expune întreaga sa pledoarie monetară privind **fetișizarea monedei / aur** , care, în sec.XX va fi înlocuită...deoarece este o monedă "falsă " ... p. 281]**

Lupu / dec.'31

▣ **Conversiunea**

[**LD :Atenție ! ce întoarcere spectaculoasă la dr.Lupu !**

Lupu , radicalul de stînga, devine **apărătorul moșierilor și al proprietarilor urbani !**

Sau... de abia acum este , în sfințit , sincer și vede unde a dus demagogia deșănțată țărănistă !? sau, biologic, este firească, deplasarea spre dreapta!?

Sau, între timp... are și el " intrerese "?!]

În orice caz, convertirea este spectaculoasă !]

"Am asistat aici, zîmbind, la **diferenții părinți ai conversiunii**.Parcă cine știe ce ar fi găsit , **fiecare spunea că el a propus-o.**"

Tătărescu a spus că primul , **Simionescu-Bîrlad** (PNL) a venit mai întîi cu acest lucru...

Simionescu-Bârlad : "Cînd vine un om mic cu o propunere bună , zîmbiți, iar cînd vine un om mare, atunci este o decepție ! "

dr.Lupu : "Nu-ți dau voie să mă întrerupi"

N.Simionescu-Bîrlad: Dvs ați pronunțat numele meu, dvs ați agitat în chestia "**Ligii contra cametei** " ...

Ștefănescu -Goiceanu : Nu ați urmărit activitatea **Ligii** , **nu-i cunoașteți principiile...**

Simionescu-Bîrlad : **Este o agitație care contribuie la distrugerea creditului...**

Lupu : **autorul indirect** al acestei legi este întreg **partidul liberal** ,cu politica sa **bancară** de 13 ani încoace... și tuturor celor care au guvernat după el...

El nu pretinde a fi tatăl Conversiunii, dar a luptat pentru ea...

Important este cine și cum o aplică.

Ex.Legea cu care vine guvernul este aplicată pentru terenurile pînă la 5 ha. Ori se știe că , în Basarabia , țărani au fost împroprietăriți cu 6 ha ! Ei vor fi ocoliți de lege ? !

Lupu / dec.'31

Autocritică față de moșieri!

" Cum se face că **vechiul conservator, boierul Argetoianu** , a uitat deoparte pe toți acei **nenorociți mari proprietari** , mai săraci astăzi și mai calici decât țărani ?!
Vă rog să mă ascultați , și eu am partea mea de vină și noi toți suntem vinovați **față de clasa marilor proprietari** , căci în focul nostru din 1919 , am privit cu toții numai latura socială a problemei , nu am ascultat nici cuvântul lui Nicolae Filipescu , nici al altor conservatori de baștină (**aplauze la Liga Vlad Tepeș**) , care apărau acest punct de vedere , și **punctul de vedere al producției**. Apoi, d-lor, **proprietatea mare** , așa cu defectele ei, lăsînd deoparte pe absenteiști și pe toți aceia care nu lucrau moșiile, **erau modele de agricultură**

și, așa cum au fost atunci, puteau să fie și astăzi și mîine ,
așa că **nu putem să lăsăm deoparte pe marii proprietari** ,
tocmai pentru că ei au fost cei mai gospodari [...]

Trebuie să-i vîrîm și pe ei în conversiune.

Să nu-mi spuneți că fac demagogie !

Să mă trăsnească sfîntul , dacă mă gîndesc la altceva decât
la interesul tuturor ! (apaluze prelungite la majorități și la P.Ț)

Trebuie să vă gîndiți la toate clasele. Trebuie să vă gîndiți d-lor și la clasa nenorocită a **proprietarilor ipotecați** .

Este **o rușine** pentru țară , **să trăiască** de zeci de ani de zile **pe seama proprietarilor urbani** și să-i silească să primească pe cine vrea,

cu chiria pe care o vrea, și să-i supună la toate impozitele, dacă se poate."

Lupu / dec.'31

▣ Soluția PȚ: restabilizarea leului.

O asemenea conversiune generală nu se poate face însă !

Riscă să dureze peste 20 de ani, se poate tărăgăna , ca și reforma agrară.

Franța ne-a trimis un specialist, pe d **Riest** , tehnician emerit.

Dar nu este suficient. Trebuie să cunoști realitățile românești.

Experții noștri de la BNR au spus că **indicele stabilizării a fost urcat !**

Apoi, **să omorîm o țară întregă pentru o greșală a unui calculator ?!**

"Nu, **noi trebuie să restabilizăm leul**, cum s-a făcut în Belgia și Polonia.

(**aplauze la PȚ**) Fiindcă **avem de ales între leu și țară** :

să piară țara și să rămîină leul sau să se ducă naibii leul și să salvăm țara."

" **Să nu spuneți că se supără Franța !** Întîi și întîi nu este numai o singură

Franță, sunt mai multe Franțe, și **poporul român** în secolul trecut și înainte, **a absorbit cultura și sufletul Franței, de la intelectualii ei** ,
nu le-a absorbit de la bancherii ei. (**apaluze la majorități și PȚ**)

... Îi pare rău că nu este "colegul " doctor în medicină, Argetoianu,

ca să-i spună că **există o boală care se cheamă anemie**,

care poate curăța imediat bolnavul. Și atunci i se face perfuzie cu sînge și...

Lupu / dec.'31

▣Soluția PȚ: moratoriul datoriei .

" **De ce** să spunem în toată lumea : **suntem bogați !?** **România** este bogată în potențial, dar **astăzi este săracă. Este falită, de ce să ne ascundem ?** Suntem faliti !

Fiindcă măsurile d-lor monetare au întins așa metrul încît **ne-am prăpădit.**[...]

Trebuie d-lor, **un moratoriu pentru datoriile interne și externe."**

Lupu / dec.'31

Înduioșarea lui Iorga !

Cît privește pe șeful guvernului, el este profesorului Iorga !

"**Nu te doare pe d-ta în inimă** aceste reduceri școlare care lovesc pe acești nenorociți învățători ? Eu sunt sigur că te doare pe d-ta .

Dar decât aceasta, **de ce să nu facem altfel ?**

Lupu / dec.'31

Înduioșarea Franței!

Să spunem Franței , d-lor : **ce vreți d-voastră** vreți un popor de oameni

dîrji și tari, **ori niște păcătoși** , **care să moară în fața primului atac ?**

Apoi, d-lor, să mă iertați, au să aibă milă mai mult de Germania, decât România ? **Să ne**

pună să plătim un miliard pe an, nu cinci ! (apaluze la mulți)

Și dacă nu pot bancherii , **poate statul francez , că nu este o sumă așa de grozavă !**

Ce , d-lor, noi nu suntem un oarecine , **aici, în Orientul Europei ?**

Să știe Franța că noi, **suntem aici sora ei cea mai sfântă și mai apropiată ,**

care, dacă va trebui , **va pieri odată cu dînsa, ori va învinge , cum a învins "**

(**apaluze prelungite**)(p. 284)

Lupu / dec.'31

▣ **Industria și etica politică.**

Vorbea ieri iubitul lui amic, **inginerul Bușilă**, despre industrie.

"Nimeni nu este contra încurajării ei, dar întâi să încurajăm industria mică , casnică,

și după aceea acele industrii care n-au nevoie să fie gavate și plătite de stat,

să stea pe spinarea statului cu 10, cu 15 sau 20 miliarde pe an.

[...] **Ați cercetat d-voastre pentru ce sunt atîtea articole atît de scumpe ?**

Știți pentru ce ? **Pentru că regia lor , d-le primministru, costă grozav de scump.**

Sunt societăți în care sunt **membri în consiliul de administrație ,**

care au cîte **2 milioane , 3 milioane, 10 milioane pe an!** (**vii aplauze**)

indivizi care n-au nimic dea face cu priceperea tehnică în acea industrie,

s-o spunem pe față .**Fiecare partid politic își plasează membrii și partizanii**

(**apaluze prelungite la majorități și la unii opozanți**) **în consilii de administrație și**

în consilii de bănci. Să înceteze odată această imoralitate politică !

(**apaluze prelungite , pe multe bănci**)

Se scuză că vorbește de el, dar **el este în viața publică de 20 de ani,**

muncește de 40 de ani, și ... trăește într-o simplă odaie de hotel

și se mîndrește cu asta, dar nu face parte din nici un consiliu de

administrație. I s-a propus, dar a refuzat.

"Pentru că , **odată ce faci parte dintr-o întreprindere care trăește pe seama statului ,**

atunci **ți-ai pierdut independența și libertatea** de a judeca , aci, ca un preot al națiunii

și numai al ei. " (**apaluze prelungite**)(p. 284)

Lupu / dec.'31

▣ **Școala.**

"Trebuie să avem ,dlor, **o populație cultă și sănătoasă.**

Puteați , dle primministru să tăiați de oriunde , dar de la școala primară să nu tăiați.

Avem **4 universități producătoare de slujbași și cu încă 2, fac 6 ;**

avem **2 facultăți de teologie și atîtea seminarii ;**

avem **100 de conferențieri la facultatea de medicină din București .**

D-le primministru, **luați bisturiul și tăiați adînc, dar nu tăiați de la școală primară,**

care **este singura școală pe care o are țăranul român."** (p. 284)

Lupu / dec.'31

▣ **Sănătatea.**

"Mă doare în suflet cînd mă gîndesc la cele ce spunea colegul meu, dr.Trifu,

că **20.000 de neveste mor pe fiecare an, din cauza facerii.[...]**

3 milioane jumătate de copii au murit , din lipsă de îngrijire , pentru că nu se fac toate

sacrificiile necesare pentru **serviciul sanitar ,** care este astăzi **mai rău** decît atunci cînd

am intrat eu ca medic de plasă. " (**aplauze**)

Lupu / dec.'31

▣ **Administrația.**

" **Cheia de boltă** a administrației acestei țări, stă astăzi în **74 de prefecti ai țării.**

Cercetați istoria politică a țării și veți vedea că acolo sunt drumuri bune , școli bune,

încredere în administrație , unde a dat Dumnezeu ca să nimerească și partidele ,

asa, orbește , **cîte un prefect de treabă.** "(**aplauze la PT**)

Ei bine, **cercetați dvs dle Iorga, în calitate de primministru ...**

Voce :"Aceasta este politică"

Lupu :" Neapărat, doar eu nu fac aici cazanie, fac politică. [...] cercetați cari sunt

prefecții d-voastră. Nu i-ați cercetat și sunt sigur - nu știu din ce exces de modestie ,

care șade bine savantului și profesorului , dar aci nu șade bine , eu o spun - **d-voastră**

ați refuzat să puneți elemente admirabile , martiri ai credinței

d-voastre timp de 20 de ani , ați refuzat să-l puneți pe aceștia , **în capul prefecturii** pentru a nu vi se poate spune că ați pricopsit partizanii ; dar pricopseați județele , dacă o făceați. (**aplauze**) **Astfel unde am ajuns ?** [...]

Situația din Bucovina.Bucovina a fost, dintre toate provinciile înstrăinate, singura **sub o oblăduire civilizată ; cea austriacă**, rafinată câteodată, ipocrită de cele mai multe ori, însă în **aparență democratică și cinstită.**

Bucovina a avut o administrație fără seamăn, și **a avut o Dietă a Bucovinei** , prin care cea mai mare parte din **deputații noștri de astăzi , din Bucovina, au trecut prin ea,** și Bucovina are **un stoc de oameni inteligenți.**

Dacă nu ar fi decît să vă citesc exemplul acestui simpatic reprezentant al Bucovinei , care este **d.Grigorovici**, și ați vedea ce oameni ne-a dat Bucovina."

ACCUZA : " Vă rog să **nu-l uitați pe Robu**"

Lupu : " Dacă Robu s-ar manifesta mai puțin aici, nu l-aș uita ."

Ei bine, Bucovina are 5 prefecți militari din Vechiul Regat

Eu nu contest că militarii sunt pricepuți, dar om fi și noi, civilii. (**ilaritate**)

Atunci **să schimbăm rolurile**, să ne facem noi militari și militarii , civili . (**ilaritate**)

Un prefect , dacă este din localitate , de acolo, atunci îl ascultă oamenii , îl cunosc, pătrunde mai ușor, în sufletul lor.

Zilele trecute el a fost la Alba Iulia (în numele "Astrei") , și a propus acolo

d-nii din vechiul regat să facă politică aici, și cultură în Ardeal,

iar ardelenii, să facă politică acolo, și cultură aici. (**ilaritate**)

Într-o singură zi a cunoscut la Alba Iulia 4-5 inși vioi, iuți, fiecare ar fi putut să fie un prefect admirabil .

" Știți însă cine este prefectul ? Colonelul Voinescu de la Tighina !

Asta nu se poate.Și așa este în toată țara."(p. 285)

Lupu / dec.'31

▣ **Monarhia constituțională.**

" Este un guvern de intenții bune ,dar este un guvern slab.

Vedeți, nu vă supărați, **nu poate un singur om să îplinească toate.**[...]

Și dvs **sunteți acolo în baza Constituției.**

Noi să nu ne jucăm cu formule , noi să vorbim răspicat , precis și cu răspundere."

Retro / Domnia la români.

Țara aceasta a fost guvernată în cursul secolelor de **o monarhie absolută electivă.** Din clanurile de boieri se alegea **boierul cel mai capabil și mai cinstit , și se făcea domn.** De multe ori, el era viță de domn: alexandru și Ștefan cel Mare erau viță de domn și s-a întîmplat ca **de 3-4 ori să se nimerească domni buni** , dar 4 secole , deaîndul, domnii aceștia au fost **autoritari absoluți și trînteau cu ghioaga în capul fiecărui boier** care protesta în fața nelegiuirilor lor...

Voce PNȚ : Exact !

Iorga : " Pe dr Lupu nu mă supăr, dar **cel cu < exact > nu prea a nimerit-o !"** (**ilaritate**)

Lupu : "la 1866 , datorită luptelor , sforțarilorși idealismului generației, pe care o știți dvs mai bine decît mine, am schimbat sistemul vechi și secular prin

monarhie ereditară , însă constituțională.

Nu se poate tăgădui, d-lor, că, cu toate slăbiciunile vieții noastre politice , cu toate luptele intestine între partide [...]**Avem monarhia aceasta sub care am făcut războiul de independență și integritatea neamului "**

"Ce doriți d-voastră acum ?

După cum văd eu , cu teoriile d-lui Corteanu și ce mai spuneți d-voastră, și ce se mai spune pe dincoace, **vreți să schimbați monarhia ereditară constituțională , în monarhie ereditată absolută.**

Apoi , nu se poate.Ferească Dumnezeu ! Nu se poate , pentrucă atunci **trebuie două lucruri :** trebuie să fie **călcare de jurămînt din partea regelui și călcare de jurămînt din partea d-voastră .**(**aplauze prelungite la PT**)

Atunci este mai bine **să ne spuneți lucrurile pe față**, pentrucă , în asemenea caz, d-lor, **veți adăuga la toate nenorocirile cari ne apasă, încă o nenorocire ,**

care poate fi fatală, dar în fața căreia ne veți găsi pe toți luptând pe baricade, chiar cu prețul vieții noastre, pentru a apăra ceea ce am moștenit de la generațiile noastre anterioare." (**apaluze la PT și PP**)

" Pe Maiestatea Sa Regele îl iubim cu toții deopotrivă ;

poate mai mult îl iubesc aceia cari stau departe ,
decît aceia cari stau în jurul Lui și care pleacă rînd pe rînd. (**apaluze PT**)

Între noi Regele s-a născut, între noi a crescut , cu Dînsul împreună am pătitit,
al nostru este, al tuturor , dar **El trebuie să respecte Pactul pe care a jurat** ,
pentru că noi, atunci, Îl apărăm de orice ar fi în această țară.

**Cum vă jucați d-voastră cu împrejurările , cînd textul Constituției spune că
toate puterile emană de la națiune , inclusiv puterea regală ? (apaluze la PT)**

De ce facem noi jocuri de cuvinte , ca d.Nae Ionescu,

că regele este rege iar noi suntem oameni ?

Suntem cu toții oameni , dar El este stăpînul nostru , al tuturor,

Țara L-a adus pe Regele Carol I și nu Carol I a venit să găsească țara.

Acesta este adevărul .(**apaluze PT și PP**)

Acum noi **să fim fericiți că avem acest sistem** , pentru că , chiar în timpuri normale ,
încă **este foarte greu să fie un judecător drept, cu cumpănă dreaptă.**

Totdeauna se supărau , or conservatorii, ori liberalii, azvîrleau cu mere
murate în cel mai bun Rege pe care l-am avut.

**Dar, acum, cînd țara, din cauza conjuncturii mondiale,
și în împrejurările speciale , este în această situație grea,
cum îndrăzniți d-voastră să descoperiți pe rege ?**

(**apaluze la PNL, PNT, PP, PT**)

Regele domnește, nu guvernează ." (**aplauze**)

ACCuza : Dle Lupu, cunoști pe autorul acestei teorii ?

Lupu : " Regele este iresponsabil față de noi.

El răspunde numai în fața istoriei , de rezultatele domniei Sale

și de oamenii pe care și i-a ales ca sfetnici. "(p. 285)

Lupu / dec.'31

▣ **Guvernul de "tehnicieni"**

" **Guvernul guvernează și este responsabil.**

El este trimis aici de țară, nu poftit de rege , cum zicea d.Corteanu,
pentru că **dacă țara nu-l primea , îl dădea jos.**

Poftit de Rege și confirmat de țară.

Foarte bine , **țara l-a confirmat , cu o cheazășie, să-și fi ținut jurămîntul**
pe care l-a luat și **să fi guvernat bine.**

"D-voastră **vă tăiați singuri suportul moral** , care este baza constituțională,
ați mai făcut și altceva , **ați făcut un guvern de tehnicieni .**

Nimeni nu contestă importanța tehnicienilor , dar **tehnicienii sunt oameni de utilizat ,
nu oameni să ți-i pui în cap. (apaluze la PNT și PP)**

Dacă eu voi fi vreodată ministru de finanțe, voi chema pe d.**Andrei Curteanu**

să facă bugetul , și o **să-mi facă alt buget, cum îi voi spune eu,**

nu cum l-a făcut pe ăsta, **pentru că se pricepe , dar trebuie dirijat ,**

nu poți să-l lași să ia cîmpii și să spună că suntem

mosafiri ai guvernului.(**ilaritate**)

Ceea ce-i trebuie fiecărui ministru din cabinet , sunt oameni cu vederi de
ansamblu, cu vederi generale, cu pricepere, cu energie și dragoste profundă,
pentru acest popor ."

"Îi aveți ? Nu-i aveți .

" Nu tehnicienii au fost fericirea popoarelor .**Poincaré** n-a fost nici financiar

și nici bancher, și **a adus asanarea finanțelor Franței,** poate luptînd

împotriva tuturor bancherilor. Dar războiul cel mare datorită căruia trăim

și noi azi, nu a fost făcut nici măcar de un om tînăr ,nici de un militar ,

ci de **doctorul în medicină Georges Clémanceau** , moșneag de 80 de ani,

care a luat pe lîngă dînsul pe generalul **Pétain** , pe generalul **Foch** și toată

această pleiadă de generali iscusiți. Acesta este adevărul." (**aplauze**)

"Care sunt Petain-nii și Foch-ii d-voastră ? (Ilaritate) **D.Carpen** , care toată viața lui a
învățat paralaxa și parabola? Ori **d.Vilcovici** care a învățat calculul infinitesimal ? sau

d.Sisești care a învățat să măsoare cu topometrul ? **Aceștia sunt oameni de**

întrebuințat , nu oameni care să ne conducă."(p. 286)
Lupu / 'dec.'31

▣ Majoritățile parlamentare.

[LD:interesant! Contestă dreptul liberalilor de a se considera în "opoziție" ,
deoarece **nu au girul electoratului , în această postură.**
PNL a candidat și s-a ales **în cartel electoral cu guvernul .]**

"Apoi , dle prim-ministru, eu trebuie să constat cu surprindere că mă găsesec **astăzi**
în fața **altei configurații a parlamentului** , decît acum cîteva luni de zile.

/ **Mai întîi**, din marea majoritate a d-voastră, **s-a desprins acest trup compact** de
capete sănătoase , dar de gîtlejuri și mai solide , ale **partidului liberal"**

(ilaritate) D-lor, este foarte curios **cazul psihologic al d-lor** .

Aștept și eu, cu nerăbdare , să văd **cum d.Duca are să o descurce aici**.

(mare ilaritate) Aceasta este o problemă fără soluție.**Dvs ați vrut** , în aprilie și iunie, **să**
vă păcăliți reciproc. Dvs.pe ei și ei pe dvs. Rezultatul este că v-ați păcălit
și unii și alții și **sunteți astăzi în situația fraților Siamezi**, pentru că nu vă puteți despărți
unul de altul , fără să nu muriți.(mare ilaritate) **Acesta este adevărul**.

Iorga : " Eu aș dori numai să se știe un lucru, că n-am voit să păcălesc pe nimeni ;
restul ... (**aplauze prelungite, bravo !**)

Lupu : "Departate de mine gîndul de a acuza sufletul cinstit și real , de a face bine țării,
a d-lui profesor Iorga. **Alte caiafe au lucrat** , peste capul d-sale [...] **Rezultatul** ,
d-lor, **este că d-nealor se trudesec să fie opoziție și nu pot să fie**. [...]

(**arătînd spre PNL-1**) : **Opoziția este aici, d-voastră nu sunteți nici opoziție nici**
guvern .Dvs.sunteți o **ființă hermafrodită** ,care **căutați să vă găsiți un sex**.

Ei bine, trebuie să muriți întîi și apoi să reînviați prin alegeri ,
ca să spuneți că aveți un sex." (ilaritate, aplauze)

/ " Dar dacă v-ați înșelat cu marele lot al partidului liberal,

văd că **nu stați mai bine nici aici** (**arătînd spre Liga Vlad Țepeș**) Deodată văd că a
înviat figura legendară a lui Vlad Țepeș , iar silueta subțire a d-lui inginer **Periețeanu** ,
se ridică și declară că d-nealor au părerile lor;

iar noul teoretician al căruței cu boi , cum foarte bine spune d.Grigorovici ,

d. **Spulber, vrea să reînvie conservatorismul vechi**.

Vasăzică, iată 15 inși cari nu sunt cu majoritatea."

/ " S-a ridicat apoi **un alt grup** , un grup cam greu de pronunțat : **manoilescian**,
care iarăși **este aparte**.

Atunci unde sunt majoritățile ?

Voci : "Aici !"

Lupu : "Sunteți pe putere , nu pe principii.Dar un lucru vă spun, d-le primministru,
că **oricît s-ar împărți partea aceasta din extrema dreapta** , din majoritate,

țin să vă asigur că, cu tot ce s-a întîmplat,

în ce privește **proiectul conversiunii**, necomplet , așa cum este ,
dar **cu unele amendamente** ,

ce va lipsi aici, la majoritate , **veți găsi acolo, la noi"**(**aplauze la majorități și PT**)

Iorga : " Dle doctor, eu mulțumesc pentru bomboană, oricare l-ar fi învelișul "
(ilaritate)

Lupu / dec.'31

▣ Guvernul Iorga .

Lupu : În încheiere : "**Am toată încrederea în dragostea de neam a primului-**
ministru.Mai mult, **am toată încrederea** în puterea de lucru a **primului**
său aghiotant , d.**Argetoianu** .(**apaluze la majorități**) [...]

Vom cere țării sacrificii poate pînă la sînge. **Acestea vor fi înțelese de populație** ,
dacă i se vor explica și dacă vor fi **aplicate cu duhul blîndeții** ,

dar populația se va îndoi dacă vei vrea să le aplici cu duhul ciomagului.

Nu aveți acolo oamenii cari trebuie pentru împrejurări atît de grave ca cele de azi.

De aceea, **faceți astfel**, ca nu cumva **mîne, un alt istoric** , să spună că **sub**

președinția d-lui Nicolae Iorga , **marele istoric, România a pierit ."**

Nu vom vota Răspunsul la mesaj ." (**apaluze PT, PP. PNL-2**)

Lupu / dec.'31

24.) G.Ștefănescu-Goiceanu (PT-Lupu) , la conversiune , 5 , 6 martie '32

(DAD, MO 54, șed. din 5 mart.'32, p. 2041- 2082)

[LD:Xerox integral.Cel mai lung discurs.P.d.v. **radical-țărănist** ; deputatul , evident, pune mult suflet și zel pentru problemă.A fost foarte activ ,participînd , în țară, la toate întrunirile

unde s-a dezbătut chestiunea.Stăpînește - economic, juridic, social - toate argumentele pentru susținerea tezelor țărăniste. Face un **rechizitoriu vehement la adresa PNL**, partid considerat (prin ideologie,doctrină, program, politici , guvernări antiagrariene) **vinovat și responsabil pentru starea rea a agriculturii și a plugarilor.**

Susține legea -Argetoianu (pentru principiul revoluționar) , îl **măgulește pe Iorga** pentru a-i cîștiga bunăvoința, face **lungi digresiuni laterale**, este pasional, pătimaș, dar ... eclectic și afectiv.] (vezi pe larg la **fișier Legislație**)

Goiceanu / mart.'32

▣ Paradoxul PT

PT are o situație "specială" ; este într-un "paradox" : **susține asanarea tuturor datoriilor**(nu numai agricole) și **o inflație sau o restabilizare printr-o inflație limitată** .

PT declară, însă, că **susține conversiunea -Argetoianu**, ca **un minim de realizare posibil.**" [p. 2041]

[.....]

"D-lor , este **incontestabil că am fost înțeleși**. Altfel, ce rost ar avea **toată căldura susținerilor mele**, nu numai **acum** și nu numai **în comisune**, dar **peste tot** ?

Fiindcă dvs știți că **au fost întruniri** , convocate de **raportorul legii dvs.**[Radian]

în diferite **colțuri de țară** și **n-a fost una la care să nu particip** eu și să nu spun:

pentru **o reformă atât de mare** , în care **nu vedem opera unui partid**,

ci însăși **salvarea țării, noi suntem alături** , fără nici un fel de precupețală. "

(**apluze la majorități și P.T.**) (p. 2078)

Goiceanu / mart.'32

▣ Conversiunea Argetoianu

Toate **partidele politice** și **grupările** vor să ridice " **triumful de partid peste ruinele morale ale țării** ". [.....]

Goiceanu / mart.'32

▣ Pozițiile partidelor față de conversiune

[**Conservatorii, liberalii,Despre PNT- nimic.**]

[.....]

Goiceanu / mart.'32, **retro'** 1833-1918

▣ Miturile istorice "țărănești"

[**LD :incursiune istorică selectată speculativ, pentru a argumenta tezele țărăniste**]

Reformele de la 1864, votul universal, exproprierea însăși, n-au venit de la clasa careera interesată : **la 1830**, a fost opera unui filantrop, generalul **Kiseleff** ;

la **1864** a fost un **act de generozitate a unui domn** de inimă blîndă **și a unui boier moldovean ,Kogălniceanu**, tot boier, cum era **Cuza**.

[**protestează față de blasfemiile citate în parlament de un coservator,**

la adresa lui Cuza ; citează masiv elogiile lui Iorga, despre Cuza ;]

"Aceasta este **figura măreață** care trebuie să rămînă ca **icoană** , cel puțin a noastră ,care suntem **urmașii desrobiților de pămînt** din această țară. (**apluze unanime**)

Tezele politice puteți să le făuriți oricum, figurile mărețe însă, ale neamului, și în special **figurile care pentru clasa aceasta de desmoșteniți , care au rămas figuri de mit popular și de mit religios ... "**

dlor, nu cred că este nici naiv, nu este cred nici imprudent,

să vă mărturisesc o scenă , care pentru mine , copil, a fost definitivă

în ce privește această figură măreață a Domnitorului Cuza :

a găsit **în pomelnicul familiei** , numele de **Alexandru**.

Cînd l-a întrebat pe tatăl lui bătrîn cine este, i- a spus :

<Acesta este Alexandru, este desrobitorul nostru,

Vodă Cuza, Părcălbul de Galați . >

"**Kogălniceanu** nu a fost un simplu sfetnic intrigant , care să-l fi dus pe drumuri rătăcite,

așa cum s-a insinuat în acest parlament. Rămas singur alături de domnitor, **a dat cea mai monumentală reformă pe care a putut să o dea sufletul larg cuprinzător al acestor doi oameni.** "(P. 2043) [.....]

Goiceanu /

▣ **Sistemul de partid.**

[.....] **Vezi fișier Sistemul de partid.**

Goiceanu / mart.'32

▣ **Politica antiagrară, antițărănească a PNL. Vezi fișier PNL**

Goiceanu / mart.'32

▣ **Legea apărării vetrei țărănești Vezi fișier Legislație.**

În sesiunea din iul.'31, el a venit cu un **proiect de lege** (inițiativă parlamentară)

pentru **"apărarea bunurilor țărănești"** , a proprietarilor pînă la 10 ha,

contra execuțiilor silite. Ideea a avut-o, **concomitent, defunctul Hamangiu,**

cu un proiect a **" bunului de familie"** .

Goiceanu /martie '32

▣ **Criza monetară: artificialitatea etalonului leu-aur.**

[LD: Este teoria pe care Lupu o susține cu patos de prin 1929.

Economiștii nu-i împărtășesc teoria. Eu nu mă pricep. Cu atît mai mult cu cît astăzi ...

acest etalon nu mai funcționează.] [.....]

Goiceanu / mart.'32

25.)G.Ștefănescu - Goiceanu , declarație pro-legea controlului averii și

apărării onoarei . ("Cazul Romulus Boilă ") , 14 martie '32

(DAD, MO 61, șed. din 14 mart.'32, p. 2433- 2459)

[LD: xerox complet, cu porțiuni ilizibile. Deoarece în ședința precedentă, s-a pus în discuțiune publică și s-au pus în circulație o serie de aserțiuni în legătură cu **averea** pe care o posedă **Boilă** (procese, verificări la bănci , articole în presă) **Nițescu, Mirto, Mihalache**, încearcă, argumentează , cer să se lămurească pe cale legală, dacă Boilă se face vinovat .Sunt încolțiți de interpelatorul **Florea**, de cîțiva ardeleni "majoritari " - Anton Chemale, Dumitriu -Șoimu - și cîțiva "țepiști " -C.R.Sturdza .

Iorga, jubilînd, între amuzament și ironie.**Lupu** este absent.

Campania a fost susținută de presă , mai ales "Universul", și l-a vizat pe **Maniu.**

PNȚ relansează proiectul de **lege pentru controlul averii și apărarea onoarei.]**

▣ **PȚ-dr.Lupu.** (Al-Ștefănescu-Goiceanu)

În numele PȚ, este **de acord cu legea** și aducerea ei în urgență.

" Însă dvs. , d-le prim-ministru, sunt acum doi ani , spuneți , **în materie de legiferare,**

următoarele : **legiferare , da ; dar < quid leges sine moribus ? >**

Ce înseamnă lege fără moravuri ?

Dvs. aveți obligația morală **să votați urgența acestei legi,**

dar să faceți dintr' însa **o cruntă și rapidă realitate."**(**aplauze**) (p. 2451)

Goiceanu / mart.'32

26.)Congresul PȚ-Bucovina , dr.Lupu , Cernăuți, 15 mai.'32

("Dimineața", 28, nr.9119 , 17 mai'32)

Congresul organizațiilor lupiste din Bucovina , jud.Dorohoi și Hotin.

Participă și delegați din alte regiuni ale țării.

Întrunirea a avut loc în sala Cassei evreești.Public f.numeros : cca 3000 persoane.,

săteni și orășeni, reprezentanți ai unor asociații profesionale.

La Întrunire :

Dr.Reuț (șeful lupiștilor bucovineni) : omagii MSR Carol II .

În timpul stăpînirii austriace,Bucovina s-a guvernat singură.

Deputații , trimiși în Parlamentul din Viena, erau toți din Bucovina;

șefii autorităților , capii serviciilor, erau autohtoni;

"Acum însă, de un an și jumătate, elementul bucovinean e sistematic îndepărtat și persecutat. Suntem guvernați ca o colonie.

Cerem să fim tratați cel puțin ca pe timpul stăpînirii străine.[...]

Singura nădejde a țării rezidă în d.dr.Lupu. "

Dr.Scalat (șeful jud.Cernăuți) , **ing.Larionescu** (șeful org.Rădăuți) ,

av.Doroftei (șeful org.Storjinet), **Cristof** (org.Câmpulung) ,

săteanul **Gavril Bogdan** (org.Suceava) , **Coraciuc** (ucrainean) ,

Maciuc (sătean ucrainean) , **dr.Sapira** (evreii au toată încrederea în dr.Lupu)

Av. Hirschkorn (Cernăuți) , **dr.Topa** (ucrainean)

Dr.Strofmeyer (germani) ,**Scarlat Calimachi** (organiz.Botoșani)

Al.Ștefănescu-Goiceanu (deputat Dolj)

Preotul Alexe (deputat , Dîmbovița) : **dr Lupu nu cere puterea ,**

cum a făcut Duca la Cernăuți, ci " cere tuturor să deschidă ochii ,că pierе țara

dr.Lupu : [LD :repetă ca de obicei: **conversiunea/ moneta/ țărării/ nimic nou**]

" **S-a spus că mă voi uni cu alte partide.Repet ce am declarat în Parlament :**

Eu și cu partidul meu nu mă fac petec de sac.

De unde această îndrăzneală -chiar și la amicul meu Goga - de-a te socoti investit cu

misiune din cer ? **Eu nu solicit puterea pe motiv că am drept divin din cer, ci fiindcă**

am dus o luptă cinstită , politică, timp de 30 de ani.

Să știți însă că **nu primesc puterea** , chiar dacă mi se oferă, **decît pe baza Constituției**

pe care toți am jurat. Căci dacă mi se încredințează **puterea** ,

înțeleg să o exercitez constituțional și să fiu responsabil în fața țării de actele mele ,

dar nu înțeleg să acopăr pe acei ce se ascunde după perdele."

Dr.Lupu / 15 mai'32

Căderea gov.lorga

Eșecul lui Titulescu

Guvern de alegeri-Vaida

27.) Tudor Teodorescu -Branîște , "PT de sub șefia dr.Lupu" , iun.'32

(Rev."Parlamentul românesc", an III, 21-22, iun.'32, p. 3)

Este legitimă și justificată existența PT. Desprins din PNȚ în 1927,

el **nu** poate fi tratat ca o "**dizidență**" sau ca o "**grupare personală** " ci ca un **partid**

hotărît "să mențină o ideologie și o tendință programatică pur țărănistă " ,

în condițiile cînd, prin fuziunea PT cu PNR ,

ramura țărănistă a evoluat pe un plan burghez.

Partidul Țărănesc , care se întemeia pe **masa țărănească** săracă din Basarabia și

Vechiul Regat , **s-a legat nefiresc cu Partidul național** ,

întemeiat și **exponent al burgheziei ardelen.**

Hibridul politic și-a dovedit **contradicția** în trecuta guvernare național-țărănistă :

Ideologia țărănistă a lui I.Mihalache, a îngenuncheat

față de crezul liberalo- burghez al lui Maniu.

Așa se explică aparentul paradox al **atitudinii față de conversiune :**

susținută de ramura țărănistă , **în Regat,**

și **combătută** de ramura națională, **în Ardeal !**

PT este lipsit de mihjloace (nu are oficios) , dar , folosind doar tribuna Parlamentului,

a reușit să-și contureze ființa în așa măsură, încît să fie consultat drept un factor

important în mișcarea politică.

T.Teodorescu-Branîște/ iun.'32

28.) Dr.Lupu (PT) , atitudini // încercarea Titulescu // gov.Vaida // alegeri//

Atitudinea dr.Lupu.

("Dimineața" ,6, 8 , 9 iun.'32)

/ Are o satisfacție deplină pentru căderea guv.lorga.

/ Lupu este de părere că trebuie să se formeze un **guvern de concentrare**, sub președinția lui **Titulescu**. Cum PNL a refuzat, ar putea să se facă un guv. **într-o formă mai restrânsă , tot cu Titulescu.**

/ Nu crede că Vaida va face alegeri libere; crede că cu ardelenii din guvern, conversiunea este primejduită;

Consfătuire PT (8 iun)

Clubul partidului, str. Academiei ; participă șefii organiz. județene :

I. Borcea (ex-ministru) , **Reuș** (Bucovina) , **prof. Buzdug** (Ardeal) **Gr. Cazacliu** (Basarabia) - au elogiât activitatea dr. Lupu.

Lupu expune situația :

/ Căderea guvernului lorga , **guvern "neconstituțional"** ;

/ **Titulescu n-a reușit din cauza PNL;**

/ **Vaida** i-a propus să intre în guvernul său, **cu condiția să renunțe la punctele cardinale ale programului său : conversiunea agricolă și urbană, reforma monetară Guv. Vaida** , este un " **guvern de provocare** " , alcătuit de **oameni vinovați de dezastrul actual al țării ; Vaida nu va face alegeri libere ;**

Congresul țărăniștilor din Prahova. (19 iun, reportaj I. Vermont)

În sala Cooperativei , cu delegații de săteni din comunele județelor.

[LD: **ce falnică garnitură mai avea și dr. Lupu ! Ce otrăvit este acest Tudor Teodorescu Braniște, atît de preamărit de istoriografia comunistă românească !**

Să fi fost, de pe atunci , racolat ? Să fi știut dr Lupu ? Sau si el ?

Sau asta a fost pur si simplu tributul "stîngii" ?!]

Au vorbit :

Octav Livezeanu (secretarul PT) , **Iordan Mihăescu,**

Tudor Teodorescu-Braniște : "Lupta pe care aveți s-o dați, e o luptă de eliberare.

Și anume : **eliberarea regatului de sub presiunile pe care le exercită Bădăcin.**

: **N- au murit 800.000 de oameni pe front** , pentru ca , apoi, **să mutăm capitala de la București la Bădăcin.** : Zece ani de zile , **țara a fost guvernată de la Florica .**

Rezultatul ? Dezastrul de azi. Vreți ca încă 10 ani să fim guvernați de Bădăcin ?

Avem **tot respectul pentru Ardealul cărturarilor și toată dragostea pentru Ardealul țăranilor.** : **Nu putem tolera însă supremația Ardealului < domnilor > "**

Cristel-Ceaușoglu (președ. org. locale) : evocă acțiunea dr. Lupu , pentru partid țăranesc ; amintește cum **dr. Lupu l-a părăsit pe Mihalache** , : **cînd a făcut tovărășia cu " naționalii " din Ardeal** , ca să cucerească puterea ;

dr. Lupu : **n-a voit puterea ca să fie "asupritor "** ; : **condamnă demagogia pe care o fac Liberalii și național-țărăniștii ;**

D. Mazilu (secretarul g-ral al partidului) : explică platforma politică a dr. Lupu .

dr. Lupu : critică acțiunea dezastruoasă a guvernului lorga ; laudă încercările lui Titulescu (din 1931, acum, din 1932) pentru un guvern de concentrare;

explică de ce a refuzat să intre în guvernul lui Vaida . **Mergem rău, mergem foarte rău, cu toate că România este singura țară de pe pămînt care ar putea merge bine,** pentru că noi avem bogățiile necesare viețuirii.[...]

Eu , cînd voi veni la putere , voi scădea instantaneu impozitele cetățenilor, în măsura scăderii veniturilor. Voi desființa regiile autonome , care de asemenea îmi vor aduce economii[.....]

Pamfil Șeicaru [?!?] : "Acum trei ani d-Lupu a venit la mine și mi-a spus :

Peste țara noastră a venit o plagă. Dă-mi ajutor să o scăpăm. **Era vorba de legea conversiunii.** Noi n-am conceput **conversiunea rurală, fără conversiunea urbană.**

Prima parte an reușit să o facem. **Să o facem și pe a doua "** PT/ 19 iun.'32

29)" Interviewul dr. Nicolae Lupu " , 27 iul.'32

("Adevărul" , ? , ... preluat de "Dimineața" , 27 iul.'32)

Înapoiat din campania electorală , dr. Lupu a făcut "Adevărului"

o serie mărturisiri interesante . El a subliniat rolul important al presei

în desfășurarea propagandei electorale, sub regimul votului universal :

" Mai întîi, țin să **vă felicit pentru atitudinea ziarelor dvs .**

- "**Dimineața**" și "**Adevărul**" -

și pentru **obiectivitatea occidentală** , cu care - **ziare de onestă și justă informație - ați dat o egală publicitate manifestării tuturor curentelor reale de opinie publică.**

Ați contribuit în felul acesta , la **informarea alegătorului**.
Căci **votul universal** a avut darul de-a scoate ziarul dincolo de hotarul orașului, și de-al duce în creierul munților și în largul câmpului.
Cu atât mai formidabilă apare , deci, misiunea presei și răspunderea ei, astăzi. "
Lupu / iul.'32

▣ Curențele extremiste

Ocupându-se de rezultatul alegerilor, el amintea că ori de câte ori **cerea dizolvarea** Parlamentului iorghist, i se spunea :

< E o nebunie ! **Vei avea în Camera viitoare , 50-60 de cuziști, 50-60 de partizani ai Gărzii de fier !** >

Rezultatele alegerilor i-au dat lui dreptate .

"Curențele extremiste nu prind.

Ele se lovesc de bariera solidă a tradiționalismului de **bun simț românesc**.

Nu spun că aceste curențe nu prezintă o primejdie .Dimpotrivă.

Partidele trebuie să-și schimbe fundamental procedeele."

Lupu / iul.'32

▣ Ardealul - Ardelenii - guvernul Vaida

Lupu și-a petrecut o mare parte din campanie în Ardeal.

A constatat starea de spirit a țăranilor de peste Carpați și nevoile provinciei.

Elexplică de ce Ardealul i-a dat cel mai mare număr de mandate.

A întrevăzut asta încă din 1922, când i- a cerut lui Mihalache să nu facă fuziunea cu PNR, care nu avea nici o legătură cu țăranismul.

Nu l-a ascultat, a făcut fuziunea...

" Ardealul e mai aproape de ideologia țăranistă , decât tendințele anti-regăteniste ale <Patriei> din Cluj.

Ardelenii fac politică de partid, iar nu politică regională.

Ardelenii votează programul , iar nu calitatea de ardelean a candidatului."

[LD:vezi dacă găsești de ce , în urma unui incident în Cameră, dr.**Virgil Solomon** (deputat PNȚ de Odorhei) va provoca la **duel pe dr.Lupu** -cf."Dimineața", 5 aug.'32]

Lupu / 27 iul.'32

▣ Regim constituțional ? - Nu!

Luptînd împotriva gov. căzut, el n-a luptat contra unei persoane , Iar acum, broșura d-lui Iorga dezvăluie "sistemul" ...

Guv.Vaida continuă sistemul, sub paravanul unui partid...

" Desamăgirea nu i-a provocat-o , de data aceasta, partidul național-țăranesc.

Ci d.Iuliu Maniu .După retragerea la Bădăcin, Ardealul aștepta altceva

decît **această pripită venire la guvern** , sub **forma camuflată** a unui guvern de alegeri, și **fără nici o garanție** de reală și sinceră **reintrare în ritmul constituțional**.

A fost o mare greșală a d-lui Maniu sau -poate - a partidului ,

pe care d.Maniu nu l-a mai putut stăpîni." [.....]

"Dacă se continuă pe calea abaterilor de la normele constituționale ;

dacă se practică mai departe sistemul numirilor surprinzătoare și prin nimic justificate

dacă se guvernează ca și în trecut ,

adică fără ca guvernul să aibă toate frînele statului ;

- atunci mie, ca cetățean, mi-e perfect indiferent dacă în fruntea guvernului de eterne

concesii este d.N.Iorga sau d.Vaida , sau d.Mironescu ! [.....]

Ideea de partid, care părea restaurată în drepturile ei, [...]

este astăzi tot atît de primejduită ca și în timpul guvernului Iorga."

Lupu / 27 iul.'32

▣ PNȚ - guvernarea

" Am impresia unui penibil provizorat.

Disensiunile din PNȚ, ridicola căutare a unui șef de guvern [...]

consfăturile de la Cluj , în opoziție cu cele de la Tîrgu Jiu [...]

îmi transformă această impresie într-o convingere fermă.

Nu știu dacă guvernul viitor va fi prezidat

de tăcuta încruntare a d-lui Maniu ,

de surîsul senin al d-lui Mironescu sau
de bonomia cu înclinări spre anecdotă a d-lui Vaida.

Știu însă că va fi un guvern provizoriu [...] pus în situația penibilă de a profita de "prima electorală" pe care a combătut-o, **ros de rivalități mărunte** și pornit pe calea lamentabilă a **abdicării de la normele constituționale** nu va putea face față situației grele prin care trecem."
Lupu / iul.'32

30.) Rezultatul alegerilor din aug.'32

Vezi la fișier **Alegeri și Sistem de partid**

31.) Adonis Popov (PT) , contestație, dovezi // alegerile din Alba Iulia // , 3 aug.'32

(DAD, MO 4, șed. din 3 aug.'32, p. 75- 84)

[LD : Este moldovean ; a participat la alegeri în Ardeal ; În Ardeal, PT a obținut 61.071 voturi.

La Alba Iulia , **Lupu** a candidat contra lui **Maniu**.

Dezbaterea degenează : amenințări, etichetări, hărțueli, agresivitate, mîrlănie ,
toată gamaAici extrag doar cîteva " mostre" Vezi xerox integral.]

-**Popov** : Are datoria să discute în fața Camerei dacă **alegerile din Alba Iulia** au fost pătate

de **acte reprobate de legile de drept comun** și de **legile de drept electoral** ;
dacă modul cum s-au desfășurat se încadrează cu permisiunile formale făcute de Vaida ,
libere, civilizate , ordonate.**Avea Iuliu Maniu** nevoie de astfel de alegeri ,
din partea subalternilor , în scumpul nostru Ardeal ?

-**dr.Virgil Solomon** : Roagă oratorul să nu fie așa agresiv. "Vă lăsăm Ardealul, numai fiți cuviincios "

-**dr.Lupu** : " Ei îl socot o moșie a lor , așa sunt învățați.Dar tot învățul are și un desvăț.
Eu îți cer să fii decent și cuviincios [...]Avem noi ac de cojocul d-tale și al tuturor
comparșilor d-tale"

-**Popov** : Cînd au venit la putere, ambii șefi -Vaida și Maniu - au făcut declarații solemne
că vor

face alegeri libere , civilizate ; că vor dovedi că Ardealul este strîns unit în jurul PNT .
Au numit în centrele grele, pe cei mai mari electori : **Coltor** -ca un viceministru -la Blaj ;
Hațieganu -în haină de ministru- la Cluj ; **Ionel Pop** - în haină de sub-ministru - la Alba ;
Crișan, la Oradea ; iar în Banat, pe **Bocu** ." **Presentimentul electoral** " a fost un bun
sfătuitor,

deoarece Ardealul era ... "plin de lupi " ...

-**Voce PNT** : "O șleahță de lupi ...

-**Lupu** : " Eu sunt lup și voi purcei "

[Antiregătenismul ardelenesc](#).

-**Popov** : (citează din manifeste electorale) :

< **Gvernul lui Iorga** s-o topit ca zăpada la razele soarelui de primăvară .

În veci pomenirea lui .Să-l mai vedem cînd ne vom vedea ceafa . >

< **Liberalii**, după moartea lui Vintilă Brătianu , s-o împărțit în două.Fiecare își zice liberal,
încît ei pe ei nu se mai cunosc.Este o vorbă din bătrînică pe cine Dumnezeu vrea să-l
piardă,

îi ia mîntea. Turnul Babilonului e și la **averescani**, și ei o crăpat în două.Unul trage cea,
ceilalt hăis.

Foaie verde baraboi, ce cauți **Goga** la noi ? >

< Dar nu vedeți cum în grabă Vine și **Lupu** pe o gloabă

Că și el vrea să ne scapă Nu vedeți că-s trei pe-o iapă ? >

<A trecut și prin satul meu veste și povestea că este unul, cu numele de **Lupu**,
care **iarță datoriile** .[...] Nimeni nu știe **de unde a răsărit** , nimeni nu știe **ce meserie are**
Nimeni nu știe de unde îi dă mîna să **cheltuiască atîtea milioane cu sfara-n țară** .

[...] **Și semnul două cercuri și numele partidului, erau furate !** Nu-i lucru curat cînd
umbli să **înșeli lumea cu numele și semnele altora** ? >

...Acesta a fost începutul propagandei electorale "civilizate" , prezentînd odiul dr.Lupu...
calomnii răspîndite în mii de exemplare , pe seama aceluia care, din banii lui, a stat la

Chelmsford ,

în Anglia, ca să facă pe Aurel Vlaicu să-și construiască aeroplanul , care, cel dintâi, prin văzduh, a înfrățit Ardealul cu România veche....

Separatismul ardelenesc

-Voce PNȚ : Dar cîți candidați ardeleni au fost în Moldova ?

-Lupu : Gura păcătosului adevăr grăește.**Cine te-a împiedicat să candidezi în Moldova ?[...]**

-Popov : Dar PNȚ are în Ardeal , ca candidați , pe dr.C.Anghelescu , pe C.Măldărescu pe Gh.Mironescu, Nic.Malaxa,care nu sunt ardeleni...De ce ? Poate pentru că **sunt greco-catolici ?**

-Pavel Pavel : Aceste argumente sunt contra dvs.

-Adonis Popov : (citînd dintr-un manifest, sub formă de anecdotă) :

<- Tărăboi : Și apoi ce vrea cu noi ?

- Tărăbuță : Vrea și Lupu , ceea ce a vrut Brătianu.Adică vrea Ardealul fără ardeleni .

Vrea adicătelea să ne ia dracu , ca să poată d-nealui Lupu și d-lui Brătianu să se plimbe prin Ardeal

Cum se plimbă iapa popii prin icleja satului . >

-dr.Lupu : " Acestea sunt sentimentele d-voastre față de noi ? Să vă fie rușine ! "

Nepotismul ardelenesc

-Adonis Popov : iată ce se spune în broșura , tratat de propagandă," PNȚ față de celelate partide,

Ce a fost , Ce este și ce a făcut pentru țară) .Îl recomandă tuturor partidelor , să-și citească"Fișa"

Despre dr.Lupu : că este un om slab la muncă, că s-a născut furînd, că a furat semnul partidului

...a fost bursier la Paris, atașat de presă plătit cu 30 de mii de lei pe lunăeste străin de plaiurile noastre etc etc..

-Aurel Birtolon :Dar așa este...

-Dr.Lupu : Dta să taci din gură.**Ai fost maior în armată , ai făcut politică și numai prin nepotism**

[ginerele lui Șt.Cicio Pop] ai ajuns ceva.Situația de acum comportă oarecare decență, pe care nu o ai ...

Pentru dvs.**Regatul României este bun ca să creeze o burghezie ardeleană compusă din 5 familii ...**

-dr.Virgil Solomon: și ai lui... sunt pionierii "unificatori ?!

-dr.Lupu : Aceștia nu au să ocupe 3 slujbe , să nu facă nimic, și **să se plimbe ca dta în Egipt...**

-dr.Solomon :Eu trăesc din munca mea ; **dar d-ta din ce trăești ? Răspunde !**

-D.luca : **Boilă din ce trăește ?** Nu aveți autoritatea morală să întrebați pe nimeni din ce trăește .

(se iscă mare tărăboi, se suspendă ședința...)

Regionalism politicianist

-Adonis Popov : " **Regionalismul este o creațiune a unor oameni politici cari vor să-și deschidă cîmp nou politic de activitate , combătînd un pericol imaginar.**

Acestei **literaturi de învrăjbire**, acestei poezii populare, despre care vicepreședintele unei biete comune

de la noi - Sîncraiu - spunea că este **literatură cu huțuțu**, cu cucu, cu pasărea și cu cioara ,

acestei literaturi , care **sintetizează "ideologia" partidului Național-Țărănesc** , acestor cîntece ,

acestei ideologii , **noi i-am opus** o grijă de starea materială a țărănimii din Ardeal ,

o grijă de starea ei sufletească , o grijă de ordinea publică, o grijă de unire și de contopire

sufletească "

-Lupu : "**Sunteți români mai întîi și pe urmă ardeleni.**Aceasta trebuie să o știți o dată.

Noi v-am făcut români. Nucleul acestui popor a fost Principatele Moldovei și

Valahiei,

de aici v-ați născut voi și făă acestea nu ați fi existat "

Etichetarea de bolșevism

-Adonis Popov (citînd afișe și articole din presa electorală din Alba Iulia) : ce rost au

avut afișele electorale iscălite "**partidul comunist**" : < Nu vom constrânge individul , adică pe om, să ia asupra sa lanțurile căsătoriei de astăzi și nu cerem ca bărbatul să trăiască numai cu femeea lui , iar bărbații vor avea dreptul la toate femeile.[...] din toate bisericile se vor face școl, iar înmormântări ca astăzi nu vor mai avea loc, pentru că după sistemul din Rusia , cadavrele vor fi arse după moarte. > sub care era pusă ștampila și lozinca

< **Trăiască dr.Lupu, apărătorul nostru !** >

-I-Florescu:"Acțiunea **oamenilor d-tale de la Hotin** , este bine precizată, ca **bolșevică**. "

-Popov : Originea acestui afiș este dovedită și el n-ar trebui să poarte pecetea cu Trăiască dr Lupu,

ci pe aceea a autorului de la Alba Iulia ! Aceste afișe au fost aruncate dintr-un automobil în care se găsea **cumnatul d-lui Pop Iancsi**, subsecretar de stat la Ministerul Ordinei Publice...

Sub pretextul "demascării" lui Lupu...se semănau astfel de "documente" comuniste...

-Adonis Popov : De pe urma unei astfel de propagande, **d.Maniu** , la **Alba Iulia**, a câștigat 22.529 voturi și a pierdut 14.458 ; la **Sălaj** a pierdut 15.348 ; iar , pe total, în 1932, **în Ardeal, PNT a pierdut 350.000 voturi** (față de 1928) , ceea ce reprezintă doar **42, 80%** , și este salvat datorită voturilor ... din Vechiul Regat !

Coruperea electoratului

-Adonis Popov : Au dat mită, cca 500.000 lei de județ, sub pretext de ajutor pentru sinistrați,

-Virg.Potîrcă : Îți pare rău că s-au ajutat sinistrații ? !

-I.Mitache (deputat de Fălciu) : **Dvs le-ați dat pască și ouă roșii ...**

-Lupu : Mă silești să aduc chestiunea în fața Parlamentului... înainte de Paști, 4 comune de pe malul Prutului , au fost distruse.Din inițiativă proprie, locuitorii din **Ghermănești** au făcut o colectă

și au strîns pască și ouă , pe care le-au trimis fraților năpăstuiți.Atunci a rugat el și pe sătenii

din satul lui să facă o colectă...

Bătăușii electorali

-Lupu : La mine la Fălciu am rămas uluit de îndrăzneala și prostia unora.La **Rosești** (sat căruia el , ca prefect pe vremuri, i-a dat 5.000 pogoane de pământ din Eforia Sf.Spiridon)

i-au întins **o cursă** : o mîină de oameni, i-au brat drumul la poduri ... **D.Ralea**, elevul lui Bouglé

(studii înalte la Paris !) , profesor de sociologie la Iași și scriitor de reputație în țară,

a vrut să tabere pe mine. A mîntuit discursul repede și a plecat la vale...

Ralea , a luat o ceată de bătăuși , cu muzica în frunte, și a ieșit în fața lui ca să provoace o ciocnire sîngeroasă ... El, care era om bătrîn, și-a sfătuit oamenii să se dea deoparte , să-i lase să treacă. S-au luat după el și, în ograda fratelui său, au spart cu pietre capul la 3-4 oameni...

Iar pe Mitache, cînd era copil, l-a tratat de gîlci... "Mai bine te lăsam să mori de anghină " (**mare ilaritate**) Sunt niște " țingăi" ...

-Părintele Man : Are mare prietenie și respect pentru dr.Lupu, dar acesta nu ar trebui să se poarte astfel cu tinerii .În parlament , ei sunt reprezentanți ai poporului...

-Lupu : Nu se aștepta de la părintele Man (pe care la scăpat de jandarmi !) să-i dea o asemenea lecție de pedagogie."**Îl trimit pe bătrînul popă Man la Biblie**, să vadă dacă cei tineri nu dătoresc respect bătrînilor " ...

Manipularea semită

-Adonis Popov : **În vreme ce la Alba Iulia, candidații lupiști** au fost defăimați ca fiind **jidoviții** d-lui Gluckmanu, prezentați ca **dușmani ai legii creștinești**

și **dușmani ai poporului de țărani români**,....

la Cluj, Emil Hațiegan a răspîndit afișe în I.idiș, în care **îndemna pe toți evreii să voteze cu PNT** , ca să fie pe placul Regelui !

Concluzii

-Adonis Popov : " **Demagogia** , deci, a fost practică de **PNT**, nu de lupiști.

Pericolul Lupu există; el este în creștere și nici chiar mijloacelor ca acelea întrebunțate în alegerile de astăzi , nu pot să-l împiedice, pentru că **el coresponde** unei

stări de fapt , unei **stări sociale**, unei **stări psihologice** și unei **stări economice** a țaranului român.

Acest pericol va mai dăinui ; el vă obligă pe d-voastre , [...] **să vă coborâți la sate** , așa cum ne-am coborât noi Duminecile și sărbătorile ,

să îndrumați acest popor care nu are la o săptămână de zile un chibrit în sat, acest popor căruia **i-ați promis** că-i veți face bocanci și i-ați măsurat tălpile , pentru ca , după aceasta, să nu puteți intra în sat , iar când ați încercat să intrați , să fiți dați afară, să vă duceți să cercetați care este responsabilitatea faptelor d-voastre, pe domeniul economic, politic, psihologic.

Să constatați că **ați dus acest popor la o stare de anarhizare**

și de **complectă neîncredere în tot ce este surtucar** , că acest popor s-a îndepărtat în mod fătuiș de la d-voastră, pentru a se duce la aceia cari în adevăr au cercetat aceste necazuri și le-au dat singura mîngîiere în dezastrul economic și sufletesc în care d-voastre l-ați adus."

Pericolul Lupu există în disprețul și dezorganizarea pe care le-ați adus Ardealului...

Pericolul Lupu există , pentrucă regățeanul zgîndărește... a trebuit el să vie în comunele

din Ardeal, să poată ridica în fața țării suferințele lor...

Adonis Popov / 3 aug.'32

▣ **Lupu -Maniu**

...Și **subalternii d-lui Maniu nu ar trebui să-l compromită**, cu astfel de apucături...

"Atunci veți vedea cum **între cele două suflete** , care **s-au întilnit ca doi gentlemeni la Alba Iulia, între Iuliu Maniu și dr Lupu**, în loc să se nască între ei această movilă de ordură ,**s-ar fi putut naște o curată și românească înfrățire** , de la suflet la suflet , de la inteligență la inteligență și,**precum între marea liniștită** , care are întindere mare , adîncimi și numai la suprafață are agitații efemere ,și între **soarele cald** , care privește totul cu liniștie și cu razele lui învietoare , **se nasc frumoasele lui curcubeie** și frumoaselor culori cari fericesc ochiul privitorului , tot așa **din întilnirea celor două personalități** cari s-au regăsit la Alba Iulia , **se putea face un adevărat spectacol de înfrățire românească** , la care **Iuliu Maniu** să-și dea mîna în fața poporului cu **dr.Lupu**.

Dvs nu ați apucat pe calea aceasta , ci ați apucat pe calea pe care ați fost totdeauna : **pe calea urii , a zizaniei și a calomniei** .[...] **Ați pierdut** .

Chiar dacă nu veți invalida aceste alegeri, [...] chiar **dacă veți pretinde** și astăzi că **sunteți încă reprezentanții unici și necontestati ai acestui Ardeal** , care nouă ne este interzis;

Acesta este un neadevăr. **Ardealul a încetat să fie reprezentat exclusiv de dvs.** Ardealul și-a deschis porțile sufletești [...] și **dr Lupu vine să ocupe la timp, golul sufletesc**

pe care dvs l-ați făcut.**Și să fiți fericiți că că el e cel ce vine să-l ocupe , și nu acei [comuniștii !]** în numele cărora ați răspîndit manifeste la Alba Iulia.

-dr.Lupu : La Alba Iulia ați luat 39 % din voturi , și nu ați căpătat nici prima "

Adonis Popov / 3 aug.'32

32.) **Dr.Lupu, intervenție la validări, 3 aug.'32**

(DAD, MO. 3 - 4, șed.din 2-3 aug.'32, p. 84-85)

[**LD : Lupu are o intervenție plină de vervă la considerațiile periculoase, nefondate , tendențioase, particulariste , regionaliste , ardelenești ...ale lui Vaida Voevod, care împărțea pe "regățeni " în români " adevărați "**

și... "liberali " - "liberaloizi " .Sare șaua și el ... dar era greu de rezistat .

Se răfuieste cu Vaida pentru fiecare jignire, pentru fiecare vorbă aruncată iresponsabil ; Sar pe el : Vaida, Călinescu, Madgearu, Potârcă, Mihalache Se aruncă vorbe grele lede ambele părți.]

/ " Numaide ei [PNL] a depins această fericire a dvs ! Un loc de ministru și două locuri de senatori ;

de atîta a fost vorba **ca să fie îndeplinită [fuziunea PNL-PNR]** Și atunci , **noi eram dușmanii țării [PT]**

și ei [PNL] cu voi [PNR] creatorii ei ! "

/ În propaganda contra lui, s-au legat manifeste de gîtul unui cîine lup (ilaritate)
El a văzut, personal, acesasta, la Teiuș. Dar țărani ardeleni au priceput... și au zis că lupii din Regat, nu au mîncat atîtea oi cîte a furat Boilă...

Cere o despăgubire pentru proprietarii celor 3 cîini lupi, sacrificați pentru... el .

El n-a venit la Alba ca să se măsoare cu Maniu . El știe istoria țării.

"Cînd am primit să candidez la Alba, am făcut-o **solicitat și rugat de țărăimea ardeleană** ,

din 4 circumscripții din județ, care **mi-au dat candidați chiar pe medicii lor chirurgi**, cari îi caută de 10-15 ani..." Ex . dr.Mirca Albini (Sebeș) ,

" Eu am candidat în Ardeal, **solicitat de intelectualitatea ardeleană** de cea mai pură speță [...]

Dacă i se reproșează că din cei **23 candidați , capi de listă, are doar 2 ardeleni** ... este regretabil că doar atîți "culturali" au dat curs îndemnului țărănesc...

33.a) Augustin Popa (PNT) , replică lupiștilor la validări , 3 aug.'32

(DAD, MO 4, șed.din 3 aug.'32, p. 85- 87)

Nu voise să ia cuvîntul , considerînd prea scump plătit timpul acuzelor reciproce.

Ține să precizeze că **vina** pentru această **pierdere de vreme, păgubitoare și degradantă**,

o poartă, în întregime, dr.Lupu și oamenii săi.[.....]

" Trebuie să constat că **dr.Lupu** vrea să continue **aceeaș școală și aceeaș linie de conduită** ,

pe care a răspîndit-o în lungul și în latul țării , **în cursul campaniei electorale ."**

Dă și el cîteva mostre din arsenalul electoral lupist :

/ < **Cîntecul mincinosului** .Cărăruie, cărăruie , Uite-l ... nu e ! El e. Nu e !

Numai atît să cîntați oamenilor **mincinosului Mihalache** , frați argeșeni .

Și nu-l mai credeți, frați argeșeni ! Cîte vorbe-i ies din gură, sunt tot atîtea minciuni ! >

/ <Frunză lată de gutui

Despre Lupu ce să spui ?

În hoți colții a băgat ,

Camăta le-a dărîmat ,

Și ca trăsnetu-a lovit,

Băncile ce ne-au belit ,

Băncile cămătărești, Din București și Pitești . >

-I.Hudiță : Asta vă deranjează !

/ < **Lupu-n Cameră a strigat**

Că țăranu-l dispuiat

Și de bir și de dobînzi

Că toți sunt goi și flămînzi

Doar în Lupu e scăpare

Să ne-aducă ușurare.>

-Voci PT : Așa este! Așa este !

/ < A făcut conversiunea

Acum cere inflațiunea.

Banii să se înmulțească

Țara să se-mbogățească . >

-Voci PT : Așa este! Așa este !

-I.Hudiță : Nu Boilă ! Să se îmbogățească țara !

-Mișu Vasiescu :Ce a făcut dr.Lupu cînd a fost în guvern , în '25 și '26 ?

I-a fericit pe țărani ? I-a belit !

< Ferește-te sătene

pe cămătari și Bănci îi taie

Doar doctorul Lupu Niculaie .

Ferește-te de belciug.....

Votați cu dr.Lupu ca să păstrați pămînturile ">

-Voci PT : Așa este! Așa este !

- **Augustin Popa** : Eu, din județul Satu Mare , țin să declar cinstit și sincer :

toată această propagandă demagogică , nesăbuită, criminală de multe ori,

ar fi trebuit oprită de către organele administrative , **dacă nu ar fi fost în gîndul**

guvernului

păzirea libertăților mai presus de orice ; ea ar fi trebuit oprită ca propagandă criminală pentru țară.

De aceea trebuie să mă mir de faptul că chiar **dr.Lupu are îndrăzneala de a contesta alegerile de la Alba Iulia**, a căror libertate este mai presus de orice îndoială [...]

Vă rog **să nu rămâneți întristați** de spectacolul pe care dr.Lupu ține să-l dea permanent, aici, în Cameră.**Îl face pentru galerie și pentru lumea de afară** .(aplauze la PNT)

[**Îl pune la punct și pentru expresiile neparlamentare cu care-i gratula Lupu pe cei tineri...inclusiv pe el...**]

-Lupu : "Dta ești popă catolic.... " (zgomot, protestări)

"d-sa fiind un canonic și preot **nu-i este permis să arunce insulte la adresa mea " ,**

-Augustin Popa : nu sunt nici canonic, nici preot, ci un biet profesor....

Aug.Popa / 3 aug.'32

33.b.) **V.Serdici (PT) , la validări, 8 aug.'32**

(DAD, MO 7, șed. din 8 aug.'32 , p.)

/ PNT a vrut să strice reputația dr.Lupu, prin Manifeste și baloverne ;

/ L-au folosit pe fostul servitor al dr Lupu (hoț !) plimbându-l cu automobilul , punându-l să-și înjure fostul stăpîn,

Guvern Vaida Voevod.Legislatura II.Sesiunea extraordinară.10 aug.-11 oct.'32

34.a) **Demostene Botez (PNT) , discurs la mesaj, 19 aug.'32**

(DAD, MO 13, 19 aug.'32, p. 284-289)

[LD : **Xerox. La acest discurs, intervin cu precizări interesante lupiștii :**

Adonis Popov, Ștefănescu-Goiceanu, I.Hudiță, IMLeon.

Dem.Botez recunoștea **seriozitatea programuluiPT** , dar îi **contesta suportul ideologic** .

Fără să o spună explicit, el insinua necesitatea întoarcerii la PNT .

Vezi la fișierele : Tărănism,Mentalități Sistem de partid .

34.b) **I.M.Leon (PT-Lupu) , Declarație la mesaj, 20 aug.'32**

LD: **nexeroxată, nefișată .**

Lupu este plecat , de aceea ...

34.c) . **Adam Ionescu (PT- Lupu) , inițiativă legislativă, 22 aug.'32**

Proiect:**Conversia datoriilor urbane**

(DAD, MO nr.15, Sed. Din 22 aug. 1932, pag.324)

-St. Cicio-Pop, președinte: Se ia act. D. deputat Adam Ionescu are cuvântul pentru a prezenta un proiect de lege din inițiativă parlamentară.

-Adam Ionescu: D-lor deputați, **propun un proiect de lege**, din inițiativă parlamentară,**privitor la stabilizarea cursului scrisurilor Creditului Urban la cursul zilei**. Cu alte cuvinte, valoarea nominală să se fixeze pe titluri la cursul zilei.

Știți că **este o disproporție între valoarea nominală a scrisului și valoarea lui reală**, și din cauza acestei disproporții dobânda care se plătește este fantastică, ea ajunge chiar la 28 la sută, trecând cu mult peste dobânda permisă de lege.

-I. Vasilescu-Nottara : Citiți textul , căci este interesant să vedem posibilitatea înfăptuirii acestui deziderat.

Art. 1.-Toate datoriile Societăților de Credite Funciare Urbane, Iași-București către deținătorii emisiunilor și de înscrisuri funciare urbane, pe orice termen,, cu sau fără amortizare, cuprinzând plata cupoanelor (dobânzilor) și plata valorilor nominale ale scrisurilor emise sunt convertite de plin drept, în noi titluri, care se vor emite conform

normelor de mai jos .

Art. 2. - Datoriile proprietarilor urbani, pe orice termen, cu sau fără amortizare, realizate în scrisuri Funciare Urbane, pe valoarea nominală, cu o dobândă de 5 la sută și 10 la sută, după ce vor fi stabilizate la cursul oficial din 1 August 1932, sunt convertite de plin drept, cu data publicării legii de față în Monitorul Oficial, în creanțe ipotecare amortizabile în termen de 40 de ani, cu o dobândă de 5 la sută, respectiv 10 la sută. [**1972 !!**]

Art. 3.- Emisiunea nouilor titluri, prin care se vor converti scrisurile Funciare Urbane emise până la publicarea legii de față, nu vor depăși câtimea sumelor datorite de împrumutați, stabilite conform dispozițiilor din articolul precedent. În consecință, nouile titluri ce se vor elibera deținătorilor în schimbul vechilor scrisuri, vor acoperi cu valoarea lor suma care va rezulta după stabilizarea creanțelor ipotecare.

Art. 4.- Ratele dela împrumuturile ipotecare, realizate în scrisuri funciare pe valoarea lor nominală, neachitate până la publicarea legii de față, se vor recalcula, socotindu-se dobânzi de 5 la sută dela valoarea stabilizării, conform art.2 al prezentei legi. Plata tuturor acestor restanțe recalculate după normele de mai sus,, se va eșalona pe un termen de 40 de ani. [**1972**]

Art. 5.- Deținătorii de scrisuri emise până în prezent de Societatea de Credit Funciar Urban din Iași, care urmează a fi stabilizate în virtutea acestei legi, vor păstra cupoanele exigibile neachitate, prezentându-i însă până în 6 luni dela data publicării în Monitorul Oficial a prezentei legi, pentru a fi achitate la valoarea stabilizării, conform art. 2, în sumă ce corespunde unei dobânzi de 5 la sută.

Art. 6.- Societatea de Credit Funciar Urban Iași-București, va elibera tuturor societărilor împrumutați, la cerere, declarațiuni cuprinzând conversiunea împrumutului ipotecar, cifra împrumuturilor stabilizate, suma ratelor convertite și termenul de plată, cum și consimțământul că aceste operațiuni să fie înscrise în Cărțile Funduare sau în registre de înscripțiuni ipotecare. Aceste declarații și înscrierile făcute în baza acestor declarațiuni, sunt scutite de orice taxe de timbru și înregistrare.

Art. 7.- Deținătorii de scrisuri Funciare Urbane vor prezenta vechile titluri spre preschimbare în nouile scrisuri cum și cupoanele exigibile neachitate pentru ștampilare, conform art. 5, în termen de 6 luni, calculat din ziua promulgării legii în Monitorul Oficial, fără de a fi obligat de a rambursa cheltuielile de confecționare a nouilor titluri. Acest termen poate fi prelungit prin un jurnal al Consiliului de Miniștri pentru încă 6 luni. După expirarea acestui termen, preschimbarea se va face numai contra plății cheltuielilor de confecționare a titlurilor.

Art.8.- Indiferent dacă titlurile nu vor fi preschimbate la prima scadență a cuponului, după publicarea legii de față cupoanele exigibile vor fi achitate după normele specificate în art. 3 și 4 din legea de față.

Art. 9.- Dela data publicării acestei legi, toate execuțiunile contra împrumutaților ipotecari, cari intră în prevederile acestei legi, vor fi anulate.

-D. C. Algiu : Cine semnează acest proiect de lege ?

-Adam Ionescu : Un număr regulamentar de deputați.

-D. G. Ștefănescu-Goiceanu : La redactare a colaborat și unul din miniștrii d-voastră.

-Adam Ionescu : D-lor deputați, cer urgența pentru acest proiect de lege.

35.) Ion Andrian (PȚ-Lupu) , discurs la mesaj, Senat, 23 aug.'32

(DAD, MO.9, șed din 23 aug.'32, pag. 188)

▣ **Guvernările :PNT / Iorga -Argetoianu / Vaida /**

"Partidul Țărănesc , real, reprezentant al intereselor acestei clase, privește cu uimire și cu surprindere , modul în care se desfășoară viața politică a țării, în acești din urmă doi ani.

După marea și dureroasa decepție națională a **primului guvern național-țărănesc** , a venit neașteptata și neconstituționala **chamare la cîrmă a două personalități** cari - oricît de mare valoare în domeniul intelectual , una , și în cel financiar , alta , ar crede că au - erau lipsite de acele rădăcini adînci de simpatie și de încredere ale masselor populare [.....]

După ce partide atît de mari , ori istorice, rînd pe rînd stăpînite de egoismul lor de organizație, pus de multe ori mai presus de interesul superior al statului, **au fost deficitare în rezultatele guvernărilor lor, două erau soluțiile** care puteau fi încercate

[.....] **guvern de concentrare** al tuturor forțelor politice , vii, reale, și gata de sacrificiu , unite în jurul unui **program minimal** [...] . A doua soluție [...] **guvern neutru pentru alegeri** [...]

În loc de aceste soluții sincere , bazate pe dreptate și adevăr, **spre surprinderea generală** a întregii lumi politice , și, poate, chiar a partidului d-voastră, **țara s-a trezit , din nou, după un an, cu guvernul ce abia se răsturnase** din motive de **flagrantă incapacitate în conducerea țării și neonestitate în mînuirea banului public.**

Timpurile sunt prea grele [...] ca **să ne putem juca** cu formula sofisticată prezentată țării -

formula guvernului de alegeri. Respingem cu tărie această ipocrizie și cerem ca adevărului să i se spună numele pe față : **a fost chemat la putere PNȚ , culmea ironiei,** în urma Raportului consilierului financiar Rist,

de ale cărui mari vini , în primul rînd, acest partid era răspunzător. [.....]

" Vă cunoaștem și vă știm, și ideile , și metodele, și oamenii. Sunteți astăzi - cum ați fost și în trecutul apropiat -

incapabili să pricepeți că ne aflăm la o cotitură a istoriei [.....]

V-ați înglobat pe făgașul vechilor partide ,în cari oamenii regimului și favoriții partidului sunt mai presus de țară nimic nu arată că în decurs de un an de opoziție , v-ați schimbat penibila mentalitate. [.....]

De aceea, **Partidul Țărănesc** , real exponent al opiniei publice, [...] **va refuza de la început orice credit și respinge proiectul de Răspuns la mesaj "**

Ion Andrian / 23 aug.'32

36.a) **I.Hudiță** (PȚ-Lupu) , **discurs la mesaj, 24 , 26 aug.'32**

(DAD, MO 16 , 18, șed. din 24, 26 aug.'32, p.)

[LD : este și el unul din **istoricii de profesie** care s-a implicat în politică militantă.Prof.univ.la Iași. Ar fi interesant dacă... ai emite vreo opinie despre **capacitățile politice ale istoricilor !**

Ca impresie generală, de sigur da ! (motivează, legitimează , decupează, compară, exemplifică, citează, încearcă

un "sistem") Iată : **Iorga (PND) , George Brătianu (PNL-2) , Victor Papacostea (PNL-2) , Al. Lapedatu (PNL-1) , Victor Iamandi (PNL-1) , I.Nistor , CCGiurescu (PNL-2) , I. Hudiță (P-Ț.) , Gh.Zane (PNȚ) , Silviu Dragomir, I.Lupaș , I.Z.Codreanu sunt istorici - parlamentari .**

I-a ajutat Istoria , sau sunt "dependenți " politic? De la caz la caz .

Istoria este aservistă susținerii doctrinei în care sunt înregimentați.

În cazul lui Hudiță : "Țărănismul" Încercare de abordare istorico-sociologică a evoluției societății românești : socialism, liberalism, neoliberalism, țărănism. Mai mult " contribuție profesională " decît originalitate.]

Hudiță / 24 aug.'32

▣ **Partidul țăărănesc**

Va trata 3 probleme :

1 Care este **semnificația frământărilor de astăzi** ?

2 Ce rol are, în aceste întâmplări, **Partidul Țărănesc** de sub președinția d-lui **dr.Lupu** ?

3 Să explice **doctrina acestui partid** , în comparație cu celelalte partidedin România.

Hudiță / 24 aug-'32

▣ **Dificultățile analizei politice**

Fenomenele sociale sunt formate dintr-un **infini număr de componente sociale, politice, financiare, economice**, etc.

O altă categorie de dificultăți , decurg din **rolul efortului individual** (depinzînd de numărul indivizilor care luptă, de sensul în care ei militează, - în acord sau dezacord, caz în care se neutralizează) .

A treia categorie de dificultăți decurg din **instabilitatea permanentă a societăților omenești** .

Toate aceste dificultăți **se prezintă în fața omului politic cînd încearcă să explice semnificația vremurilor** în care trăește.

Instabilitatea societăților omenești are la bază **3 cauze fundamentale** :

înmulțirea populației, ridicarea standardului de viață și progresul tehnic.

Nu mai cine are obișnuința acestor speculații teoretice, poate să-și dea seama cât este de primejdioasă încercarea de a recurge la formule simpliste, dogmatice. Cu toate aceste dificultăți, **noi nu putem renunța la încercarea de a le explica. "Recunosc** de la început, pentru tot ce va urma, **șubrezenia teoretică** a terenului pe care mă plasez, șubrezenie pe care, din nenorocire, **o găsim la baza tuturor disciplinelor sociologice**, că doar de aceasta

sunt tratate cu **epitetul ironic de < discipline conjecturale >** " dar

"Dintre oamenii politici cari au posibilitatea să se miște în acest domeniu cu mai multă siguranță, sunt cei înarmați

și cu o cultură specială istorică, care le permite să judece evenimentele, pentru simplul motiv că **istoricul poate să-și explice fenomenele sociale cu ajutorul unor serii istorice**, fenomene pe care **ceilalți oameni politici nu le pot aprecia**, decît cu ajutorul unei **perspective istorice**, și aceasta nu se poate avea, în general, decît după ce au trecut evenimentele, **după 10-20 de ani**, cel puțin. "

-Voce "Cum, de exemplu, face d.lorga !"

-ACCuza : "Cei mai răi oameni politici sunt istoricii ! "

-I.Hudiță : Nu vă dau dreptate, decît pentru dl lorga, față de care fac toate rezervele "[...]

cîte erori se găsesc în teoriile d.lui lorga "

-ACCuza : "Eu nu m-am gândit la d.lorga ci la istorie, ca disciplină a politicii ...

-G-Ștefănescu -Goiceanu : "Atunci v-ați gândit la **d.Gheorghe Brătianu** ...

-ACCuza :... pentru că **istoria te învață să judeci împrejurările după ceea ce a fost** ; pe cîtî vreme, **ce se întîmplă azi, nu se potrivește cu ceea ce a fost "**

-Hudiță : Veți vedea, totuși, că ceea ce se întîmplă azi nu este o **improvizație**, ci este o **consecință logică a unor evenimente politice din trecut** ... "

-ACCuza : Aceasta este altceva. Evoluția istorică este una, iar concepția istorică este alta."

-Hudiță : "Multe din lucrurile care le voi spune aici, le-am învățat și la **cursul d-voastră de istoria doctrinelor**

economice, cînd pregăteam licența la Facultatea de drept din Iași.

-ACCuza : " În cazul acesta sunt impecabile, și aveți dreptate să le susțineți " (**ilaritate**)

Hudiță / 24 aug.'32

▣ **Seriile istorice**

[Trece în revistă epocile istorice - sclavajul, servajul- vechile regimuri - rev.engleză, franceză, rusă.]

Din ele trage două concluzii : Că societățile omenești au indicatul **sensul net spre care evoluiază** :

eliberarea și asigurarea **unei vieți tot mai bune pentru individ, pentru toți oamenii** ; **că etapele de eliberare** ale omului sunt **din ce în ce mai scurte** ;

Veacul al XIX / XX **a lichidat vechiul regim** din Europa și a instaurat **regimul democratic -parlamentar**, avînd doi adversari :

/ la dreapta, reprezentanții vechiului regim, **cu doctrina corporatistă** ;

\ la stînga, socialiștii, cu **doctrina socialistă a lui Marx și Engels** ;

Marx, punînd la baza cunoașterii fenomenelor **concepția materialistă a istoriei**, consideră că

revoluțiile anglo-franceze nu au eliberat individul din p.d.v economic, ci numai din p.d.v politic și social, și că **această operă de eliberare** nu poate fi realizată de societatea burgheză, ci de **clasa proletară, condusă de partidele socialiste.**

Au mai fost și alte " formule " : guvernul de tehnicieni [**lorga**], **< ritmul nou >** [**georgiștii**] (căruia un ghiduș de la Iași i-a spus **< Ritm nou din vin vechi >**)

lată deci **regimul parlamentar actual** (cu sistemul consultării masselor, pe bază de sufragiu universal, cu alegeri libere) încadrat de **cei doi adversari** mai importanți : doctrina **"statului corporativ"** (care are un reprezentant recent, în Senat, prin M.Manoilescu) și **formula "socialistă"** .

Hudiță / 24 aug.'32

▣ **Constituția 1923**

▣ Proprietatea - " funcțiune socială "

Pe măsură ce procesul economic s-a dezvoltat , "libertatea economică "clamată de liberalismul clasic, **necesita o îngrădire**. De la sfârșitul sec.XIX , **și -a făcut drum** printre juriștii statului actual burghez , **teoria <funcțiunii sociale >**, mai ales în materie de proprietate . **Ea este admisă astăzi aproape în întregime** și "trebuie să recunoaștem că **Partidul Liberal** , căruia i se reproșează a fi **cel mai reacționar din partidele românești** - ceea ce nu este exact - **și-a însușit această teorie la 1923** , și **a pus-o la baza Constituției de astăzi**.

"Într-adevăr ,**Constituția de la 1923** este alcătuită în **spiritul acestei teorii** ,a < **funcțiunii sociale** > ,

o teorie superioară <concepțiunii individualiste > , care a dominat evoluția societății europene a secolului al XIX-lea ;

căci **Constituția de la 1866** (copiată după **modelul constituțiilor din Occident** , belgiană, italiană și franceză,

redactate la rîndul lor în spiritul <concepției individualiste>, proclama libertatea individuală și proprietatea

< sacră și inviolabilă >) pe cîtă vreme **Constituția de la 1923** declară că **libertatea individuală și proprietatea**

sunt numai **< garantate >** , adică **numai în măsură în care interesul general o permite.** "

-Mihai Jakota : Trebuie să recunoașteți , dar, că **Partidul Liberal a trecut la socialismul de stat** .

-I.Hudiță : Da, trebuie să recunosc , ca să fiu obiectiv, că **Partidul Liberal a acceptat și el teoria "funcțiunii sociale "**

De aplicarea acestei teorii ,depinde , în fond, **tot sfârșitul luptei**, care este angajată **între statul burghez și cel socialist**.

Hudiță / 24 aug.'32

▣ Doctrina țărănist-lupistă

[**LD** aş putea să admit deplasarea **PȚ** de la "stînga radicală " spre "centru " ... și, astfel, o reconciliere cu **PNȚ** ?

Greu de spus ! Există o prea mare îmbulzeală spre acest "centru" ...

Aş putea , după autodenunțarea lui Hudiță , să plasez **PȚ în categoria partidelor "radicale "**

dar... iar, **este greu de demonstrat ...în România aceste granițe sunt greu de trasat !**]

Partidul țărănist își face din **teoria " funcției sociale "** , **fundamentul doctrinei sale** , înțelegînd că **principiul libertății individuale** , atît în domeniul material , cît și în cel moral,

nu poate fi **admis** decît în măsura în care **el nu jenează interesul colectivității** .

În **nov. 1931**, **PȚ** , sub președinția dr.Lupu, în **Congresul ținut la București**, și-a **schimbat radical programul**

și **l-a pus în conformitate cu spiritul acestei teorii** .

[**LD** : ohoho ! **ce frază mai are și Hudiță !** Te rătăcești prin hudițele sale ! **Atenție cîte a îngrămădit î !**]

" Între **statul corporativ** , deoparte . și între **formula socialistă** , pe de altă parte , **partidul nostru** , atașat profund regimului parlamentar ,

socotesc că , **radicalizînd statul în întregime** , în toate direcțiile,

noi suntem în stare **să traversăm , cu regimul actual** ,

această **ultimă perioadă din liberarea omului** , liberarea economică,

fără să recurgem la formula socialistă ,

pentru motivul că **noi punem la baza metodelor noastre tranziția lentă** , cu

respectarea libertăților individuale , care trebuie să recunoaștem că este **cea mai**

importantă cucerire în lupta grea de liberare a individului ,

din Antichitate și pînă azi, și **nu ne putem juca cu dînsa**,

oricît ne-ar prezenta nouă socialistii , de agreabilă, perspectiva unei dictaturi a proletariatului , care ,

în fond, oricît de scurtă ar fi ea, nu e mai puțin adevărat că **presupune suprimarea libertății individuale** ,

pentru un timp cel puțin."

-Teodor Rosnovan : Numai o singură întrebare Este o neînțelegere .**Noi, Social-Democrații,**

nu suntem adepții dictaturii proletariului.

-Hudiță : Îmi pare bine de această declarație a d-voastră

-Rosnovan : Diferența dintre noi și bolșevici vine tocmai din aceasta , că noi suntem contra dictaturii

și pentru democrație. **Dacă** noi vom avea majoritatea, iar minoritatea se va opune hotărârilor luate ,

atunci vom întrebuința imediat dictatura, ceea ce e democrație .

-Hudiță : Îmi permit să iau act cu plăcere de această declarație.

-I.Inculeț : Foarte frumoasă mărturisire.Ar fi interesant ca și conducerea partidului d-voastră să facă această declarație.

-Hudiță : Dle deputat Rosnovan , iau act de declarația pe care ați făcut-o că PSD din România

este contra dictaturii proletariului .Pe lângă simpatiile pe care le am pentru această mișcare ,

adaug astăzi un element nou. [...] dar tare mă îndoiesc **dacă** această declarație este în spiritul doctrinei dvs.

aceasta vom vedea-o însă mai târziu, cu altă ocazie." (p. 394)

[LD : mi se pare că a văzut-o , după '48, când cred că a făcut pușcărie]

[.....]

-VTPrelipceanu (LANC) : Față de îmbunătățirile pe care le aduceți d-voastră, pentru țărani,

nu vi se pare că **partidul dvs. ar trebui să se numească** mai curînd **radical-socialist, nu țărănist ?**

Și nu vi se pare că **denumirea de țărănesc** are numai un **caracter electoral ?**

-I.Hudiță : "Nici un caracter electoral.Numai prin faptul că noi punem , în mod principal, în programul nostru

puncte de legătură cu **ridicarea situațiunii materiale a țărănimii ,**

noi **ne justificăm** cu prisosință această **titlatură de partid țărănesc** "(p. 400)

Hudiță / 24 aug.'32

▣ Politica externă

[LD : dacă nu aș ști ce a fost... aș spune că sunt **protocroniști și "europeniști "**]

- **Hudiță :** " Liniile mari ale programului nostru sunt următoarele : **în politica externă, noi suntem singurul partid**

care am introdus în program ideea de renunțare - are să se supere d.prof.Cuza - **la principiul de suveranitate externă ,** în înțelegere , **în acord, cu toți membrii Societății Națiunilor "**

-ACCuza : Nu există, nu recunosc !

-Hudiță : ... pentru a face posibil **ca Societatea Națiunilor** să devină **un tribunal superstatic ,**

capabil **să pronunțe deciziuni obligatorii** pentru toți membrii. "

-ACCuza : Nu admitem acest lucru !

-VTPrelipceanu : Dar cu ce execută aceste deciziuni ?

-Hudiță : Aceasta este o chestiune care **depinde de posibilitățile de organizare a Societății Națiunilor.**

De altfel, este foarte interesant să știți că **nu e nici o primejdie** în principiul acesta , întrucît cei cari fac cea mai mare

obecție în această chestiune , sunt **Marile Puteri , cari nu pot să admită cu ușurință egalitatea completă de**

tratament cu niște state mici, cum suntem noi, așa că din acest p-d-v. nu rămîne , din nenorocire ,

pentru spiritul programului nostru, **decît un deziderat. "**

-Inculeț : Dle Hudiță, **ideea aceasta** ați fi putut-o foarte frumos expune **fără a pronunța cuvintele**

: **<renunțare la suveranitate> ...**

-Hudiță : Dle Inculeț , în ce privește **toate partidele radicale din Occident , inclusiv partidele socialiste,**

la care se mai adaugă **întreaga mișcare a Ligii Drepturilor Omului...**

ACCuza : Care este o organizație jidovească ...

-Hudiță : Îmi pare foarte rău că **nu putem fi de acord** nici pe această chestiune.. **Toate aceste partide au în program această idee**, pe care **noi, ca partidul cel mai de stînga din România, Partid Radical, ne-am însușit-o**, în programul nostru. " (p. 398)
Hudiță / aug.'32

▫ **Parlament.**

[**LD** : trebuie să-l dau în mare parte dreptate ... dar numai pentru că ... "senatorii de drept " nu și-au luat rolul în serios !

Altfel, prezența clerului, a militarilor, a academicienilor , a parlamentarilor cu experiență... etc etc....

putea da o greutate care să-i justifice numele de "maturul corp "]

" În ce privește puterea legiuitoare , **noi am introdus un principiu nou**, și anume , **organizarea puterii legiuitoare** în România **în sistemul unicameral** , considerînd că **o Cameră este suficientă** pentru necesitățile legislative ale statului nostru, cu atît mai mult , cu cît **Senatul, în forma în care este organizat astăzi, cu senatori de drept , prin funcțiuni pe viață**, cu dizolvarea Parlamentului în fiecare an - probabil că de acum înainte chiar la șase luni - cu guverne care se constituie pe cîte două, trei luni, **putem vedea într-o bună zi transformat Senatul într-un mare azil de pensionari** , senatori de drept, apărînd, în fond, **ca o simplă pensiuă a politicianului român.**"(p. 398)

Hudiță / aug.'32

▫ **Școala**

"În materie de școală, noi **suntem pentru o școală democratică**.[...] prin școală democratică , să punem la baza învățămîntului din România **două idei** : școala trebuie să fie un **instrument de cultură generală**

și nu un instrument de tortură pentru copiii noștri .

-Jakotă : Voiți ca elevii **să-și aleagă profesorii ?**

-ACCuza : Iată o idee radicală .

-Hudiță : Nu, aceasta nu este în programul nostru.Poate să o facă Jakotă la cercul de studii PNȚ, unde este membru.

A doua idee , este că statul trebuie **să facă toate sacrificiile** necesare , **sub forme de burse**, pentru **elevii săraci și merituoși**. **Altfel învățămîntul devine un monopol al orașelor, al claselor bogate.**

-ACCuza : Exact.În anume regiuni aceasta **înseamnă înstrăinarea clasei dirigente și înlocuirea cu jidani** ...

Monopolul claselor bogate, în anumite regiuni, **înseamnă monopolul jidanilor.**

-Hudiță : Numai dvs. puteți privi chestiunea așa.**Noi nu o privim sub acest unghi. PȚ, fiind partid radical, nu îi este teamă "de un proletariat de titrați "** , deoarece statul trebuie să-și recruteze personalul , în **toate ramurile de administrație, prin concurs**.Este în interesul societății ca acel funcționar să-l aleagă nu din 10, ci din 100 .

-Jakotă : Dar cu ceilalți ce facem ?

-Hudiță : Nu vrea să intre în amănunte.**În Occident**, în Franța, Italia, Germania, Anglia, către sfîrșitul sec. XIX ,

s-a rezolvat **fără nici o inițiativă legislativă** , prin simpla stare de fapt : **famiile** , văzînd greutatea acestor

concursuri, **i-au îndreptat în alte direcții** .Astăzi, la concursul de agregatie de la Paris, se prezintă 2-300 de licențiați, pentru o catedră, și nu reușesc decît 10.

Este **o chestiune pur și simplu de adaptare.[!!!]**

Cînd familiile române vor ști că copilul lor , cu licența în buzunar, nu înseamnă implicit că are dreptul la o slujbă de stat, îi vor îndrepta spre alte cariere .(p. 399)

Hudiță / 24 aug.'32

▫ **Administrația**

Noi am introdus în program , **principiul descentralizării definitive** care să permită statului , județului, orașului, regiunii,

o totală posibilitate de dezvoltare. Descentralizarea , cum o vrem noi, nu înseamnă nici

pe departe ceea ce a făcut PNT.

PȚ cere reducerea funcționarilor destat . (p. 399)

Hudiță / 24 aug.'32

▣ Economia.

PȚ este pentru **principiul libertății absolute a comerțului**, cu rezerva acelor întreprinderi care servesc apărarea națională.

" Partidul nostru este pentru **trecerea în posesiunea statului a instrumentelor importante de producție** [!?!]

De aceea, el este **pentru extinderea monopolurilor** și este **contra oricărei cesiuni de monopol** " [LD ? adică cum ? !]

▣ Proletarii

"În ce privește **muncitorimea** , partidul nostru **își însușește întregul program de revendicări profesionale ale ei**,

cu principiul celor **8 ore de muncă** , introducînd la fel în programul nostru **problema asigurărilor sociale** , pe care dorim s-o extindem la toată lumea muncitoare."

▣ Armata

Reducerea serviciului militar la 1 an, iar economiile să servească **la înzestrarea ei**, pentru ca soldatul să nu devie simplă "carne de tun "

Hudiță / 24 aug.'32

▣ Minorități.

" Programul nostru este simplu.Poate, nici un partid nu are posibilitatea de a se pronunța în această chestiune , cu mai multă sinceritate , decît partidul care are ca șef pe **d.dr.Lupu, care de la 1904** , de cînd s-a pus în discuție **problema evreească** în România, a declarat că , pentru dînsul, **nu există o problemă evreească**.

-G.A.Cuza : La 1907, cînd era prefect liberal, gîndea altfel !

-ACCuza : Există o problemă evreească în toată lumea ; și în România , unde sunt mai mulți jidani,nu există !

-G.A.Cuza : Avem documente că **șeful dvs. . d.dr.Lupu, la 1907, ca prefect liberal, vedea cu totul altfel ca în 1904(întreruperi)**

-Hudiță : Dacă ar fi să intrăm în explicațiuni de acestea , din trecut, n-am termina ; și eu vreau să termin...

... noi suntem un partid care **recunoaștem minorităților toate drepturile** , pentru a-și cultiva individualitatea lor etnică,

cu o singură condiție , **noi le cerem loialitate față de statul român.**

Noi suntem un **partid de armonie socială** , care **condamnăm** , prin spiritul programului nostru,

orice idee și orice partid , care poate **să aibă la bază lupta pe ideea de rasă sau de religie.** (p. 399)

Hudiță / 24 aug.'32

▣ Țărănism lupist

"**Noi ne intitulăm Partid Țărănist** .Aceasta **nu înseamnă că punem la baza doctrinei noastre lupta de clasă** .

Nu, noi profesăm în această materie **teoria că o societate este un organism viu**, așa cum d-ta , dle prof. Cuza,

expunea, foarte frumos, concepția lui **Scialoja** (preluate de la Hansen) , în ceea ce privește organizarea statului modern.

-M.Ralea : Observ că s-a transformat Camera într-o academie , unde au loc discuții între profesori !

-Hudiță : " Noi plecăm de la ideea că în **Țara Românească** , între **clasele sociale** , există un **profund dezechilibru** ,

în **detrimentul clasei țărănești** . Și, deși **noi suntem un partid al armoniei sociale** , înțelegînd , încă o dată repet,

că toate **clasele sociale în România sunt deopotrivă de utile** organismului social, noi înțelegem prin programul nostru să **venim cu o serie de reforme în interesul**

tărănimii, pentru a o ridica

atît din p.d.v. al **stării ei materiale cît și intelectuale** , pentru **a restabili echilibrul** care nu există astăzi între clasele din România. " Printre mijloacele importante, PȚ vine cu următoarele soluții :

/ Lupta pentru a pune bazele unei **mici proprietăți țărănești definitive** , sub denumirea de "**Cămin Țărănesc** " ;

/ Protejarea muncii țaranului prin înființarea unui **Credit Agricol** ;

/ **Conversiunea datoriilor agricole**, prin **generalizarea la toate categoriile de debitori** ;

(**argumentează necesitatea generalizării**) Formula simplă : să anulăm toate datoriile, fără nici o rezervă, cu cca 60-70 % ,

cu cît a crescut leul prin inflație ; suspendarea execuțiilor silite pentru un an ; posibilitatea creditorului de a-și recupera banii

în 2-3 ani, nu în 30 !(p. 400)

Hudiță / 24 aug.'32

▣ Datoriile externe

[...]suntem pentru **anularea imediată a plății cuponului extern** , pe timp de **un an de zile...**

-**G.A.Cuza** : Aici ne urmați pe noi...

-**Hudiță** : ---și **absolut contra** ca aceasta chestiune să fie rezolvată prin **noi**

împrumuturi [...] ori de cîte ori s-au făcut împrumuturi în vederea consumației a fost o nenorocire . (p. 400)

▣ Inflația ! restabilizarea leului !

"... ca partid țărănesc, **suntem pentru inflație** întru cît avem la baza convingerilor noastre ideea că o inflație limitată ,

nu aruncarea în necunoscut , este **cel mai bun mijloc** prin care se pote veni **în ajutorul țaranului** , deoarece țaranul cumpără mai puțin decît vinde . (p. 400)

Hudiță / 24 aug-'32

▣ Dr LUPU : demagog ?!

▣ Etică politică .

Noi, de pe **băncile "lupiste"** , suntem obișnuiți cu **epitetul de " demagogi "** ; dr Lupu ar de multă vreme acest epitet.

În **generația lui, de la 1905, dr Lupu** este unul dintre "**cei mai originali oameni politici** " , care a avut "darul "

de a prinde din zbor problemele prezentului, de a le pune la ordinea zilei și... de a propune soluții.

/ Cînd a fost vorba de Legea contra cametei, a fost acuzat de "demagogie" , ... ca după cîteva luni acea lege

să se aducă...după ce făcuse ravagii și ruinase mulți proprietari agricoli...

/ Cînd dr. Lupu a început lupta pentru Conversiune, a fost taxat de " demagog " ... apoi toate partidele ,

de voie de nevoie ... să vină cu proiecte de lege....

-**ACCuza** : noi am pus mai întîi această problemă ; pentru ocrotirea căminului rural din Bucovina...

(se iscă o polemică între ei privind adjudecarea chestiunii)

(**LD** : Camera ne mai fiind în număr, continuarea se amîină pentru o ședință viitoare

În ședința următoare, rezumă cele spuse apoi trece la alte probleme .)

Hudiță / 46 aug.'32

▣ Sistemul de partide.

[**LD** :teoretic, abordarea lui Hudiță este frumoasă.Este însă simptomatic că el nu aplică propria teorie la partidul său,

pentrucă l-ar fi trecut...la categoria "partidelor artificiale "- fie "personale" fie " dizidente " .

Așa ... pretenția lui de "obiectivitate" ... șchioapătă !]

Partidele politice din România se împart în general în două categorii : **serioase și**

artificiale.

Partidele serioase sunt cele care au o doctrină, un program ; care au în spatele lor puternice realități sociale .

Partidele artificiale : grupări de ordin personal , care **trăesc prin prestigiul unui șef** ; sau au la bază **o simplă dizidență** ;

grupări ce au **la bază ura de rasă sau de religie** .

-**prof.ACCuza** : Dar acelea care au la bază naționalitatea ?

-**Hudiță** : v-am mai răspuns."**Ca partid radical țărănesc, nu putem privi problema sub unghiul pe care o priviți dvs."**

-**ACCuza** : Sub care unghi ?

-**Hudiță** : "**Sub unghiul unui naționalism șovin."**

-**G.A.Cuza** : " Prin urmare , dta, ca reprezentant al țărănimii, **nu ne poți înțelege doctrina și programul nostru ?**

Foarte frumos ! **Cum vrei d-ta să reprezinți țărănimea cu jidanii alături ?"**(**apluze, întreruperi la LANC**)

El se va ocupa numai de partidele "serioase" : PSD, PȚD-Stere, PNL, PNȚ și PȚ (**exclamații ironice la majoritari**)

Hudiță / 24 aug.'32

▣ PSD

... în ședința trecută, precizase cele două principii ce-i separă ; însă un soc.-dem. a afirmat

că nu este adeptul luptei de clasă...

-**I.Mirescu** : Ca scop în sine...

-**I.Hudiță** : " deși eu mă îndoiesc profund că acest lucru este în spiritul ortodox al marxismului dumnealor.

Nu rămâne , deci, decât **un singur principiu fundamental care ne desparte** , și anume : noi, PȚ, dacă **nu considerăm proprietatea sacră și inviolabilă,**

așa cum a decretat-o revoluția engleză de la sfârșitul sec.al 17-lea, și cea franceză de la sfârșitul sec. al 18-lea ,

noi **privim proprietatea** [...] numai **sub unghiul teoriei funcțiunii sociale** , și nu al concepției individualiste ,

nu suntem însă de acord, nici **cu doctrina Partidului Socialist** , în ceea ce privește considerația că

ultima formă la care tinde să ajungă producția , în mod necesar, **este forma colectivistă.** "

-**I.Mirescu** : " Hotărît că da ! **Noi nu suntem țărăniști, suntem socialiști "**

-**Hudiță** : Evident acesta este p.d.v. al d-voastră .[...] **în domeniul politic și sociologic noi nu afirmăm nici un principiu dogmatic** sau **adevăruri de acestea dogmatice** în care noi - și eu personal -

nu credem deloc." Afirmația dvs. face parte din această categorie.

În orice caz,**Partidul Socialist este un partid serios**, care **are un program, o doctrină** ; are în spate **o puternică realitate** : **muncitorimea industrială.**

"**Depinde de noi , partidele burgheze , țărănești, dacă vom ști să înțelegem adevăratele interese ale țărănimii ,**

și vom reuși să le realizăm, **dacă social-democrația , sub forma unui socialism agrar , nu va reuși mîine, să se apropie de aceste masse țărănești , neglijate de noi "**

(**apaluze la PȚ**)

Acest fenomen a început **deja în Franța să îngrijească** nu numai **partidele de dreapta**, dar **și pe cele de stînga**,

ca **Partidul Republican- Socialist sau Radical -Socialist**, și **elemnte de stînga** , ca Daladier , Herriot,

care sunt **preocupate serios de acest fenomen** ,

apropierea socialismului francez de o mare parte din țărănimea , care nu a fost satisfăcută în întregime

prin programele acestor partide de stînga. "Atît a avut de spus despre Partidul Socialist .

-**I.Mirescu** : "**Cu vorbe nu o să țineți țărănimea legată de d-voastră.**" (p. 444)

Hudiță / 26 aug.'32

▣ PȚD-Stere

" **Despre d.Stere am puține cuvinte de spus...**

-ACCuza : "Nici un cuvânt , căci nu există în Camera aceasta."

-I.Hudiță : " Partidul Țărănesc -Democrat prezidat de d.Stere, deși n-are reprezentanți în această Cameră

- e reprezentat numai în Senat - nu e mai puțin adevărat că este un partid care are o doctrină

- v-a dat-o dvs , național-țărăniștilor , ne-a dat-o și nouă, în parte - ;

pe noi nu ne despart decît chestiuni de nuanță , și ceea ce mai mult sunt chestiuni în legătură cu soluțiunile imediate ale crizei ; **cu liniile mari ale doctrinei PTD , noi suntem de acord**, și nu e mai puțin adevărat că , deși nu are reprezentanți aici , **PTD al d.lui Stere , are în spatele lui un mare număr de țărani basarabeni."**

-ACCuza : Cea mai mare eroare ! S-a văzut la ultimele ageri .[unde LANC a avut procente mari]

-Hudiță : " Cu regret, că trebuie să fac aici declarațiuni care, fatal, vor șoca pe eminentul meu fost profesor, d.Cuza.

Însă eu consider că este profund regretabil **că o lege electorală injustă, n-a permis unui mare om politic ca Constantin Stere să intre în Parlament .** (aplauze pe unele bănci PNȚ și la PT)

-ACCuza : Ce om politic ?! (întreruperi, zgomot)

-Hudiță : " Consider profund regretabil că această mare capacitate politică, una din cele mai mari personalități politice ale României contemporane ... (exclamări ironice la LANC) **este în permanență ținută departe de posibilitatea de guvernare** (aplauze pe unele bănci PNȚ și la PT)

-ACCuza : "Să nu faceți apologia trădătorilor " (Întreruperi, zgomot)

-Hudiță : "Sunt fericit că găsesc și unele aplauze în rîndurile majorității (Întreruperi LANC)

Eu nu vreau să fac aici procesul acestei chestiuni, dar **declar categoric**, în toată conștiința,

că nu consider pe d.Stere trădător deloc, ci drept un mare nedreptățit. "

-Bogos : " D.Stere a avut posibilitatea să guverneze doi ani de zile Basarabia și a arătat cum știe să guverneze .

Locuitorii au rămas profund nemulțumiți "

-Hudiță : " L-ați eliminat din partid, întrucît reprezenta aripa stînga a dvs. " (întreruperi la PNȚ) (p. 444)

Hudiță / 26 aug.'32

▣ Partidul Național Liberal - ducist

[LD : iată că **istoricul din el** îl scutește de afirmații politicianiste, absurde, pătimase .. ; Efortul lui de obiectivitate este remarcabil, dar este posibil doar.... pentru că este în PT-Lupu, pentru că sunt la cuțite cu PNȚ... pentru că Lupu are a-și legitima trecutul " liberal " și ...participarea la guvernarea liberală postbelică.

Indiferent , însă, de aceste dedesubturi, Hudiță apare obiectiv și nuanțat .]

În fața acestor **partide de stînga - socialist, lupist, sterist-** se ridică , **la dreapta, Partidul Liberal .**

(de PNȚ urma să se ocupe la urmă)

"Partidul Liberal este un partid care are în spatele lui o puternică realitate socială.

El are **puternice categorii sociale** ale căror interese și-au găsit exponentul în partidul liberal :

marea finanță, marea industrie, marea proprietate -ce a mai rămas din ea -

funcționari înalți și chiar **elemente mai înstărite din țăranime** , care reprezintă o mică burghezie rurală .

" Este un partid vechi, un partid istoric, un partid a cărui istorie se confundă , în mare parte,

cu istoria contimporană a României. Cine își închipuie că poate să distrugă un astfel de partid ,

dacă este un om inteligent, înseamnă că dă dovadă de o **mare naivitate. Un partid ca Partidul Liberal**, cu ceea ce reprezintă el **ca doctrină, ca program, ca trecut, și cu clasele sociale cari îi stau în spate, nu se poate distruge.**

[**Atenție L. D : o incitantă pistă de analiză , cu care sunt , în mare parte, de acord.]**

" S-a întîmplat de la război încoace , **un fenomen foarte interesant** în viața politică a României :

constituirea unor grupări noi, care, toate - notați bine ! - **s-au plasat în stînga PL, căutînd să forțeze PL să ia locul Partidului Conservator**, dispărut după război.

"Trebuie să **recunoaștem** că aceasta este, poate, **dovada cea mai puternică de trăinicie**, care a dat-o Partidul Liberal,

că, **în loc să se deplaseze spre dreapta, a rămas cantonat ferm pe pozițiunile care le avea înainte**,

de **susținător al unui regim parlamentar**, vom vedea, înșă, cu ce rezerve.

"**Partidul Liberal nu a luat locul conservatorilor**, și am asistat la acest **spectacol interesant** :

Conservatorii, care nu au putut să-și găsească loc, constituind aripa dreapta la liberali, **au constituit un element de bază la Partidul Național Tărănesc [!!!]**

(**aplauze la PT și PNL**) [.....](p. 445)

Hudiță / 26 aug-'32

▣ **PNL-georgist**

[**LD Polemică "dulce"**, moldovenească . **Toți erau... ieșeni**, sau cu studii universitare la Iași

Ba erau (cu excepția lui Cuza), istorici !]

Pentru aceste considerațiuni, pe mine și pe noi, PT de sub șefia dr. Lupu, **nu ne va surprinde nici odată**

cînd în cursul acestei legislaturi, vom vedea PNL susținînd interesele categoriilor sociale,

care am văzut că **formează forța lui electorală.**" [.....]

-**GACuza** : De care ramură a Partidului Liberal vorbiți ?

-**Hudiță** : "**Vorbesc de Partidul Liberal ducist**, pentru că pe **celălalt eu îl consider o simplă dizidență**"

-**C.Toma (PNL-2)** : Dvs vorbiți în numele dr. Lupu, sau în numele dvs personal ?

-**Hudiță** : În numele PT de sub șefia dr. Lupu, care are din **noembrie trecut un program radical.**

Dvs vreți să **ne acuzați că suntem un partid personal, dar nu suntem** "

-**C.Toma** : Dl dr. Lupu **ne consideră Partid Național Liberal** .

D-voastră, dintr-o rachiună personală, [!?!] **ne considerați dizidență.** "

-**Hudiță** : Nu am introdus rachiune personale în considerațiunile pe care le-am exprimat aici .

-**C.Xeni (PNL-1)** : " Ca să mulțumiți pe d.Toma de la Iași vă rog să spuneți că **PNL sunt dumnealor, și că noi suntem o foarte mică dizidență** "

-**G.A.Cuza** : Eu am intervenit ca să arăt că **există dizidențe** sau fracțiuni. Prin urmare nu poate fi vorba

nici de un mare partid, nici de omogenitate.

-**Hudiță** : tot ce am spus eu nu poate să blezeze pe nimeni. [...]

Eu voiam să evit un răspuns în ceea ce privește **raporturile între cele două partide liberale.**

Înșă, pentru că d.Toma mi-a pus această întrebare, **eu voi răspunde** :

prin toate considerațiunile pe care le-am făcut aici (**arată spre PNL-2**) cu privire la **epoca în care nu era această**

dizidență, și dvs erați pe băncile acelea (**arată spre PNL-1**)

-**CCGiurescu (PNL-2)** : " Nu ne jenează deloc, ne distrează "

-**Hudiță** : Din p.d.v. pe care m-am plasat eu, nu trebuie să vă jeneze cu nimic ce am spus. La d. voastră nu există decît o singură preocupare, , căci **pînă astăzi eu nu cunosc**

o ideologie a d. voastră, deosebită de a Partidului Liberal, căci **< ritmul nou >** noi știm că nu este decît **o formulă fără conținut**, formule cum am mai văzut noi și altele ,

în ședința trecută. Dvs nu aveți decît o singură preocupare - un lucru foarte vechi - o preocupare pur și simplu ,

de a aduce un alt om la șefia Partidului Liberal. Dvoastră spuneți că sunteți două partide deosebite,

fără a vă deosebi ca program. "(p. 445-446)

Hudiță / 26 aug.'32

▣ **Regimul electoral, alegerile .**

"Dacă **în principiu, PL admitea regimul parlamentar**, în **practică** înșă el și-a permis o

oarecare libertate

În ce privește "**supravegherea**" funcționării acestui regim. Și când zic "supraveghere", folosesc un eufemism.

"Li s-a reproșat, însă, prea mult liberalilor acest sistem e "supraveghere" a funcționării regimului parlamentar [...] acum, după exemplele pe care d-voastră național-țărăniștii le-ați dat, de a face alegeri mai libere decât d-voastră; considerăm că aceste reproșuri au fost prea multe, ca să mai credem posibil de astăzi înainte, alegeri de cum s-au făcut în 1928, ar mai fi posibile. . (p. 445)

Hudiță / 26 aug.'32

▣ Partidul Național Țărănesc.

"Despre PNȚ vă mărturisesc că la început **am avut mari ezitări**, dacă **să-l clasez în prima categorie de partide**

["serioase "] întru cât în fața acestui partid **stau mai multe semne de întrebare**, pe care le voi analiza imediat.

[...] este bine să vă prezint câteva fapte în legătură cu origina constituirii acestui partid, fără să recurg la prea multe fapte.

"PNȚ este format din două ramuri principale :

ramura țărăniștă din Vechiul Regat și ramura istoricului și **vechiului Partid Național** din Transilvania.

Pe lângă aceste două ramuri, **profund deosebite ca ideologie și ca preocupări**, se mai găsesc în PNȚ și **o serie de fracțiuni, de biserițe, de grupulețe**, cari, fiecare, își păstrează preocupările, **de o ideologie fundamental deosebită :**

Există **un bloc basarabean**, chiar foarte **nemuțumit** în momentul de față, de direcțiunea PNȚ ;

mai există **un grup bucovinean** - și nu vreau să mai insist asupra **diverselor mici biserițe**, atât din ramura țărăniștă, din Vechiul Regat, cât și din ramura națională din Ardeal.

"Între toate aceste **fracțiuni și ramuri**, care constituiesc partidul dvs mare,

nu s-a reușit pînă astăzi să se stabilească **sudura necesară unui partid omogen.**

[.....]

Dvs, în conștiința dvs nu mă veți considera lipsit de obiectivitate, când vă declar aici, că **nu constituiți un partid omogen după modelul, spre exemplu, al Partidului Liberal.** Vorbesc numai de omogenitate."

[.....]

Lipsa de coeziune, de omogenitate, a PNȚ, se explică foarte simplu, în ce privește **ramura ardeleană.**

Ramura țărăniștă a ieșit în România **dintr-o epocă de mari frământări cu caracter social**,

coresponzătoare epocii de la 1919, pînă la 1924-1925, perioadă în care **generația de după război**,

după ce au văzut că **România și-a desăvîrșit unitatea ei politică,**

a înțeles că are de acum înainte în calea ei **misiunea de a gospodări România**, de a o consolida,

consolidare care nu se poate face decît pe calea unor **mari reforme sociale.**

Din această preocupare **a ieșit Partidul Țărănesc**, partid în care ați fost cîțiva ani împreună cu d. dr.Lupu.

[Fuziunea]

"Acest partid, ca ideologie, are în general ideologia noastră - minus o serie de puncte,

pe care d-lor **le-au părăsit pentru a face posibilă fuziunea pe baza celebrelor zece puncte,**

condițiuni puse de Partidul Național din Ardeal - în general d-nealor sunt mult mai apropiați de noi

decît Partidul Național din Ardeal, care, **deși are elemente strălucite**, elemente de valoare,

de onestitatea d-lor **Cicio Pop, Vaida Voevod, Iuliu Maniu**, aceste mari personalități ale Românilor din Ardeal

-cari și-au cîștigat în luptele pentru apărarea națională românească de acolo de merite istorice-

nu este mai puțin adevărat că **față de noi**,

[PNR - partid liberal ? partid reacționar ?]

și-au făcut un **prea îndelungat stagiul în cadrul unor preocupări național șovine**,
[!?!?]

pentru **ca acest partid să se poată înțelege cu ramura țărănistă din Vechiul Regat . "**
El va aduce **două dovezi** privind această **deosebire fundamentală între cele două ramuri**.

/ Prima dovadă : De la război încoace , **PNL**, dispunând de mijloace speciale **"a făcut încercări mari "**

să intre în Ardeal și n-au reușit să intre. De ce ?

Pentru că toate categoriile sociale din Ardeal , cari sunt echivalente categoriilor sociale din Vechiul Regat ,

care stau în spatele **PNL**, **n-au găsit nici un moment necesar să părăsească aceste cadre ale Partidului Național** ,

în al cărui program și-au văzut bine susținute interesele ."

/ A doua dovadă **că PNR este un partid reacționar** : o luăm dintr-o observație plasată la stînga acestui partid .

PT a intrat în Ardeal , fără bani, fără organizație, fără oameni, dar **cu un program**.

Țăranii ardeleni au înțeles și i-au dat votul și mandate, înțelegînd că interesele lor nu sunt apărute de vechii conducători...

[2 doctrine]

Noi nu cunoaștem **o ideologie, o doctrină național-țărănistă**, cunoaștem în schimb **una țărănistă și una națională**.

Argumentează cu **discursul lui Socor** - dir "Dimineții" - care își cerea mereu scuze, pentru obiecțiunile făcute.

-**ACCuza** : V-ați aigurat sprijinul lui Socor la " Adevărul " !

-**Hudiță** : Nu mă interesează ! DI Socor a fost ales pe listele **PNȚ** și totuși **a avut obiecții, reproșuri** foarte întemeiate, actualului guvern **pentru Programul** cu care a venit .

[Prima guvernare PNȚ]

" **PNȚ** , **fără o doctrină unitară**, și-a dat **măsura capacității sale în prima guvernare** .

El a lăsat **mari deziluzii** , nu la adversari, dar mai ales la acei membri cari făceau parte din **ramura țărănistă** din Vechiul Regat, și la foarte **mulți intelectuali cari simpatizau** cu mișcarea național-țărănistă. "

[Guvernarea a II -a]

Noi avem convingerea că **a fost adus prin surprindere, nepregătit** (**aplauze la PT și PNL**), **fără program**.

Este suficient să fie citit programul de guvernare , **care face dovada definitivă a dezorientării totale**

care există în rîndurile **PNȚ** (**aplauze la PT și PNL**) , ca un **partid cu mari personalități, cu oameni de seamă,**

dar lipsit de omogenitate. [.....]

-**Hudiță** : vom fi **încîntați** dacă programul nostru va putea fi realizat de d-voastră , căroră **vă dorim să deveniți un puternic partid**.

-**Ralea** : **Nu tentează pe nimeni programul dvs**.

Hudiță / 26 aug.'32

36.b) **Adonis Popov (PT-Lupu)** , **discurs la mesaj, 30 aug.'32**

(DAD, MO 19, șed. din 30 aug.'32 , p.496)

[**LD : discurs nexeroxat, fișe " ; țărănism "autentic "** , opus mentalității orășenești Sugestive portrete psiho-morale pentru : **țaran, orășan, politician** (de toate nuanțele) ; **Starea de frondă a țărănimii : țărănismul cuzist și legionar .]**

Neîncredere în promisiunile **PNȚ** din 1928, 1932 ("Nu cred nimic din ceea ce spuneți ")
Cea mai fină **încercare psiho- sociologică** în explicarea **fenomenul cuzist și legionar** , și **impactul lor cu mentalitatea țărănească**. Nu ca atitudinea de veșnică hlizeală a deputaților atunci cîn cuziștii sau legionarii își xpun doctrina .

Consideră România în **stare "prerevoluționară "** , evaziv avertizează asupra **pericolului boșevic]**

" Statul nostru de astăzi, ros de **cele două crize** : de **criza de încredere** și de **criza economică** ,

a intrat în **faza prerevoluționară** și nu mai rămîne decît un singur lucru : ca această fază

să fie împinsă de noi,
atât de departe, încît orice putere de coercițiune și de stăpînire asupra masselor să fie
fărîmițată ,
prin lipsa totală de încredere a poporului și prin lipsa de autoritate a clasei conducătoare .
" Păcatul cel mare va fi însă că, în loc ca această țărănime a < statului țărănesc > ,
să fie aceea care va conduce mîine destinele țării ,
această țărănime nu va face decît să-și schimbe stăpînul,
pentru că **nu țărănimea** , neorganizată și nepregătită , ca să reziste evenimentelor
extraordunare ,
va fi aceea care va stăpîni ; ci vor stăpîni orașenii , pleava orașelor,
cari au însă **meritul de a fi organizați** , de a fi devotați cauzei lor , și de a-și sacrifica chiar
și viața
pentru tovarășii care luptă la un loc. "
"Prin urmare d-lor : nu **<stat țărănesc >** , nici **<stat capitalist >** , ci **< stat cinstit >** ,
stat cu inimă și cu grijă de popor - **aceasta o cere țărănimea din județul meu.**
În fața profunde neîncredere pe care **alegătorii mei o au față de acest guvern,**
eu nu pot decît să fiu adevărata expresie a lor și să declar : **nu cred nimic din tot ce**
promiteți "(aplauze la PȚ)
Adonis Popov / 30 aug.'32

37.) V.Rădulescu (PNT , Raportor la Adresă) , discurs conclusiv, Cameră , 1 sept.'32

(DAD, MO.21,șed. din 1 sept.'32, p. 582-596)

Intervenții în discurs : **Inculeț, Mihalache, IZCodreanu , IGDuca** ș.a.

[LD : este un doctrinar "țărănist" . În locul argumentelor și analizei aplicate celorlalte
partide

(doctrine, programe, politici ,) el recurge la întrebări retorice, persiflări, etichetări.

Denotă fie aroganță, fie incopetență, fie simplitate.

Este în schimb , un fervent susținător al **regimului parlamentar**, al rolului ce revenea
majorității parlamentare

în mecanismul politic de guvernare, ceea ce confirmă **ponderea acesteia în doctrina**
PNT

Discursul este un rechizitoriu vehement la adresa **PNL-ducist]**

V.Rădulescu / 1 sept.'32

▣ P-Țărănesc-Lupu

Din partea acestuia, au fost mai multe declarații, care s-au complectat.

Ține să amintească partidului, membrilor, dr Lupu, ale căror expuneri le-a admirat de
cîteva ori, că

" la obîrșia PȚ nu este deosebire de ideologie între noi și el."

-**G.Ștefănescu - Goiceanu** : "Vatra este aici (**ilaritate la PNT**)

-**I.Răducanu** : " La întemeierea **partidului Țărănesc**, nici unul dintre **dvs nu erați acolo**
" (**aplauze la PNT**)

-**Ștefănescu-Goiceanu** : Nu era nevoie să fim aici.(**ilaritate la pNT**) [...] eu am fost
toată viața alături de acel care,

cred, **că a tras prima dîră a concepțiunii țărănite în materie politică** ,

în Țara Românească, **d. prof.Nicolae Iorga."**

-**I.Răducanu** : Nici unul din dvs , nici chiar **dr.Lupu, nu a fost la întemeierea PȚ** din
Vechiul Regat . (**aplauze la PNT**)

- **Goiceanu** : Vom discuta noi ideile dvs țărăniste, și "statul țărănesc" al dvs, peste cîteva
zile

_ **V.Rădulescu** : "[...]dr Lupu nu s-a despărțit pe o chestiune de principii și aceasta o
spune un om [el, Rădulescu ?]

care a trăit alături de dr.Lupu .Aceasta s-a întîmplat în 1927

Desprinderea dr.Lupu de PNT

În acel moment, PNT a adoptat , în **Congresul de la Craiova, o Rezoluție** prin care se
cerea **revenirea asupra actului de la 4 ianuarie** (**aplauze la pNT**) **Dr.Lupu a crezut** și

a afirmat atunci , **că este o mare greșeală** ,

pentru că **dovedește** din partea partidului , **o lipsă de tact politic** , această rezoluție
închizîndu-i drumul spre putere. [!]

- **Goiceanu** : **Asupra tactului**, era discuția, nu asupra actului
- **Șt.Cicio -Pop** : îl roagă să nu mai intervină...
- **Goiceanu** : **este o acuzațiune** care angajează atitudinea unui partid și a unui om.

Noi nu o putem lăsa nerelevantă.

- **Rădulescu** :... în acel an, **1927, dr.Lupu se afla pe banca ministerială, alături de liberali !**

- **Goiceanu** : dr Lupu va da el singur explicațiuni . "D-sa este de bună credință [...] chestiunea de tact era următoarea :că **d.Mihalache s-a dus la Craiova și a făcut declarațiunile știute, fără să ia avizul biroului respectiv și conducerea partidului**, într-o chestiune care angaja partidul, și despre care dr Lupu, care era cel puțin "duo " la conducerea acestui partid, nu avea nici o cunoștință.

Și **dr Lupu a protestat împotriva tactului politic al d-lui Mihalache.** Acesta este adevăru

-**Pompiliu Ioanițescu** : " **Să vă ferească Dumnezeu să citim aici actul demisiei doctorului Lupu din partidul nostru, fiindcă veți vedea atunci motivele "** (zgomot, întreruperi

-**Goiceanu** : **Dta ești din vatra țărănistă a d-lui Răducanu ? 20 de ani de viață politică liberală , nu-ți dau dreptul să vorbești acum !** (zgomot, întreruperi

- **P.Ioanițescu** : Nu te aventura ! (zgomot, întreruperi)

- **V.Rădulescu** : " [...] Dar încă odată, **să nu falsificați istoria și să nu credeți** că între dr.Lupu și între partidul din care ieșea atunci , **era o deosebire de concepții la acea dată.**

S-a dus acasă la Ion Brătianu , acesta este adevărul ! **Deși cunoștea ce raporturi erau atunci**

între Brătianu și partidul nostru ! " [LD : asta era trădarea !]

" În ce priește participarea dr Lupu la organizarea PT, eu, dlor,

recunosc că dr Lupu a făcut ceva pentru PT. (P. 586)

V:Rădulescu / 1 sept.'32

38.) **dr.N.Lupu** , "**chestiune personală** " , **discurs-replică la mesaj**, marți , **6 sept.'32**

(DAD, MO 23, șed din 6 sept.'32 , p. 673-680)

[**LD** : explică de ce , pentru prima oară de la război, a lipsit de la dezbaterile la Mesaj .

A venit special ca să-și clarifice **opinia sa privind Regența , Monarhia, Dinastia,Restaurația, Carol II .**

Să explice ruptura lui de PNȚ ; colaborarea cu gov.PNL ;

Dincolo de tot soiul de paranteze, de culise, de ranchiune, de sfărârii , de demagogie...

Lupu , însă, o face , și o face **exemplar, clar, fără echivoc.**

Cum n-au avut curajul să o facă alți politicieni ai timpului, nici Maniu, decît prin aluzii , **memorii secrete, culise, sau ... după consumarea evenimentelor.]**

Lupu / 6 sept.'32

▣ **De-ale Parlamentului .**

" Noi trebuie să ne cruțăm forțele politice ale țării , căci ele nu sunt așa de multe ca să abuzăm de ele.

Dvs, deputații majoritari și guvernul, [...] v-ați odihnit un an ; **noi nu ne-am odihnit și am muncit încontinuu.**

Din alegerile generale , făcute sub guvernul Iorga -Argetoianu, am intrat în Parlament ; din acel Parlament, am intrat în alegeri generale cu dvs. și am fost chemați în alt Parlament. [...]

Eu , după ce **am făcut 12 mii de km** , cu automobilul - 6 mii cu trenul , 6 mii cu automobilul -

după ce **am ținut 1.000 de discursuri** , vă spun cinstit că nu puteam să vin aici să mai fac față datoriei mele de deputat , fără un repaus necesar."

El a crezut că sesiunea va fi scurtă, că se va ocupa de ceva legi și se va închide iar el nu intenționa să țină un discurs....(p. 673)

Lupu / 6 sept.'32

▣ **Răfuieli țărăniste**

▣ Biografii țărăniste

Raportorul **Vasile Rădulescu** , "cu o lipsă de fineță pe care eu nu i-o bănuiam și cu nițică perfidie , pe care , iarăși , nu i-o bănuiam , n-ar fi pus în joc **persoana mea** . D-sa, ca să dea o mai mare aserțiunilor sale, s-a instalat ca **unul din intimitii mei** , din timpul existenței mele în Partidul Țărănesc, înainte de fuziune.

Intim cu mine , d-le Rădulescu, nu ai fost .

M-ai invitat la **castelul dvs de la Tâmba** . **Mi-a părut rău** , pînă acum nu am fost, pentru că am auzit

că acest castel este foarte frumos, are o poziție pitorească ; astăzi **îmi pare bine** că nu am fost ,

pentru că dacă veneam la castelul d-tale ,înțelegi ce argument puteai aduce d-ta în privința intimității d-tale cu mine ...

În timpul disertației lui Rădulescu, **a sărit** și "onorabilul domn **Pompiliu Ioanițescu** " și, amenințător către băncile noastre, profitînd că el era absent, ca un " Jupiter Tonans " a spus :< **să vă ferească Dumnezeu** să citim în fața Camerei textul demisiei dlui dr.Lupu. >

Eu îl cunosc pe d. Pompiliu Ioanițescu ; doar **eu îi sunt nașul politic în partidul dvs.** (**ilaritate**)

- **P.Ioanițescu** : Aceasta este adevărat .

- **dr Lupu** : " **Dta ai fost**, foarte multă vreme , un foarte **marcant membru al Partidului Liberal**,

și dacă te-ai despărțit de el, te-ai despărțit pentru că , în timpul războiului, ai rămas la Buzău.[**ocupația germană**]

În timpul acela **d-ta erai un excomunicat politic**, ca mai toți aceia care au rămas în teritoriul ocupat.[...]

Ai venit d-ta și ai făcut apel la mine [...] te-am ascultat , fiindcă eu mi-am început cariera de medic de plasă la Buzău,

avînd ca subprefect pe **venerabilul bătrîn [Ioanițescu]** , pe care îl respectam și-l respect și acum , pe **tatăl d-tale** ,

căruia nu-i semeni (**ilaritate**)

" Eu am stăruit ca să intri în partid , ai făcut carieră, te felicit "

Nu odată ai venit d-ta la mine cu prăpăstii și bazaconii , să le ascult, și nu o dată le-am reparat. (p. 673)

[.....]

"Dar ce a spus dl. Vasile Rădulescu , în esență ? Că eu m-am separat de PNT , nu pe chestiuni de principii ,

ci pe chestiunea atitudinii mele față de Prințul de atunci, Carol.

D.deputat **Vasile Rădulescu nu a fost bine informat** [...] nu a cercetat documentele vremii și

a făcut o aserțiune dăunătoare , falsă și neexactă. [.....]

Nu vreau să fiu perfid, dle **Ioanițescu**, dar nu mi-ai spus d-ta singur, că am făcut rău că am plecat ,

căci **altă nuanță democratică ar avea astăzi Partidul d-tale dacă nu plecam** ?(**aplauze la PTJ și PNL**)

Să citesc convorbirile mele cu amicii mei ... exemplu **amicul meu Mirto ...**

-**Ed.Mirto** (ministr.Lucrărilor publice) : " Eu, în momentul de față, sunt **amicul d-tale fiindcă tac.** "

-**Lupu** : (citind din gazetă, textul unei convorbiri Lupu-Mirto , după ce s-a desfăcut de partid...)

< **Mirto** : Dă-ți seama ce faci

Lupu: Îmi dau seama

Mirto : Distrugi partidul

Lupu : Da, îl distrug ca să-l refac.

Mirto : Dta ești 80 la sută din partid. >Acestea sunt cuvintele d- tale spuse.

-**Ed.Mirto** : "**Scrise , dar nu spuse !** " [.....] (p. 674)

.**N.Lupu** : "Acum , dle **Vasile Rădulescu** , îmi pare rău că d-ta , fost magistrat și președinte de tribunal,

nu ai știut să te patinezi în clasa superioară , în care ai intrat și ai rămas

cu resturile d-tale de învățători de sat.(**întreruperi la PNT**)

-I.Pop : Este compromițător să fii învățător ?

-Lupu : Nu este compromițător , dar este rău când faci un amalgam , când nu ai nici calitățile unuia, nici ale altuia, și rămâi cu defectele amândurora.

-Voce : Dar dvs ce sunteți ?

-Lupu : Eu sunt **doctor în medicină, nu în "jure "** , ca atîția dintre dvs. Așa că vă pot curarisi

pe mulți dintre dvs, de bolile incurabile pe care le aveți "(**ilaritate**)(p. 674)

[.....]

[**LD : paranteză la explicarea rupturii cu PNT, legat de înlăturarea lui Carol de la succesiune**]

-Lupu : " Dle președinte și dlor deputați , în clipa când tot d.**Mirto** și alți prieteni mi-au propus să alegem

la președinția partidului pe **Ion Mihalache** [!!!] **am spus aceste vorbe** :

- d-lor , eu le spun acestea că o mărturisesc , ca de la frate la frate, nu ca de la partid la partid -

< eu recunosc că Mihalache e un simbol de partid și e bine să-l alegem.

Dar sunt clipe înalte, când în anumite împrejurări el va avea de luat deciziuni cari izvorăsc din propriul lui suflet ,

când nu poate avea imediatul sfat și imediata influență a celor din jurul lui . >

" Eu , d-lor , am tot respectul - mai mult respect am eu pentru ființa lui Ion Mihalache , decît are el și d-voastră pentru mine -

am tot respectul pentru Ion Mihalache. Din timpul despărțirii mele de la dvs., de la 1927, nu veți găsi în gazeta mea și sub pana mea un singur articol în care cineva de la dvs să fie tratat de nebun, așa cum s-a scris despre mine în " Țărănismul " dvs , în această perioadă electorală și nu veți găsi niciodată pentru că **eu am respectul omului** și țin ,

într-o anumită măsură, să mi se dea și mie acel respect.

Ei bine, **o asemenea situațiune** , prevăzută de mine , când președintele partidului este obligat să ia el singur hotărîri

cari nu pot izvorî - căci nu are cum comunica cu ceilalți - decît din ființa lui , o asemenea situațiune a fost la Consiliul de Coroană de la 1926 . "(p. 675) [.....]

Lupu / 6 sept.'32 , retro '

▣ Colaborarea cu PNL

▣ Coaliții de partide.

-Mirto : Dle dr Lupu, nu aveți notată **conversația** de la Olănești și Călimănești ,din cameră de la mine,

pe care am avut-o împreună cu **d.Mihalache** și cu **d.Madgearu** ?

-Lupu : "Reprodu-o , pentru că nu am nimic de negat "

-Mirto : "În această conversație ne cereai să mergem cu d-ta, unde te-i dus singur."[**la Brătianu**]

-Lupu : "Mai întîi, eu **nu m-am dus nicăeri** , și n-am rămas nicăeri, chiar singur.

Eu am despre viața politică a unei țări , **o concepție civilizată** ,

iar nu o concepție sălbatecă, ca aceea a dvs. (**întrepperi, zgomot la PNT**)

V-am spus atunci, ceea ce vă spun și acum : **un partid nu pierde dacă face colaborări.**

Eu vă spun un lucru : **Viața politică a țării nu se va asana** atîta vreme cît vă veți

asmuți unii contra altora,

partid mare sau partid mic, și, **beneficiind de o primă nedreaptă și nelegiuită**

veți căuta să serviți interesele partidului , înainte de interesele țării . "(**aplauze**

prelungite la PT)

Dle Mirto, atunci , ca și acum, am spus și spun : Dacă o țară ca **Cehoslovacia** , mai înaintată ca a noastră,

poate fi guvernată util și cu folos , de 12 ani după război, cu **coaliția a 5 partide,**

în care intră **extrema dreaptă burgheză** , cu **extrema stînga socialistă** ,

cu atît mai mult - am spus-o atunci și o spun și acum -

Țara Românească are nevoie de aceste colaborări , care sunt necesare pentru a se

reface." (**aplauze la PT**)

Însă eu recunosc, eu am avut o inferioritate față de dvs.Eu n-am cunoscut , nici puterea de perfidie a adversarului,

n-am cunoscut nici reaua credință, de care sunt capabile partidele de opoziție, unele

împotriva altora,

și **am făcut acea colaborare** , < a mes risques et perils > " (**aplauze prelungite la PȚ**)
Acum știu ce am pierdut și **a doua oară n-o mai fac** (**aplauze la PȚ**) pentru că , la acest gest al meu de dezinteresare nobilă, [...] ați răspuns în permanență, pînă astăzi, cu calomnia cea mai infamă , **că eu sunt un vîndut liberalilor** și m-am înscris la liberali, pe cînd **dvs tratați cu dînșii combinația de rotație politică , între dvs și ei ."** (**aplauze prelungite la PȚ**) (p. 674)

Lupu / 6 sept.'32

▣ Tărănism

Spuți că nici nu există deosebire de program între mine și partidul d-tale .

"Aceasta arată că d-ta , dle Rădulescu, ai dormit timp de patru ani , de cînd ne-am separat.

Toate **discursurile** mele la **Adresă, la buget, la legile dvs**, arată în permanență **deosebirea fundamentală de idei între mine și d-voastră** ; mai mult, din nenorocire, s-au realizat ;

iar **acel factor democratic -tărănesc curat** ,

care trebuia să fie pentru a umple un gol în viața politică, **a dispărut."**

Nu vreau să fiu perfid, dle **Ioanițescu**, dar nu mi-ai spus d-ta singur, că am făcut rău că am plecat ,

căci **altă nuanță democratică ar avea** astăzi **Partidul d-tale** dacă nu plecam ?(**aplauze la PȚ și PNL**)

Lupu / 6 sept.'32

▣ Chestia " Carol "

" **Acum te somez să citești** în fața Parlamentului **textul acelei faimoase demisiuni** , de care ziceai să ne ferească Dumnezeu.

"Eu îmi aduc aminte că nici **nu am dat o asemenea demisiune** din Partidul Tărănesc, pentru că pur și simplu ,

am desfăcut fuziunea și **m-am considerat** -pe drept sau pe nedrept, mă privește - **singurul Partid Tărănesc.**

De unde ai **inventat d-ta acea demisiune** cu care sperii lumea , spunînd : să ne ferească Dumnezeu !

Te somez să o citești. [....]

"Dar ce a spus dl. Vasile Rădulescu , în esență ? Că eu m-am separat de PNT , nu pe chestiuni de principii ,

ci pe chestiunea atitudinii mele față de Prințul de atunci, Carol.

D.deputat [...] **nu a fost bine informat** [...] nu a cercetat documentele vremii și **a făcut o aserțiune dăunătoare** ,

falsă și neexactă. (p. 673) [.....]

Renunțarea la Tron .

"**La 4 ianuarie 1926**, lumea politică de atunci a țării, aceia care formau Statul-Major al opoziției ,

Partidul Național și Partidul Tărănesc, acei care formam , după părerea mea, însăși conștiința publică și politică a țării,

am fost lovit ca de trăsnet , în zilele **Crăciunului** , de o știre neașteptată foarte gravă pentru țară :

abdicarea Principelui Carol.

Eram acasă la părinții mei , unde mă duc de fiecare dată de Crăciun, cînd prietenul **Mihalache și d.Stere**

- pe atunci factor important și meritat în partidul d-voastră - **m-au chemat să viu la București .**

Am venit și am luat contact cu ei, în curent cu tot ce știau ei, sau cu ce puteau ei să-mi spuie mie asupra acestui eveniment.

Am avut intuiția clară și limpede că , ceea ce se petrece în acele zile **este pripit și grav** , pentru viitorul politic al națiunii.

Și , după **multe discuțiuni** cu dînșii, **am ajuns la această concluzie** că,

dacă în urmă și în urmă, **Părintele și Regele dorește acest lucru și amenință cu plecarea Lui ,**

dacă nu se admite abdicarea Principelui,

noi nu avem altceva de făcut decît **să ne închinăm în fața acestei dorințe.**

Consiliul de la Sinaia

Reprezentantul expunerii acestei teze a fost Ion Mihalache, în calitate de președinte al Partidului Țărănesc.

Aghiotantul lui la Sinaia, era d. **Stere** .Eu am rămas la București. " [.....]

Ei bine, **o asemenea situație** , prevăzută de mine , când președintele partidului este obligat să ia el singur hotărâri

cari nu pot izvorî - căci nu are cum comunica cu ceilalți - decît din ființa lui ,

o asemenea situație a fost la **Consiliul de Coroană de la 1926** . "

Vă fac aici o mărturisire [...] Această dramă s-a produs în sufletul meu.Eu mi-am zis atunci :

dacă mă trimeau ei pe mine acolo, oare ce aș fi făcut eu ?

Eu am lucrat în războiul din Bulgaria , 4 luni de zile cu Regele -pe atunci Principele Ferdinand și Principesa Maria -

și știu că ei țineau la mine, m-aș fi făcut luntre și punte , m-aș fi făcut nebun ca Solon, m-aș fi tăvălit înaintea Consiliului de Coroană și aș fi împiedicat să se ia atunci o decizie așa de gravă și de grabnică

.Aceasta aș fi făcut eu.

"Dar lucrul s-a făcut , **Partidul Țărănesc** , ca atare , **și-a luat obligația în Consiliul de Coroană** din 4 ianuarie

sau înainte de 4 ianuarie 1926, că **respectă voința părintelui și Regelui Ferdinand.**

[LD : **Mihalache nu este în incintă .Mirto cere să facă niște precizări.Lupu nu-l lasă ; După cum V. Rădulescu a vorbit în absența lui, așa și el ...]**

-Ed. Mirto : " să recunoașteți că , după ce s-a întors de la Sinaia, și ne-a adus la cunoștință modul său de a proceda ,

i-ai dat pe de-a-ntregul , aprobarea.

Regența

-Lupu : " [...] **Sigur că i-am dat formal aprobarea** .[...] ceea ce a continuat să mă roadă pe mine adînc ,

era această hotărîre și atunci, fiind pe acea bancă, alături de d.**Mihalache**, fără să mai cer consimțămîntul partidului,

ci **numai cu dînsul sfătuindu-mă**, am luat cuvîntul **la Regența [pentru prințul Mihai]**

și am exprimat adîncă mea părere de rău că un vlaștar puternic al Dinastiei cade zdrobit la pămînt,

și **am cerut amînarea instituirii Regenței**, cu scopul clar și hotărît în mintea mea că poate vom putea ,

în timp de o săptămînă , **să răsturnăm ce s-a făcut la Sinaia.** [.....]

Atît este el de exact , încît **în 1930**. cînd am făcut **restaurația** , și am anulat actul de la 4 ianuarie,

eu am recitat pur și simplu ce spusese atunci.

Stere , care a fost sfătuitoarul juridic al soluțiunii de la Sinaia, **I-a felicitat** spunîndu-i că ceea ce a spus , va fi de folos în viitor

Denunțarea -Mihalache

"Trece de atunci un an și ceva , se acuzează , cu o extremă dificultate , fuziunea, făcută cu tam-tam la Suzana

desființată, amînată , refăcută, ca toate actele făcute de dvs, cu pertractări, tergiversări, nehotărîri,

și s-a făcut fuziunea la care și eu, deși cu greutate, **am luat parte.**

"În acel timp, **d.Mihalache , la Craiova, nu într-un congres , ci într-o întrunire regională,**

fără ca măcar să mă fi prevenit și pe mine, anunța el,

factor important de astădată în Partidul Național Țărănesc fuzionat, dar nu mai puțin fost președinte al PȚ

care luase o hotărîre la 4 ianuarie la Sinaia ,

că actul de la 4 ianuarie trebuie revizuit.

Mă acuza d-lui , acum [1932] că să-l ferească Dumnezeu de inconsecvența mea !

Mai consecvență decît aceasta , a d-sale, nu pot să mai găsesc alta !

Ruptura Lupu

" **Eu, natural, m-am simțit bleșat** pentru mai multe motive.Le-am spus atunci , acolo, le mai spun odată aici .

/ Mai întîi, **nu puteam admite ca eu**, care eram un factor important în conducerea partidului, și care, cu oricîtă pasiune și răutate veți judeca , contribuise în largă măsură

În cei opt ani de zile la întărirea acestui partid ,

să fiu tratat în cantitate neglijabilă și să se ia hotărâri de așa importanță fără ca să fiu consultat , peste capul meu.

/ Al doilea, am spus atunci că , atîta vreme **cît trăește Regele Ferdinand , este un act de indecență acela de a ne schimba o hotărîre luată în fața lui la Sinaia.**

Persecuții polițienești

/ Și am mai spus ceva , pentru mine , care **fac politică țărănistă** nu din orgoliu, nici din mărire , ci dintr-o datorie imperioasă

a sufletului meu față de clasa țărănească, din care m-am ridicat, **nu-mi este indiferent jertfele la cari expun această clasă.**

Ori , noi , atunci ieșisem abia, sau încă nu ieșisem , **dintr-o perioadă de persecuție nemai auzită.**

Din 1919 și pînă la 1926, eu eram < reprezentantul Moscovei > numit așa din partea dvs (**arată spre PNL**)

Vă iert. Am să-l iert și pe dînșii . (**arată spre PNTJ**) Ce să fac ? este nenorocirea țării.

Telegrame de la Riga făcute de Siguranța Generală sub conducerea Văitoianu ;

nu știu care Dumbinski mă chema la Moscova.

Țăranii uciși - Berberiki și alții - bătutăți și stlciți la mine, la Fălciu, pentru că eram un partid deosebit.

"Cum puteam eu să accept [...] să expunem pe acești țărani să fie trași la Consiliul de război.

și împușcați pentru crimă de l'ese-majestate ? " [...] Și atunci s-a retras din fuziune [.....]

Complectarea Regentei

" Ei bine, ați ajuns la putere .Nu zic că dvs. trebuia să răsturnați Regența și să aduceți pe Prințul Carol imediat, dar ,

iată, nu trece nici un an și moare un Regent ,

iar Consiliul de miniștri, în frunte cu d.Maniu , preia puterile Regentei.

Pentru ce , **dacă** dvs. erăți atît de carliști, nu ați adus de atunci pe Prințul Carol pe Tronul țării,

de ce ați preferat să aduceți un ilustru magistrat [...] pentru a lua loc în Regență ? [...] știu frămîntările din partidul dvs.,

știu și sfaturile cari se cereau , știu și stupoarea care v-a lovit cînd ați văzut cum s-a complectat Regența. "

Restaurația

_"Dvs spuneți că nu sunt carlist , deși am fost ; dar nu sunteți nici dvscarliști cît vă pretindeți , și nici nu ați fost.

Ce să mai insist asupra scenei din noaptea venirii Prințului , este prea lung ca să mai vorbesc.[.....]

El a fost în Parlament, la restaurație cînd Regele și-a ținut acel discurs frumos.

MSR a spus atunci că uită tot ce a fost,că nu are în țară nici un dușman,ci numai prieteni .

Așa că, chiar dacă ar fi fost " antimonarhic " el crede în cuvîntul regal.

Lupu / 6 sept.'32

Concluzie : Declarația PȚ

[LD : măcar **Lupu a spus-o clar, explicit, atunci cînd celelalte partide ... se băteau pentru favorurile lui Carol !**]

" Atitudinea noastră este fixată și **în program și în declarație:**

suntem partid monarhic , suntem partid dinastic.

Dar pentru a ajunge la putere, **nici nu lingușim nici nu amenințăm Coroana** (**aplauze PȚ**)

Și ca să fiu și mai clar : **servim Coroana atîta vreme și atîta timp**

cît Coroana este la unison cu interesele și cu aspirațiile țării " (**aplauze PȚ**) În clipa cînd s-ar întîmpla...

-Voce PNTJ : " Fără condiții ! "

-Lupu : " ...Nu săriți în sus.Istoria este vie înaintea noastră , istoria milenară a sute și mii de popoare [...]

În clipa cînd s-ar întîmpla ca noi să socotim că

Coroana se abate de pactul pe care a jurat , de la monarhia constituțională

- aceea pe care au visat-o și au înfăptuit-o înaintașii noștri din 1848,

care erau , de altfel, **republicani** : Kogălniceanu, Brătianu și Rosetti - **în momentul** când vom constata că **teorii abracadabrate își fac loc**, ca aceea cu **< dreptul divin >** și **< căderea din cer >**, a d-lui Nae Ionescu , sau ca aceea a amicului meu Argetoianu , că Regele are dreptul să-și ia oameni de oriunde și pe oricine, intrînd de- a - dreptul în **psihologia și metodele monarhiei absolute**, în acel moment **partidul nostru , à ses risque et p`erils, nu se va da în lături să ia atitudine chiar împotriva Coroanei** , arătîndu-l **care este dreptul și îngrădirea Ei și care este dreptul și interesul Țării.** " (aplauze la PȚ)
Nu vom linguși, nu vom amenința , dar vom spune totdeauna , drept și franc , și în fața țării, și în fața Coroanei, cari sunt datoriile , cari sunt obligațiile și cari sunt interesele și ale unuia, și ale altuia ."
[.....]
Oricîte acuzații ne veți mai face pe această temă, **eu nu voi mai răspunde** .
Am răspuns odată și definitiv.
Și rog pe toți să înceteze cu discuții oțioase , asupra unor probleme care nu există , și să se ocupe de acele probleme grave cari apasă ..." (p. 676-677)

V.Rădulescu - dr.Lupu / 6 sept.'32

▣ **Biografii țărăniste**

- **V.Rădulescu** : el a recunoscut că **PȚ are un program** ; că el este "**radical**" , care nu se știe dacă "**mîine poimîine**" nu va fi pus în aplicare. Se miră unde a găsit Lupu , la el , perfidie !
De ce , însă, îl tratează astfel ? "Dar dle dr Lupu, pentru Dumnezeu, într-adevăr, **ai fost invitatul meu și ai răspuns la această invitație** [...] și în casa mea și a dvs ... [...] și atunci de ce vă feriți de acest lucru
[...] de ce faceți afirmațiuni care credeți că mă pot înjosi pe mine, spunînd **că am fost învățător ?** [...]
am fost elevul unei școli normale de învățători - băiat sărac - și am fost întîiul la clasificare [...]
regret că nu am fost învățător, la țară [...] pentru că profesorii mei m-au sfătuit să merg mai departe ;
m-au oprit în București , la o școală de aplicație, unde, pe cînd dădeam lecții, am făcut liceul ,
am făcut studii de drept și am ajuns magistrat. (aplauze la PNT) [...]
pe mine m-a onorat scaunul de magistrat [...] am onorat acest scaun de magistrat . [...] **astăzi, sunt avocat** , toți știu cum **exercit profesiunea** și **nu-mi este rușine să arăt din ce trăesc...**
(aplauze la PNT)
-**Lupu** : Cred că este aici o perfidie, care a fost încurajată de unii.
Nici mie nu mi-i rușine să arăt din ce trăesc : trăesc din diurna mea de deputat.
Dacă aveți o acuzațiune precisă și știți că eu trăesc din malversațiuni și furturi , atunci **vă provoc să nu plecați de la această tribună și s-o spuneți.**
Să se înceteze cu **această infamie aruncată** asupra mea de zece ani , **de aici (arată spre PNL)**
și în contra căreia ați protestat dvs , iar acum **aruncată de dvs (arată spre PNT)** , în tăcerea lor .
Eu trăesc acum în sărăcia mea, într-o simplă cameră de hotel, cu diurna mea de deputat, care nu-mi ajunge. Ce vreți mai mult ? (aplauze la PȚ) [....] Tot așa eram și atunci cînd m-ai invitat la dta.
Tot așa trăiam și atunci, acesta eram, cu cameră de hotel neplătită (ilaritate) De ce nu ți-a fost rușine de mine ?
[.....]
-**Lupu** : te-ai instalat aici ca un intim al meu , care a trăit în intimitatea mea. Intim cu mine n-ai fost . [...]
poate că **Răducanu** a fost mai intim cu mine decît d-ta .
-**Pompiliu Ioanițescu** : Dar eu am fost intim sau nu ? (ilaritate)

-Rădulescu : "[...] Am fost în intimitatea dvs și încă odată vă întreb de ce nu mărturisiți , e o rușine ?

-Lupu : Nu e rușine.Dacă am protestat [...] pentru că d-ta ai făcut din asta un argument [...]

că știi de ce am plecat eu din PNȚ... [...] știi acest lucru , însă cauți să ai succes, făcînd diversiune. (p. 678)

[LD : această ciorovăială încă durează, este penibilă, revin la afirmațiile din discursuri ... apoi **Rădulescu** citește ... **fragmente din " demisia "lui Lupu din PNȚ , apoi ...]**

-Rădulescu : "[...] În timpul acela , cînd era o mare rivalitate între Partidul Liberal și noi, **ați fost acuzat de liberali** că, împreună cu d.Mihalache, **ați vîndut Cadrilaterul lui Stamboliski**

pentru 20.000 lei." Atunci a fost acasă la cineva [**Brătianu**]

Din clipa aceea **PNȚ l-a considerat dezertor de la datorie.** (**aplauze la PNȚ**)

-Lupu : " În 1923, eu am fost acasă la d.Maniu , la hotel Palace, și după mine a venit **Ionel Brătianu.**

Ce, aceasta este o crimă ? Este o trădare politică ? Ce, șefii de partide, nu au voie să stea de vorbă între ei ?

De unde această mentalitate barbară și sălbatecă ? [...]

Cum îmi faceți mie o culpă că am stat de vorbă cu un bărbat politic ?

Nu numai că nu este o crimă, dar aceasta mă onorează. [...]

-Rădulescu : "Dle dr.Lupu, ziua **cînd ați părăsit conducerea partidului, pentru a figura pe băncile PNL,** din clipa aceea, **democrația românească a suferit o grozavă lovitură** , dar **victimă ați fost dvs.** , dle dr Lupu "(**aplauze la PNȚ**) [...]. În prima fază a vieții dvs politice ,

ați fost un învins. Nădăjduim că în această nouă fază ,să aveți mai mult succes." [...]

-Lupu : " Pentru mine , în viață, nu contează înfrîngerile politice , ci înfrîngerile morale.

Or, moralmete, **nu voi fi învins niciodată ."**(p. 678)

Pompiliu Ioanițescu -dr Lupu / 6 sept.'32 , retro ' 19, ' 27

▣ Biografii țărăniste .

1919

-P.Ioanițescu : a fost unul din prietenii personali ai dr Lupu, înainte de război, cînd nu era șef de partid,

cînd se găsea într-o misiune în Anglia.

El, **Ioanițescu**, a fost ales deputat , în 1919, în primele alegeri de vot universal, în Parlamentul de la Ateneu, pe o listă independentă , la Buzău.

Dr. Lupu , se alesese, tot pe o listă independentă, cu semnul "clopotul " , la Ilfov.

Ioanițescu avea idei înaintate cu privire la **chestiunile agrare și chestiunile muncitorești.**

Lupu , la fel , avea **program agrar și miuncitoresc** și se numea **socialist sui-generis.**

Cînd dr Lupu, a devenit ministru de Interne , în guv.Vaiada , a prezentat ideile înaintate.

Atunci P. Ioanițescu a ținut o interpelare de vreo 3 zile, privind mișcarea muncitorească .

Atunci **I.Răducanu și Lupu, l-au invitat să intre în PT.**

-I.Răducanu : Exact !

-P.Ioanițescu : **Astfel eu am avut doi nași.** [...] **dar ...**

"Eu care am fost ales la Buzău, cu ocazia primelor alegeri prin sufragiu universal, pe o listă independentă,

ca și dr.Lupu la Ilfov **nu eram un proscris politic, ci eram un liber ales în Parlamentul țării** [...]

1927

-Lupu : Dar de ce ai spus < Să ferească Dumnezeu ? > ...

-P.Ioanițescu : "[...] eu am fost amărit că dr Lupu se hotărîse să se rupă de noi.

Amintesc chiar că m-am dus la hotelul unde locuia dr.Lupu, și d-sa mi-a arătat acel text de complectare

a unui proces verbal cînd l-am întrebat : **< Încotro mergeți d-le dr.Lupu , care vă este orientarea ? >**

l s-a părut "ciudat" că Lupu se rupea de partid , că intrase într-**o guvernare liberală** ...

care folosea starea de asediu și curțile marțiale(**aplauze la pNT**)

S-a simțit jignit că **Lupu**, (care l-a îndemnat să apere pe lucrătorii tîrîți prin beciurile

Jilavei ;

care îl împingea să lupte , la bară, contra stării de asediu ;
de la care aștepta o politică muncitorească radicală) a intrat în acel guvern,
în care nu a făcut nimic pentru clasa muncitorească.

-dr.Lupu : " Dar lunian n-a făcut parte din acel guvern ?"

-Ed.Mirto : " D.lunian a fost însărcinat de noi să facă parte din guvernul Știrbey, ca o garanție pentru alegeri libere.

-dr Lupu : Nu a fost doar lunian . Au fost și Mihai Popovici și Sever Dan.

Și nu pentru alegeri libere, ci pentru un "Guvern național " , pentru că eram în preajma morții Regelui Ferdinand,

și se pregătea debarcarea lui Averescu. [...] dar eu rog pe d.D.R. Ioanițescu , ministrul de azi al Muncii,

care nu este finul meu în politică, [...] să-mi spună ce brumă am făcut pe acolo, într-un an,

cînd am fost ministru al Muncii ? Am făcut ceva , sau nu ?[.....]

Nu-mi faceți mie un reproș , cînd, combătut cu vehemență ca trădător, din partea dvs., și silit de împrejurări,

am intrat într-un guvern de concentrare din care a făcut parte și **Titulescu și**

Argetoianu [.....]

-P.Ioanițescu : " Ca să închei, vă rog să-mi dați voie să exprim credința mea ,
că nu socotesc că dr. Lupu s-a bucurat , la 28 noiembrie 1928, cînd PNT a luat guvernul "

-Lupu : Pentru ce ?

-P.Ioanițescu : Pentru că părăseaguvernul , pentru că, la alegeri , se lăuda că doar el avea suport popular...și va putea ridica PNT ! [**LD : ciorovăiala mai continuă o vreme ...**](p. 680)

-Ed.Mirto : regretă că s-a pierdut atîta vreme pentru ca să se discute retragerea din PNT a dr Lupu...

Lupu / 6 sept.'32, retro '27

▣ **Chestiunea Carol**

▣ **Demisia din PNT**

[**LD : după ce Lupu și-a încheiat discursul, V.Rădulescu urcă la tribună și citește fragmente , special alese , din demisia din PNT]**

-Rădulescu : Voi citi cîteva pasagii ...

< **Dacă** Partidul Național Țărănesc **își însușește cauza Prințului**, în sensul de a sprijini la aceasta am răspuns categoric că **mă opun . >** [.....]

< Pentru aceste temeieri eu socot chestiunea pusă , în privința atitudinii noastre , la succesiunea Tronului, ca prematură, și hotărîrile ce se vor lua , de vor fi în sensul opiniei majorității , ca vătămătoare.

Rămîn în minoritate , de unul singur, numai pentru a nu da impresia unei scindări în partid.>

"Acesta este **textul demisiei dvs .** "

-dr.Lupu : **Nu este demisia** , este un proces verbal al expunerii mele din ședința Comitetului.

-Rădulescu : " Cînd ați convocat pe o parte din membrii PNT , ca să vă urmeze în această dizidență,

ați împărțit aceste foi volante , de care au luat cunoștință toți , la banchetul care a avut loc sub **Cercul Militar.**

Vă rog să-mi arătați în această hîrtie , un singur rînd, în care se vorbește de altceva decît de chestiunea Prințului Carol ? "

[.....]

-Ed.Mirto : regretă că s-a pierdut atîta vreme pentru ca să se discute retragerea din PNT a dr Lupu [...]

El nu se va mai referi la asta [...]. " **Nu am înțeles și am fost profund impresionat** din partea dr Lupu,

cînd în cuvîntarea d-sale **a socotit să facă anumite presupuneri**

în cazul unei nerespectări a principiilor constituționale ,

determinînd și conduita partidului d-sale în asemenea cazuri "

-**dr.I.Costinescu** : " D-nealui a priceput,**d-voastră nu ați priceput "**

-**Ed.Mirto** :"**Sunt sigur că d-voastră ați petrecut mai înainte de a vorbi d.dr.Lupu la tribună și**

îmi e teamă că **ați cunoscut aceste cuvinte pe cari le-a spus "**(**proteste la PNL**)

-**Richard Franasovici** :"**Este o insinuare gratuită pe care o respingem "**

-**Lupu** :"**Protestez cu toată energia împotriva acestei infamii cari mi se aruncă .**

Nu am avut nici o convorbire cu nici un membru al PNL .

Rezmați-vă pe opera dvs, nu pe calomniile ! "

[**urmează iar un schimb de cuvinte tari ...**]

- **Ed.Mirto** :"**Eu țin să protestez împotriva presupunerilor pe cari d. dr.Lupu le -a făcut**

...

- **dr Lupu** : " Ipotetice ? Zău ! Nici ipoteze nu-mi dă voie să fac.Dar ce, trăesc în Rusia lui Nicolae Pavlovici ?

Eu trăesc în România liberă.

Am creat o țară liberă, cu 800.000 de jerfe, ca să nu am voie să fac nici ipoteze ? "

-**Ed.Mirto** :"**Ipotezele pe care le-ați făcut , nu pot să constituie decît o indelicatăță.**

(**aplauze la PNȚ**)

-**dr Lupu** :"**Die Mirto, nu mă trage de limbă ! "**

-**Șt.Cicio .Pop** :"**Nu vă voi mai lăsa eu să vă trageți de limbă " (**ilaritate**)**

-**Lupu** :"**Si tacuisses , philosophus mansisses "** (p. 680)

Lupu / 6 sept.'32

39.) **dr.Lupu (PȚ) , intervenții în discursurile lui Șt.Holban și Vasiliu-Oituz , 23, 24, 26 sept,'32**

Polemica cu **Virgil Solomon ș.a.**

(DAD, MO 33,34 , 23 - 24 sept.'32, p. 1173- 1175)

("Dimineața" , 27 sept.'32)

[**în scandalul declanșat când a vorbit de afacerea cu " spirtul negru " ,**

Cezar Spineanu, Cezar Simionescu , insistă să dea nume...]

-**Lupu** : Nu intenționează să intre în astfel de discuții , pentru că ... el nu crede în această lege.

"Această lege este o lege de moravuri , și moravurile se infiltrează

prin educație și viață civică , nu prin legi."

" Averile mari se fac în viața politică - nu numai la noi, oriunde - prin două mari categorii de affaceri :

se fac prin **comisiunile împrumuturilor** și se fac prin **furnituri.**

Cele mai mari bogății, zecile și sutele de milioane , se fac atunci când oamenii politici fac împrumuturi. "

La miliardele care se cheltuesc la furnituri , fie civile , fie militare, se fură 30-40 % ..

Vă desfid că aveți autoritatea morală să puneți sancțiuni severe pentru astfel de oameni.

Pentru ce ? Vă voi spune eu, dar nu acum. Acum nu vreau să-mi stric pieptul degeaba , cu **"bazaconiile acestea de legi "** , cu proiecte nestudiate.

Dar când l-am văzut pe d. **Virgil Solomon** că **o face pe "leaderul "** ...

mă uitam cu ironie la el ... pentru că a îndrăznit să mă întrebe pe mine ... din ce trăesc !

"Așa v-ați deprins dvs cu calomniile și cu averile risipite , încât atunci când v-am spus că trăesc

din diurna mea de deputat ați început să râdeți ! " [**Solomon vrea să-l întrerupă**]

Te rog să stai jos ; eu am ac de cojocul d-tale ...[**se ia la harță cu alți majoritari**]

" Când pedepsești la fel de aspru pe cel ce fură , și pe cel ce denunță,

înseamnă că faci legea de ochii lumii."

"Nu trebuie această măsură într-o țară de oameni lipsiți de curaj ,

unde **lașitatea este seculară** , moștenită din anumite **cauze istorice și psihologice** , care , spre nenorocirea poporului român **dăinuesc și astăzi**, încât **acest popor a fost nevoit ,**

strâns **între două imperii puternice** care au căutat să-l sugrume și, **apăsător de barbari ,**

să creeze proverbul < **Capul plecat, sabia nu-l taie** >și < **Mulțimea copiilor , bucuria Românului** > .

Dar , ce a fost bun în trecut, **astăzi a devenit o otravă de moarte** ,
pentru că **astăzi nu mai este permis să ții tot capul în jos** ,
atunci când suntem toți la un loc , și **să mai aplici aceste proverbe.** "

Nu puneți nici o pedeapsă pentru denunțatori !

Mai degrabă **delatori multi, să prindem pe tîlhari !** (aplauze la opoziție)

[în finalul intervenției, spune că nu vorbește cu **Virgil Solomon** , până nu-i aduce **diploma de doctor,**

deoarece ... a auzit că , deși ocupă 2 posturi de doctor primar, și stă mai mult prin Egipt...

nu are diplomă ! Apoi părăsește incinta Parlamentului !]

-**Virg.Solomon** : **Acuzația este ridicolă** .Este adevărat că ocupă 2 funcții.

Cât este deputat, are un înlocuitor , pe care îl plătește el, cf. uzanțelor .

El pune la dispoziție diploma sa (pe care o va aduce) dacă...

dr.Lupu consideră că **medicii sau profesorii nu au drept să facă politică !**

Întrebarea lui , **din ce trăește dr Lupu** , a fost mai fondată !

Cândva , **ACCuza i-a făcut o epigramă** :

< **Cinel** , cinel, **Cine e el ? N-are franc, Plătește Blank !**

Problema e ușoară , Răspunsul meu e franc: Ești Marmorosch la față,

La portofel ești Blank ! >(**Mare ilaritate**)

"Eu nu pot pune la îndoială autoritatea morală a dlui ACCuza .

Nu sunt însă de acord cu d-sa în ce privește ura de rasă "

Când însă eu primesc scris , de la un cetățean din Capitală,

că **dr.Lupu primește zilnic 2000 lei de la tripourile pe care le patronează,**

îmi pot permite să-l întreb : **din ce trăește ?** " (**aplauze la pNT**)

dr.Lupu , **protest la Sumar** , 24 sept.'32

(DAD, MO 34, șed. din 24 oct.'32, p. 1188 - 1189)

▣ Injurii, calomnii

DI Solomon spune că eu primsc 2000 lei de la **caniota cluburilor** pe care lepatronez...

... Eram în guvernul 1927/ 1928 și mereu mă soma colegul de la Justiție, IThFlorescu,

să-l mut pe dl Solomon de la "Asigurări sociale " pentru că face politică PNȚ !

N-am luat acea măsură.

.....Ieri l-am apostrofat dintr-un scrupul moral-politic. "il me tapait sur les nerfs " ...

Eu sunt obișnuit cu atacurile ! De când am intrat în politică am fost făcut : "**bestie**" (la 1907) ,

"scelerat " ; 8 ani și jumătate , cît am lucrat la clădirea PT ,

am fost acuzat că **"primesc bani de la Moscova "** ...

Sunt imun și vaccinat la aceste calomnii

▣ Cluburile, Tripourile

Cluburile sunt de 3 ani (1929) : unul la org.centrală, altul la org. Capitalei .

La aceste cluburi se joacă cărți.(ca la clubul averescan și cel al lui DRIoanițescu)

-**M.Popovici** : La clubul nostru, de 6 ani nu se mai joacă.

-**Voce PNL** : Nici la cluburile liberale nu se joacă .

-**Lupu** : Să se facă o lege să le interzică .

- **ACCuza** : Nu-i nevoie de lege ! Desființați dvs tripourile de la cluburi .

- **Lupu** : **Vă asigur că le voi desființa.** Cel mai jignit s-a simțit când l-a **fost acuzată " sfânta mamă "** .

Atunci **a mers la Maniu** (care avea și el o mamă) , și , cu lacrimi în ochi, **l-a rugat să spună un cuvânt.**

" **DI Maniu** , cu ochii săi sticloși albaștri, **a rămas de piatră** și nu a spus un cuvânt.

De atunci , să știe ,că **l-am rupt complet de la sufletul meu "** [.....]

" **Voi vota această lege ; voi cere cel dintâi să vină o comisie** , compusă din toți magistrații ,

să arate precis din ce și cum trăesc eu . Eu trăesc ca nimeni dintre dvs., într-o cameră modestă ,

frugal, **nepermițându-mi nimic. Nu am fost la teatru de 10 ani de zile,** nu mă duc la spectacole,

nu am un giuvaer, un inel, un ac de cravată, nimic din ce formează toaleta superfluă .

Nu sunt în consiliul de administrație ; nu sunt dator la bănci ;

De ce veniți cu acuzații ? Consider o calomnie ignobilă aserțiunea dlui Solomon.

[Cere din nou lui Solomon să vie cu diploma]

Lupu , discursul , 26 sept.'32

Auto -evocare

Din 30de ani de viață politică , **3 ani a muncit, 27 ani a vorbit...**

Era primar de "Verde" , în București (guv.Averescu) Nu avea nici un ban...

În mijlocul Capitalei, o băltoacă imensă : "Gropile lui Oatu " și ... balta " Pleșoianu "

A mers la ministr.de Război (răposatul Mircescu) , i- a arătat gropile, i-a cerut soldați...

A mers la Goga (ministr.Interne) , I-a cerut 100-000 lei de la Propagandă .

Așa a secat el gropile Oatu...

Lupu / 26 sept.'32

▣ **Legea**

"Am citit expunerea de motive : **o pagină frumoasă de literatură** , a unui **idealist incorigibil**. [**Mihalache**]

Dar în lmea aceasta de materialişti crasi , trebuie să iubim puțin pe idealisti și să le facem măcar onoarea unei discuții.

Dar , în acest fel de lege, nu cred.

Aceasta este **o lege de moravuri** , și moravurile nu se pot corecta prin legi.

Chiar în domeniul juridic , legile se calcă. Dvs știți ce a spus marele **Balzac** :

< **Legile sunt niște pînze de păianjen** , în care se prind **muștele mici** ;

bondarii cei mari rup pînza de păianjen . >

În domeniul public, averile mari s-au făcut din comisioane și furnituri de la stat.

" Și vă desfid să ajungeți dvs să-mi arătați că veți putea , prin această lege , să faceți să se dea vreun ban înapoi ,

din multele milioane care s-au furat în materie de furnituri și în materie de comisioane , în împrumuturile de stat.

Atunci , dacă nu se pot lua 90 % din ceea ce constituie furtişag, în materie publică, la ce este nevoie să legiferați dvs . ?

Legea dvs de acum, este **extraordinar de tardivă**. [.....]

" Revenind la lege, să spun : **trebuie o asemenea lege** și mult mai **drastică încă**, căci **ce să ne încurcăm cu codurile de pînă acum ?**

Omenirea evoluiază.**Destul de trist că am trăit 2000 de ani cu legile romane și cu codul roman .**

Trebuia să veniți de la început cu asemenea lege ; eu nu vă fac o învinuire numai dvs, ci tuturor.

De cîte ori , de la tribuna Parlamentului , nu s-au adus și s-au arătat **jafurile**

nemaipomenite

care au mers pînă acolo , din partea slujbașilor , că **s-a înstrăinat sufletul alipit cu drag** la țara noastră ?

[.....]

"Noi putem să trăim pe **acest teritoriu blagoslovit de Dumnezeu** din antichitate , ca nici un alt popor din lume, căci **avem la noi totul și de toate**.

Dar avem scăzut , în același timp, într-un grad îngrozitor.

sentimentul de datorie pentru **lucrul public**,

și **de jertfă** pînă la abnegație, pentru **interesul comun**.

"Aceasta nu se va face și nu se poate face, prin legi." [.....]

"Veți adăuga **încă o lege inutilă la cele patru mii de legi** pe care le-ați făcut.

Dar , nu veți împiedica niciodată judecata aceea cistită și precisă a opiniei publice , care , cu ochi de sentință, vă spune : din muncă dreaptă nu faci palate de piatră.

Eu nu votez legea. "

Lupu / 26 sept.'32

▣ **Izvoarele corupției**

Războiul

" Războiul ne-a dat de sigur mărirea națională , întregirea granițelor firești.Dar nu numai aici , ci pretutindeni,

războiul a fost un război imoral , pentru că , în timpul războiului ,

sute de milioane de oameni au socotit că **a fura și a ucide este esența moralei**

superioare .[!?!]

Elita ardeleană

" Am intrat în epoca postbelică.Eu am scris atunci o serie de articole asupra **intelectualității ardeleni** .

Am spus atunci ce așteptam noi, de aici, de la cei de dincolo : așteptăm să iasă de acolo **o pleiadă de oameni de esență morală și sufletească a lui Gheorghe Lazăr.**

Am avut pe un Horia, pe un Cloșca, pe un Crișan , pe un Avram Iancu, care au plătit cu jertfa vieții lor.

Nu vi se cerea jertfa vieții dvs ; aceea o dădusem noi, aici , cu cei 800 mii de morți, din toate clasele , căzuți pe toate câmpiile de război.O dăduserăți și dvs , desigur, dar într-o măsură mai mică.

Ceream de la dvs., ardelenii, să vină acea elită , care n-a venit . " [!?!]

Mentalități

"Noi putem să trăim pe **acest teritoriu blagoslovit de Dumnezeu** din antichitate , ca nici un alt popor din lume, căci **avem la noi totul și de toate.**

Dar avem scăzut , în același timp, într-un grad îngrozitor,

sentimentul de datorie pentru lucrul public,

și de jertfă pînă la abnegație, pentru interesul comun.

"Aceasta nu se va face și nu se poate face, prin legi. " [.....]

Lupu / 26 sept.'32

▣ **Guvernarea PNȚ și corupția**

Cu această lege, PNȚ nu va face nimic

" Întîi, pentru că , **nu aveți căderea să o faceți** . Pe drept sau pe nedrept , **administrația dvs.din 1928-1930** ,

nu a fost clasată între **cele mai cinstite și nepătate administrații ale acestei țări.**

-Mihai Popovici (ministr. Justiției) : Asta o crezi d-ta .

-Lupu : "O cred eu și o crede și poporul."

-Popovici : îi aduce aminte cînd , victimă a unor calomnii, Lupu îi spusese că nu va mai acuza pe nimeni , fără dovezi.

-Lupu : " Intervenția ministrului Popovici este inutilă, căci eu nu am acuzat personal pe nimeni."

-Popovici : "Dar ai bănuț pe toată lumea "

-Lupu : " Am pronunțat eu vreun nume ? Am făcut **procesul unei guvernări, unui întreg partid "**

Cazul Lupu .retro' 1915

Pe mine, oricine m-a atăcat, de mine nu s-a prins.Eu am trecut prin calomnii , cum trece gîsca prin apă,

pentru că nimic nu era adevărat, în dosul acelor acuzații.

În 1915, am fost trimis să fac **cumpărături pentru stat**. Am avut cu mine doi tovarăși.

Unul s-a întîmplat să nu fie de treabă.M-am dus acolo și, prin relațiile mele, am luat de la fabricanți ,

direct, materia primă cea mai ieftină care se poate găsi în toate anelele cumpărăturilor țării românești.

-Dinu Brătianu : Așa este .

- **Lupu** : Am luat bumbac cu 7 lei pachetul de 4 kg, cînd se vindea cu 13 lei. În timpul cînd eram la Londra ,

celălalt tovarăș a venit și a spus că am fugit în străinătate cu 5 milioane și cu o **americancă** (**ilaritate**)

Cînd am venit, i-am provocat pe toți domnii aceia care mă acuzau , să vină aici .

Camera, prezidată de **Mihail Pherechide** , iar fratele d-tale , dle Dinu **Brătianu** , întrebat de el a spus :

< Îl cunosc pe dr.Lupu.Nu poate face asemenea lucru.Așteptați să vină el . >

Pentru aceasta, i-am păstrat dragoste etenă în sufletul meu.

Am venit aici și **i-am provocat să aducă acuzațiile**. Au dispărut ca șoarecii, nu a mai venit nici unul.

Eu am spus : sunt niște infami.Au protestat tovarășii lor, iar Pherechide , care nu mă iubea,

[...] a spus că epitetul e prea slab."

Lupu / 26 sept.'32

▣ **Corupția funcționarilor.**

Revenind la lege, **trebuia această lege, și mai drastică chiar** .[.....]

De câte ori , de la tribuna Parlamentului , nu s-au adus și s-au arătat **jafurile nemaipomenite**

care au mers pînă acolo , din partea slujbașilor , că **s-a înstrăinat sufletul alipit cu drag la țara noastră ?**

Ce , dvs nu știți **ce au făcut receptorii în Basarabia ?**

Nu știți că proprietarii se duceau și împrumutau bani cu dobîndă de la receptorul din cutare circumscripție ?

Pedepsitu-s-a vreunul, cu legile în vigoare ? **Nici unul !**

Nu știm noi **administartori financiari** de la dvs , cari au refuzat locuri importante și au luat postul de administrator financiar, fiindcă este mai rentabil ?

Lupu / 26 sept.'32

▣ " Afacerile " din PNȚ

Spirtul negru

Acum 2-3 ani, doi deputați PNȚ , erau revoltați peste măsură că anumiți **funcționari superiori** ai PNȚ

erau amestecați în frauda spiritului negru. S-a făcut o comisie .A pornit o anchetă.

Nu s-a făcut nimic !

În timpul guvernării Iorga - Argetoianu , Societatea " Triton " (spirt negru) a fost amendată,

directorul și alți cîțiva funcționari au fost arestați . A venit ministrul **Valer Pop** [murise Hamangiu]

... toți au fost eliberați ... și au fugit peste graniță. Din cei 1.180.000 .000 lei care trebuiau încasate

de la acești bandiți, **nu s-a încasat nimic , iar afacerea a fost clasată !**

Cazul Roxin

Din ce cauză ? Din cauză că erau în **Consiliul de administrație** al societății și **oameni din partidul dvs,**

Iar numele **bărbaților politici amestecați** , fără să fie în Consiliu, au fost ale d-lor **Roxin și Roianu.**

-**Th.Roxin** (care ședea în banca întîia, s-a repezit spre tribună și a strigat) :

" Minciună . Ești cel mai mare **calomniator** și cel mai mare **mincinos.**

Un om ordinar , un om ticălos, îți voi dovedi "

-**Dinu Simian** : îi cere lui Roxin să-și retragă cuvintele.(se iscă un mare tumult)

-**T.Roxin** : ... acest om este cel mai mare calomniator al României întregite ... **calomniator ordinar** ce ești !

Mizerabile ! ... nu retrag nimic față de acest mare calomniator... **Mizerabile !** ...

- **Dr.Lupu** (aplecîndu-se peste balustradă) : Nu mă ating cuvintele d-tale !

- **Roxin** (în culmea enervării, sare peste trepte, ajunge în fața lui Lupu, gata să-l lovească,

dar s-a interpus între ei **ministrul Popovici** ; încăerarea a fost evitată ; zgomotul nu s-a potolit ...

Simian îi dă cuvîntul ...) : gestul său trebuie interpretat ca o ieșire spontană și firească , după martirajul suferit timp de un an sub guvernul Iorga, cînd, fără să fie nici un indiciu de vinovăție,

s-a cerut arestarea lui. Nu a fost arestat , pentru că s-au găsit **judcători integri** care au declarat că nu pot aresta un om contra căruia n-au nici o probă de vinovăție, și au clasat afacerea .

Afacerea Boilă, Sever Bocu.

-**I.M.Leon** : **"Justiția a avut pumnul în gură !"**(se iscă alt tumult !)

-**D.Simian** : cere lui Leon să-și retragă cuvintele ...

-**I.M.Leon** : Dvs credeți că noi n-am asistat la tot ce s-a întîmplat de la 1928 pînă azi ?

Eu nu știu că atunci cînd s-a deschis ațiune publică contra spirtarilor, a intervenit cineva să oprească cursul justiției ?

-**D.Simian** : cere lui Leon să-și retragă cuvintele ... Nu admit să insultați justiția !

-**IMLeon** : După Regulamentul Camerei, numai Coroana nu poate să fie în discuție , încolo, deputatul are voie să ridice la tribună orice chestie . [.....] s-au făcut presiuni asupra justiției ,

cînd trebuia să intervină ca să reprime faptele de care au fost acuzați domnul **Roxin și toți ceilalți ?**

[...] judecătorului de instrucție, atunci când cerceta la Cluj faptele care se puneau în sarcina d-lui **Romulus Boilă**,
i s-a luat delegația. Același lucru s-a întâmplat și cu judecătorii cari judecau pe d. **Sever Bocu** la Timișoara.

- **D.Simian** : iar îl admonestează...

- **IMLeon** : socot că justiția poate să vină în discuția Camerei și n-am nimic de retractat.

[.....]

- **T.Roxin** : dr Lupu l-a mai acuzat o dată. A fost găsit nevinovat de justiție.

La toate procesele de presă pe care le-a intentat, calomniatorii nu s-au prezentat.

Lupu / 26 sept.'32

40 a) **dr.N.Lupu** , **discurs la Conversiune** , 28 sept.'32

("Dimineața " , comentariu, 30 sept.'32

DAD, MO 41, șed. din 2 oct.'32, p. 1589-1593)

[LD : **Atenție ! Nu am discursul xeroxat din Parlament. Se recomandă rezervă la comentariile " Dimineții "]**

/ Pune accent pe latura politică a Conversiunii .

/ **Angajează prestigiul lui Carol II**, care fusese prezentat drept "**tata** " **Conversiunii Argetoianu**

/ Vorbind la legile financiare ale dlui GGMironescu, d.**dr.N.Lupu a avut un strălucit succes de tribună.**

Criticile sale perfect întemeiate , formulate cu avînt și vervă, fără atacuri personale, au impresionat profund incinta și tribunele.

Discursul acesta - unul din cele mai bune ale dlui Lupu - a avut un ecou puternic în opinia publică.

Și nu puțini au fost **frunțașii politici** - trecînd peste deosebirile de partid - au recunoscut dreptatea afirmațiilor lui Lupu.

/ E nevoie de **economii** - a spus dr Lupu - dar economiile să înceapă de sus în jos, de la Vlădică , la opincă.

/ **Risipa** care se face cu aviația internațională [LD: **pacifismul lupist !**] , cu legațiile prea multe și prea costisitoare [!?] ,

cu falanga inutil numeroasă a subsecretarilor de stat ... indignează mulțimea cea mare.

/ **Fiscalitatea excesivă** - nu mai poate fi suportată .

Impresia care a stîrnit-o dr Lupu, răsunetul și aprobarea marelui public, dovedesc dreptatea argumentelor dr Lupu.

" Guvernul trebuie să ia aminte și să procedeze de urgență la suprimarea tuturor acelor cheltuieli inutile "...

/ ATacă expertii străini

/ Atacă incapacitatea ardelenilor

Lupu / sept.'32 .

40 b) **I.Isac (Liga + PȚLupu, Gorj)** , **la conversiune** , 29 sept.'32

(DAD, MO 38, șed. din 29 sept.'32, p. 1482- 1483)

Din 1930, partidele politice, bărbații politici, economiștii, presa, chemați sau nechemăți, și-au spus părerea .

A început apoi dezbaterea . **Pe tabere** :

/ **Tabăra partidelor cu temeii bancar** : deținătorii de capitaluri , cu venituri agonisite din slujbe gras plătite

din bugetele statului ; conducători de bănci , cu salarii princiare , cu tantieme și jetoane ; cămătări clandestini .

S-au simțit solidari și s-au situat într-o tabără .

/ **Tabăra cealaltă** : **marea majoritate a populației, țaranii** , care după război, s-au împrumutat pentru a-și întări gospodăriile , să-și cumpere o vită, o unealtă ;

meșteșugari și comercianți , care s-au împrumutat pentru a-și consolida căminul ;

proprietari urbani , care au înfrumusețat orașele .. .

/ Deasupra acestor două tabere , nu o tabără, ci **un cor** , care s-a format din

conducătorii de stat care,

cf. art. 17 și 21 din Constituție, **trebuiau să intervină în interesul superior alstatului** ,

în **conflictul intervenit între cele două tabere, creditorii și debitorii** .

Ei s-au dovedit fie "timizi", fie "neînțelegători", fie "nepăsători" ...

Creditorii au aruncat vina pe debitori : de ce s-au împrumutat ? Ce-au făcut cu banii ?

Ei cereau statului să nu se amestece, să se mențină siguranța juridică.

Debitorii aruncau vina pe creditori, pe marile dobânzi, pe criză, scăderea prețurilor la cereale ...

Conducătorii de stat, de la 1930, n-au atăcat nici o dată problema în întregul ei.

/ **2 miniștri PNȚ** au întocmit **2 proiecte** care au rămas ... proiecte !

/ **Regimul Argetoianu** a început calea realizărilor, concepând **Conversiunea** :

- pentru țărani - **conversiunea datoriilor agricole** ;

- pentru comercianți și meseriași - **legea lichidării judiciare** ;

Dar n-a făcut nimic pentru proprietarii urbani.

Isac /

▣ Debitorii

Proiectul Mironescu **lovește în debitori**, făcuți vinovați de situația creditorilor.

Pierderea tezaurului de la Moscova a avut o mare influență asupra situației debitorilor de astăzi.

Daunele de război, n-au fost plătite, ci au fost folosite de politicieni ...

Reforma agrară (fără bani pentru țărani) ...

Stabilizarea - adăpt cea mai mare lovitură...

Debitorii nu cer milă, ci dreptate !

Legea Argetoianu este incompletă, nu prevede pe debitorii urbani ...

-Cezar Simionescu : Dacă mergem așa, unde ajungem ? !

-N.Mischie : Ridică-te în picioare să știm cine și cum vorbește ! Poate vreun bancher care are milioane !

-Cezar Simionescu : Nu am milioane, trăesc din profesie. Dar dă din ce trăești ?

-I.Isac : Conducătorii statului au băgat în jug țărani, dându-le impozite peste impozite, și împingându-i spre cămătări cu 100 % și 200 % lei dobândă !

Părerile lui Cezar Simionescu sunt în spiritul legii cu care s-a venit.

Vrea limitarea Conversiunii și aceasta este nedrept.

Legea PNȚ este o lege de moment, o ciuntire a celeilalte.

Vom vota contra legii.

41.) **N.Penescu (PNȚ) , la Conversiune , 2 oct.'32**

(DAD, MO 41, 2 oct.'32, p 1593-1601)

Atacă, spulberă, teoria " inflaționistă " a dr.Lupu, care, prezentată " de stînga ", în realitate este o teorie antieconomică, antițăărănească.

42.) **I.Hudiță (PTȚ) , la Conversiune , 1 oct.'32**

(DAD, MO 40, 1 oct.'32, p 1581-1585)

PTȚ pledează pentru conversiunea tuturor debitorilor, urbani și rurali ;

Acesta este în **programul PTȚ de mai mulți ani**, dar mai are și unele elemente noi.

Face examenul **crizei economice generale**, apoi subliniază **specificul crizei**

românești.

cu cele **3 componente : economică, politică, morală ;**

▣ Legea Conversiunii

Legea a fost votată de Parlamentul Argetoianu (apr.'32)

Nici n-a apucat s-o aplice ... că, acum, **PNȚ o suspendă și o restrânge ;**

Este cu atât mai grav cu cât ea **purta și girul MSRegelui ;**

Legea este constituțională, deoarece Constituția - cum a arătat C.Argetoianu - prevede dreptul statului de a interveni.

Ambele legi au la bază 4 defecte, care o fac zădarnică :

1. Încercarea de a o rezolva izolat de celelalte elemente ale crizei ;

2. Restrângerea conversiunii, în loc de generalizare a ei ;

3. Au la bază un principiu imoral ;

4. Nu rezolvă, ci amână problema ;

Conform celor 4 defecte, ar trebui :

- Să se **revalorizeze munca** ;
 - Să se **revalorizeze leul** , capacitatea lui de plată, greșit valorizat de trecuta guvernare PNT ;
 - **Printr-un simplu Decret** , ar trebui **anulate datoriile și recalulate creanțele** la valoarea lor reală ;
 - **Argumentul "ruinării creditului " este neserios, egoist, inechitabil , imoral** ; Cine nu privește astfel chestiunea , "**nu este democrat** " , iar partidul care militează ... nu este democrat.
- La baza tuturor relelor se află, înfond, "lipsa spiritului democratic "
- Statul trebuie scos din această operațiune** ; el nu-și poate plăti funcționarii și pensiile ; cetățenii așteaptă ușurarea impozitelor ;
- I.Hudiță / 1 oct.'32
-

43.) **dr.Lupu (PT) , discurs la Conversiune , 2 oct.'32**

(DAD, MO 41, 2 oct. '32, p. 1589-1593)

[LD clar și răspicat : critică acidă față de **ardeleni** ; ironie față de **țărăniștii regățeni** ; simpatie pentru **Gr.Iunian**]

Vezi la fișierele respective

/ Conversiunea ; / Experții străini ;/ Doctrina PNT ;/ Carol II // reforma electorală //

[LD : consideră că PNT - care reprezintă doar 40 % din electorat , nu ar avea dreptul să legifereze în această materie]

▣ **Conversiunea**

După strălucita cuvântare a prof.univ.Hudiță - această minte luminată, de om învățat , care a pus toate problemele în discuție, precis, concis ... "înaintea băncilor goale " el va discuta doar unele probleme politice .

PT și-a spus cuvântul la Legea Argetoianu - lege făcută de un guvern reacționar ! - și **I-a votat** pentru că rezolva , totuși , unele probleme și era sub patronajul MSR.

După câteva luni , **PNT modifică legea !**

Ce rămâne din autoritatea legală ?

Sub **ce impulsuri face PNT acest lucru ?**

În numele cărei doctrine ?

Când și cine a fost sincer ? (Călinescu, Ghelmegeanu !)

Cum a ajuns GGMironescu să dicteze legi economice ?

" Legea dvs este o **lege antisocială**, o lege de **neconsecvență a partidului**, o lege **antidemocratică** .

Dacă este o lege **cerută de experții străini** , o respingem ; **epoca capitulațiilor** aceste Țări , a trecut .

Noi nu mai suntem sub turci , suntem liberi și independenți .(**aplauze la opoziție**)

Să se știe că **noi nu suntem colonie** , și sugestii de această natură nu primim."

PT nu va vota legea .

Lupu /

▣ **Reformă electorală "**

Singurul lucru bun ce l-ar putea face PNT ... ar trebui să fie **reforma electorală**.

- așa **cum a promis în Programul fuziunii**, în 1926 ;

- așa **cum au promis Mihalache, Madgearu** ș-a. în opoziție.

Vor intra astfel, în Parlament, cele două mari partide - contează nu "cantitatea" , ci "valoarea "

nu ca în sistemul "canibal " al primei și intoleranței.

Acel Parlament va ști : că **va lucra 4 ani** ; că poate face, în acel timp, **5-6 guverne**(ca în Franța) ,

care **vor governa țara , fără preocupări de partid** .

-**Leonte Moldovan** (PNL-1) : Pentru asta **ar trebui schimbată Constituția !**

-**Lupu** : Aceasta este **opera cu care PNT ar trebui să încheie acest capitol de lupte grozave ce se duc de 12 ani !**

Dacă nu va face așa ... "**mîine se vor pune în mișcare** milioanele acestei țări ,

funcționari, țărani,

pensionari, toți necăjiții vor pleca **ca Tudor din Gorj , cu Isac și Mischie...**(**ilaritate**)

-N.Mischie : De ce rîdeți ?

-Lupu : **Ei vor veni cu toții în Capitală *** și atunci nu știu eu **care va fi gaura de șarpe în care vă veți vîri** "(aplauze la PȚ)

***Notă :**

În acele zile, cca **400 subofițeri** au venit pe jos, din toate colțurile țării , ca Mahatma Gandhi , la București. Și guv.PNȚ a fost nevoit să le satisfacă dreptele și justele cereri

44.) **It.col.rez. P.Petrescu** , la **Conversiune** , 3 oct.'32

(DAD, MO 42, șed din 3 oct.'32 , p. 1625-1628)

[LD : **Vezi la Conversiune și Economie - experții străini**]

Ambele **declarații ale guvernului Vaida** (de alegeri și după) anunțau că **Conversiunea de drept va rămâne neștirbită** ; că nu va fi restrânsă, ci, eventual, lărgită
Prin întreaga legislație economică-financiară urmată de guvern, avem impresia că **asistăm la "executarea hipnotică " a tuturor indicațiilor expeților externi.**
Ar fi bine ca economiștii noștri să nu mai dea "**rețete**" din atmosfera liniștită a **bibliotecii** ,

ar trebui obligatoriu să cutreere țara. Amicul Mischie avea dreptate : viața reală a satului este mai complicată , decât este imaginată din București.

De ce s-a venit cu legea , înainte de a se termina lucrările la judecătorii ?

Din datele existente, află că există **regiuni cu compacte majorități minoritare** , unde **media datoriilor la hectar depășește orice închipuire ! :**

Vatra Dornei ... 51.386 lei; Lăpușna : 32.381 ; Cernăuți : 35.483 ;

Ciuc : 24.894 ; Caliacra : 33.000 ; Constanța : 26.935 .

Ce concluzii tragem de aici ? Cu cine înlocuim factorii productivi din provinciile alipite ?

Înstrăinăm pământul ?

P: Petrescu / 3 oct.'32

45.) **Corn.T.Ghimbășeanu -Bubi (PȚ-Lupu)** ,**protest la sumar** , 7 oct.'32

(DAD. MO 46, 7 oct.'32, p 1808)

[LD : **se consideră singurul ardelean din opoziție.**]

A fost împiedicat să țină discursul la Conversiune, pentru a nu arăta care este politica bancară a PNȚ în Ardeal Protestează-

46.) **Buletin informativ : zvonuri despre fuziunea Lupu - Iunian** , 10 oct.'32

(AIC, fond Casa Regală, dosar 31/ 1932,f.1,2)

[LD : **cu toată rezerva !**]

/ **Vlad Cazacliu** (președ.org.lupiste -Basarabia) a primit o scrisoare de la Lupu în care este îndemnat să lupte pentru stîngerea rîndurilor , pentru împăcarea organiz. din Bălți și Ismail .

Să țină legătura cu **Costache Lupu** (București) , cu **Brudariu** (Banat) , cu **col.Ilieș** (Lugoj) ș.a.

/ Ziariștii spun că **Lupu** se va întîlni cu **Mihalache** în străinătate

Vezi mai departe PȚ-dr Lupu II